

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” กับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
สิงหาคม 2559

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” กับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
สิงหาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” กับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
สิงหาคม 2559

ปราโมช พันธเมทินทร์. (2559). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” กับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินิพนธ์: อาจารย์ ดร.วรินทร์ โพนน้อย, อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักขณา.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด 4) เปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม 5) เปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด และ 6) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยรัตน์ อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2558 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลากเข้าเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง ซึ่งใช้ระยะเวลาในการวิจัยกลุ่มละ 12 ชั่วโมง

การดำเนินการทดลองครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Control Group Pretest Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบเรียนเชิงวรรณกรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า

แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด มีคุณภาพในระดับดีมาก

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

THE COMPARISON OF ACADEMIC ACHIEVEMENT AND LEARNING CURIOSITY
BETWEEN UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS BY USING LITERATURE STUDY
TEXTBOOK IN THE TOPIC OF “ECONOMICS IS NOT AS DIFFICULT AS YOU THINK”
AND SCHOOL TEXTBOOK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Science and Learning Management
at Srinakharinwirot University

August 2016

Pramoch Panthumakhin. (2016). *The comparison of academic achievement and learning curiosity between upper secondary school students by using literature study textbook in the topic of "Economics is not as difficult as you think" and school textbook*. Master thesis, Master of Education (Educational Science and Learning Management). Bangkok, Graduate School, Srinakharinwirot University. Master's Project Advisor: Dr.Warintorn Phon-noi, Dr.Kittisak Laksana.

The purposes of this research were: (1) to develop a literature study textbook on the topic of "Economics is not as difficult as you think" for upper secondary school students; (2) to compare the academic achievement levels of students before and after learning from the literature study textbook; (3) to compare the academic achievement levels after teaching between students taught with the literature textbook and students taught with school textbook; (4) to compare the learning curiosity of the students, before and after teaching with literature textbook; (5) to compare learning curiosity among the students after teaching between students taught with the literature textbook and students taught by school textbook; (6) to study the opinions of upper secondary school students towards the literature textbook approach to study.

The samples of this research consisted of eleventh grade students at Thanyarat School in Pathumthani province, Thailand and were studying in the 2015 academic year. They were selected by a simple random sampling, then split into an experimental group and a control group, using twelve hours for research for each group.

The control Group Pretest Posttest Design was used in this research. The research instrument was comprised of the literature study textbook, an academic achievement test, a learning curiosity test, instruction plans, and a questionnaire on the attitude, towards the literature textbook. The data were analyzed using descriptive statistics and a t-test to test the research hypothesis.

The results of this research were: as follows

The literature study textbook on the topic of "Economics is not as difficult as you think" was of an excellent quality.

The academic learning achievement scores and learning curiosity of students after being taught with the "Economics is not as difficult as you think" book were statistically and significantly (p-value 0.01) higher than that before being taught by this textbook.

The students taught with “Economics is not as difficult as you think” book had higher both academic learning achievement scores and learning curiosity than students taught with school textbook with a statistically significant p-value of 0.01

The students were impressed with this literature study textbook and demonstrated level of a high agreement.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด”
กับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด

ของ

ปราโมช พันธเมทินทร์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล

วันที่ เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.วรินทร์ โพนน้อย)

(อาจารย์ ดร.กานต์วี บุษยานนท์)

.....ที่ปรึกษาร่วม

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ)

(อาจารย์ ดร.เกศินี ครุณาสวัสดิ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วรินทร์ โพนน้อย)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากความกรุณาอย่างยิ่งสำหรับการเสียสละเวลา อันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งการให้กำลังใจที่ดีเสมอมาจาก อาจารย์ ดร.วรินทร์ โพนน้อย อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักขณา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.กานต์วิ บุญยานนท์ และ อาจารย์ ดร.เกศินี คุรุณาสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลามาเป็นประธานและกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำเพิ่มเติมทำให้ปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุจิตรา ภักดีสงคราม รองศาสตราจารย์กุลชญา วงษ์เพ็ญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพีพัฒน์ ภาสบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาณี เส็งศรี อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข ครูสายสุนีย์ หนูแสง ครูวัชรศักดิ์ จิตรแน่น และนางเพชรภรณ์ อยู่นาน (ศึกษานิเทศ) ที่ทุกท่านได้เสียสละเวลาตรวจสอบคุณภาพ และแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนธัญรัตน์ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญรัตน์ รวมทั้งขอบคุณครูทุกท่าน และขอบใจนักเรียนทุกคนของโรงเรียนธัญรัตน์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (วิทยาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา) รุ่นที่ 1 ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือด้วยดีเสมอมาในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนของผู้วิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้การวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมถึงครู และอาจารย์ ทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอนผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันส่งผลให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในครั้งนี้ได้คุณค่าแห่งความดีและประโยชน์ใดๆ ที่ได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ปราโมช พันธเมจิรินทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
หลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	11
ทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	14
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนและแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้	45
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	68
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	82
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	87
การวิเคราะห์ข้อมูล	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87

สารบัญ

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	93
ความมุ่งหมายของการวิจัย	93
สมมติฐานการวิจัย	93
วิธีการดำเนินการวิจัย	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	95
สรุปผลการวิจัย	96
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก	120
ภาคผนวก ข	122
ภาคผนวก ค	131
ภาคผนวก ง	166
ประวัติย่อผู้วิจัย	174

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 มาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์	13
2 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้	47
3 โครงเรื่องแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	70
4 การวางแผนการออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	74
5 การวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้	76
6 แบบแผนการทดลองแบบ Control Group Pretest Posttest Design	82
7 การประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	88
8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม	89
9 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดย ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด ...	89
10 การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม	90
11 การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด	91
12 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม...	91

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียน	30
2 การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เศรษฐศาสตร์เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งของสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษาค้นคว้าและการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ได้ขยายตัวครอบคลุมเนื้อหาอย่างกว้างขวางมากขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งในปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่าไม่มีกิจกรรมใดในสังคม และไม่มีพฤติกรรมใดของมนุษย์ที่จะอธิบายวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ไม่ได้ (วันรักษ์ มิ่งมณีนากิน. 2540: 1-7) การศึกษาเศรษฐศาสตร์เน้นให้เห็นถึงการมีอยู่อย่างจำกัดของทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดทั้งในระดับบุคคล หน่วยผลิต และประเทศ เนื่องจากทรัพยากรของโลกมีอยู่อย่างจำกัด แต่จำนวนประชากรของโลกยิ่งทวีคูณเพิ่มขึ้นทุกวัน เศรษฐศาสตร์จึงต้องทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เพียงพอต่อจำนวนประชากร และเพียงพอต่อความต้องการของประชากรเองที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด ส่วนการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบันนั้นเศรษฐศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ศึกษาทั้งในหน่วยย่อย และเศรษฐกิจทั้งระบบ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2541: 3-4) รวมทั้งในปี พ.ศ.2558 ประชาคมอาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมตัวกันทำให้เกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นวัตถุประสงค์หลักเรื่องหนึ่ง โดยมีเป้าหมายว่าประชาคมอาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี (วิทย์ บัญญัติกุล. 2555: 45-46) โดยอาเซียนให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการลงทุน การแข่งขัน นโยบายภาษี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภูมิภาคอื่นๆ เพื่อเกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ นอกจากนั้นอาเซียนยังมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือที่คำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก เน้นการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. 2557: 20) นอกจากนี้ที่กล่าวมาข้างต้นวิชาเศรษฐศาสตร์ยังมีความสำคัญต่อศาสตร์สาขาอื่นๆ อีกหลายศาสตร์ เช่น การบริหารธุรกิจรัฐศาสตร์และการเมือง ภูมิศาสตร์ นิติศาสตร์ และยังมีความสัมพันธ์กับจริยศาสตร์อีกด้วย

การศึกษาเศรษฐศาสตร์นั้นหนังสือจัดว่าเป็นสื่อในการเรียนรู้ที่สำคัญชนิดหนึ่งที่ช่วยพัฒนาเด็ก ความคิดของเด็กให้กว้างขวาง ฉลาดรอบรู้ เสริมสร้างจินตนาการ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หนังสือจะเป็นอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ดีให้กับเด็กทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การอ่านหนังสือนอกจากเพิ่มพูนประสิทธิภาพความรู้ ความสามารถทางสติปัญญาให้กับเด็กแล้วยังทำให้เด็กรู้จักใช้เวลา

ว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการให้อาหารทางสมองกับเด็กที่กำลังมีความเจริญเติบโต (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2527: 19) รวมทั้งยังเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านด้วย และที่สำคัญหนังสือเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ครูช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจและเกิดความคิด หนังสือที่ส่งเสริมการเรียนรู้จึงมีลักษณะพิเศษที่จะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ เป็นขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง นอกจากนี้แล้วหนังสือยังมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกหลายประเด็น อาทิ หนังสือเป็นเครื่องชี้้นำทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ อีกทั้งนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้วย หนังสือเป็นแหล่งประมวลความรู้ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและความรู้ที่เป็นความคิดเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม หนังสือเป็นทางนำไปสู่ความหมายของความจริง หนังสือเป็นแรงกระตุ้นและความบันดาลใจ (จินตนา ไบกาซูยี. 2537: 40-43) ดังกระแสพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ.2533 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2533 ณ หอประชุมคุรุสภา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2549: 938) ใจความตอนหนึ่งว่า

“ข้าพเจ้าตระหนักดีว่า ประเทศไทยมีประชาชนจำนวนมากเห็นคุณค่าของหนังสือ ใฝ่ใจศึกษาหาความรู้และแนวคิด แล้วนำสิ่งที่ได้มาเป็นประโยชน์จากหนังสือซึ่งเป็นที่รวมแหล่งสรรพวิชาการทั้งปวงมาใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว ประเทศนั้นย่อมจะมีแต่ความรุ่งเรืองวัฒนา เพราะทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ คือประชาชน การที่จะเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวได้จะต้องมีองค์ประกอบคือ ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน และใช้สิ่งที่ได้จากการอ่านให้เป็นประโยชน์ ทั้งในด้านการพัฒนาความคิด วางแผนและลงมือกระทำในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม และมีหนังสือดีๆ เป็นจำนวนมากพอ...ข้าพเจ้าหวังให้ประชาชนคนไทยส่วนมาก หรือทั่วประเทศเห็นความสำคัญของหนังสือและสนใจอ่านหนังสือเพื่อหาความรู้เป็นประจำ แล้วนำไปคิดไปปฏิบัติ อันจะช่วยให้ประเทศของเราพัฒนาอื่นๆ ขึ้นทุกด้าน”

หนังสือจึงเป็นเครื่องมือในการอ่านที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมจัดว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ดึงดูดความสนใจในการอ่านของผู้เรียนที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญหรือประโยชน์ การนำไปใช้ที่จะเกิดขึ้นโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมดังกล่าว

สำหรับการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 การเรียนการสอนจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเนื้อหาการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น ส่วนการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นได้จัดหลักสูตรไว้ในช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 โดยขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่งในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ซึ่งจากการศึกษาของกรมวิชาการในอดีต จากการศึกษาของกรมวิชาการ (2543: 70-71) พบว่าสภาพการ

จัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์นั้นขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ทักษะของครูผู้สอนเศรษฐศาสตร์บางคนมีความเชื่อว่าเนื้อหาสาระของวิชาเศรษฐศาสตร์ยากเกินไปที่จะสอนในระดับโรงเรียนควรนำไปสอนในระดับมหาวิทยาลัยมากกว่า และจากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและบุคคลทั่วไปที่สนใจทางด้านเศรษฐศาสตร์จะเห็นได้ว่าบุคคลกลุ่มนี้มีความเห็นว่าเนื้อหาวิชาสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ค่อนข้างยากเพราะเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ แนวคิด ทฤษฎี ทำให้จับประเด็นสำคัญไม่ค่อยได้ถึงแม้เรียนผ่านมาแล้วแต่ก็ยังไม่มีความสับสน ขาดความเข้าใจ และไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ แล้วถ้าพิจารณาผลการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ในปัจจุบันก็ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปรากฏในผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) ปีการศึกษา 2554 – 2556 ที่มีคะแนนการสอบเต็ม 100 คะแนนนั้นพบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ศ3.1 ได้คะแนน 29.90 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.). 2555: 2) 40.24 คะแนน (สทศ. 2556: 2) 27.70 คะแนน (สทศ. 2557: 2) ตามลำดับ และยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ศ3.2 ได้คะแนน 28.71 คะแนน 44.96 คะแนน 35.41 คะแนน ตามลำดับ จากรายงานผลทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของปีการศึกษา 2554 – 2556 นั้นพบว่าคะแนนเฉลี่ยของสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกปีการศึกษา จึงส่งผลให้นักวิชาการสนใจศึกษาเพื่อหาทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อาทิ มนตรี กรมท่ามา (2555: 107-108) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการสอนอริยสัจสี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่านางแนววิทยายน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการแก้ปัญหานักเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนอริยสัจสี่พบว่านักเรียนร้อยละ 73.17 มีผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75.52 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่านักเรียนร้อยละ 70.73 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 74.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนร้อยละ 70 มีผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 รวมถึงสุพัตรา ราชวัตร (2555: 121-122) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88/80.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับพอใจมาก เป็นต้น จะเห็นได้หากในรายวิชา

เศรษฐศาสตร์ที่มีเนื้อหายาก แต่หากได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการสอน หรือสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และดึงดูดความสนใจของผู้เรียนก็สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

เมื่อพิจารณาสื่อการเรียนรู้หลักที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทุกโรงเรียน คือ หนังสือ และแบบเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนสามารถเลือกใช้ได้แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามยังพบว่าแบบเรียนที่มีจำหน่ายในท้องตลาดนี้มีข้อบกพร่องอยู่ไม่น้อยทั้งด้านความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา ความทันสมัยของข้อมูล ความน่าสนใจในการนำเสนอเนื้อหา การคัดเลือกภาพประกอบที่ยังไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และอ่านแล้วเข้าใจยาก (จินตนา ไบกาชุย, 2537: 47) ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสมพร จารุณัฐ (2547: 26-28) ที่กล่าวว่าหนังสือเรียนส่วนใหญ่โดยเฉพาะวิชาเนื้อหา เช่น สังคมศึกษา สุขศึกษา ผู้เขียนมักจะนำเสนอในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือการเป็นการเขียนอธิบายหัวข้อที่ระบุไว้ในหลักสูตร ในแนวทางที่ผู้เขียนคิดว่าง่าย และไม่ยาวเกินไป กับมีภาพประกอบซึ่งอาจจะทำให้หนังสือมีความน่าสนใจหรือทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ดี ในการประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนหรือเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนจะมีครูผู้สอนเสนอความเห็นเสมอว่า หนังสือเรียนค่อนข้างยากเกินไป นักเรียนอ่านทำความเข้าใจได้ยาก การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือเรียนที่ทำขึ้นเป็นเพียงปรับปรุงเล็กน้อยๆ ที่จะพัฒนาการเขียนในลักษณะที่ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านทำความเข้าใจ แยกแยะรายละเอียด ความคิด ความคิดรวบยอดได้ด้วยตนเองหรือโดยมีการช่วยเหลือจากครูเป็นส่วนน้อยทำได้ยาก ทั้งนี้ไม่ต้องกล่าวถึงการพัฒนาการเขียนในเชิงให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ หรือเห็นคุณค่าของเรื่องที่ต้องเรียนว่ามีความหมายหรือความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างไร เพราะจะยิ่งหาได้ยากยิ่ง สอดคล้องกับข้อเสนอว่าด้วยการปฏิรูประบบการศึกษาไทยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) (2557: 14-15) ในส่วนของการวิเคราะห์สื่อการเรียนรู้ พบว่า หนังสือเรียนของไทยถูกออกแบบมาโดยตอบสนองกับตัวชี้วัดรายชั้นปีเป็นหลัก ส่งผลให้หนังสือเรียนหลายสาระวิชามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ครอบคลุมเนื้อหาค่อนข้างมากและมีความซ้ำซ้อน เนื้อหามีลักษณะแยกขาดมากกว่าบูรณาการ และยังไม่ประยุกต์ใช้วิธีการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะมากกว่าเนื้อหา ควรปรับหลักเกณฑ์ในการตรวจรับรองหนังสือเรียน โดยให้อิสระในการตีความหลักสูตรมากขึ้น เช่น อ้างอิงที่ตัวมาตรฐานการเรียนรู้มากกว่าตัวชี้วัดที่ระบุรายละเอียดในเชิงเนื้อหาเกินไป วิธีการดังกล่าวจะช่วยทำให้การออกแบบหนังสือสามารถเน้นไปที่แนวคิดหลักมากกว่าครอบคลุมเนื้อหาที่ล้นเกิน นำเสนอความรู้เชิงบูรณาการ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะมากกว่าเนื้อหา

คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้จัดเป็นคุณลักษณะที่สำคัญหนึ่งในปัจจุบันที่จะฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2553: 168) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญและกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประการหนึ่งจากทั้งสิ้น 8 ประการ ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 170 - 172) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ตามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จาก หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้ สื่อได้อย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ยังเป็นลักษณะ นิัยอย่างหนึ่ง ที่สร้างศักยภาพในการนำชีวิตไปสู่ความสำเร็จ เป็นคุณลักษณะที่พบเห็นโดยทั่วไปใน แถบประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลกแต่แทบจะไม่มี ในสังคมไทย รากฐานความรู้ของคนไทยจึงอ่อนแอไม่ สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543: 71) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัด การศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งพัฒนาคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ให้เกิดกับ ผู้เรียน แต่จากผลการวิจัยของปรีชา งามประดับ (2545: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารโรงเรียน ผลปรากฏว่าโรงเรียนส่วนมากมี ปัญหาที่ข้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน คือ ผู้เรียนยังขาดคุณลักษณะนิสัยสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีการขาด โรงเรียนอยู่บ่อยๆ ไม่อยากมาเรียน ไม่มีความกระตือรือร้น และไม่มีระเบียบวินัย และจากผลการวิจัย ของทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่ดีของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ และลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนยังมีปัญหาอยู่ และวิธีการหนึ่งที่สามารถพัฒนา คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้นได้ คือ การใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน และฝึกหัดจนเกิดความชำนาญแล้วจะส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร (เดิมศักดิ์ ทวณิช. 2546: 168) รวมทั้งการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมจะส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนดังสอดคล้อง กับตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2553: 22) เป็นแนวทางพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแกน กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นเครื่องมือในการอ่านที่มีคุณภาพและทันสมัยกับการ จัดการเรียนการสอนในปัจจุบันสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ที่ เน้นความสำคัญของการผลิต การแจกจ่าย การบริโภค การบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังสามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ประโยชน์ในการรวมกลุ่ม ของประชาคมอาเซียนที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2558 ที่ผ่านมา ซึ่งทั้งหมดทั้งปวงนี้เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนใน

การใช้ประโยชน์เพื่อการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ การจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกฝังความรู้พื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนที่จะเป็นผู้วางแผนการจัดสรรทรัพยากรในอนาคตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่ได้จัดสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ไว้ในทุกระดับชั้นและจากการทดสอบความรู้ระดับชาติทำให้เห็นว่าความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ของผู้เรียนได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ดังที่ลอว์เรนซ์ เบนส์ (Lawrence Baines) ศาสตราจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษามหาวิทยาลัยโทเลโด (University of Toledo) มลรัฐโอไฮโอ ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้นนั้นเวลาเรียนมากใช้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้น การบ้านมากใช้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้น การใช้เทคโนโลยีทันสมัยใช้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจะสูงขึ้น แต่การเข้าถึงหนังสือของนักเรียนที่เข้าถึงได้ยากทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง (ลอว์เรนซ์ เบนส์. 2551: 22) ดังนั้นวิธีการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้วิธีหนึ่ง คือ การพัฒนาหนังสือหรือแบบเรียนให้นักเรียนเข้าถึง ได้ง่าย เข้าใจง่าย มีความน่าสนใจ เนื้อหาสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและยังสนับสนุนให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรมสำหรับเป็นสื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด
6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหนังสือมีรูปแบบต่างๆ ที่มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน
2. เป็นสื่อการเรียนรู้ทางเลือกวิธีการหนึ่งในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรมในสาระอื่นๆ รวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ อันจะช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียน
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในปัจจุบัน และยังเป็นแนวทางให้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 11 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 473 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2558 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธี จับสลากเข้าเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้
 - 1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
 - 1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์
 - 2.2 คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้
 - 2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

ระยะเวลาที่ใช้ในทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามที่ระบุไว้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส.3.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 มาตรฐาน ส.3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 และตัวชี้วัด ม.4-6/2 ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน ผลดีและผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ตลาดและประเภทของตลาด ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ การกำหนดราคาตามอุปสงค์ และอุปทาน บทบาทของรัฐในการแทรกแซงราคา และการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่าย และจัดสรรในทางเศรษฐกิจ บทบาทของนโยบายการเงินในด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP, GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล การคลังของรัฐบาล รายรับและรายจ่ายของรัฐที่มีผลต่องบประมาณ หนี้สาธารณะ นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ และการใช้จ่ายของรัฐ นโยบายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ การรักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ และบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบเรียนเชิงวรรณกรรม หมายถึง หนังสือที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นด้วยวิธีการเขียนแบบ ร้อยแก้วโดยมีตัวละคร สถานที่ และเหตุการณ์ต่างๆ ในการผูกเรื่อง สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ส.3.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 และมาตรฐานการเรียนรู้ ส.3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 และม.4-6/2 จำนวน 4 บท โดยหนังสือมีขนาด 5.5 x 8 นิ้ว มีรูปภาพประกอบสีตลอดทั้งเล่ม

2. หนังสือที่โรงเรียนกำหนด หมายถึง หนังสือที่โรงเรียนได้สั่งซื้อจากสำนักพิมพ์ที่มีเนื้อหาการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ส.3.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 และมาตรฐานการเรียนรู้ ส.3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 และม.4-6/2

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม หมายถึง กลวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการ

จัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน แผนละ 50 นาที โดยมีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องระบบเศรษฐกิจ ตลาด กลไกราคา การแทรกแซงราคา นโยบายการเงิน เงินเฟ้อ เงินฝืด การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นโยบายการคลัง นโยบายการค้า และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด หมายถึง กลวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดเป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน แผนละ 50 นาที โดยมีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องระบบเศรษฐกิจ ตลาด กลไกราคา การแทรกแซงราคา นโยบายการเงิน เงินเฟ้อ เงินฝืด การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นโยบายการคลัง นโยบายการค้า และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

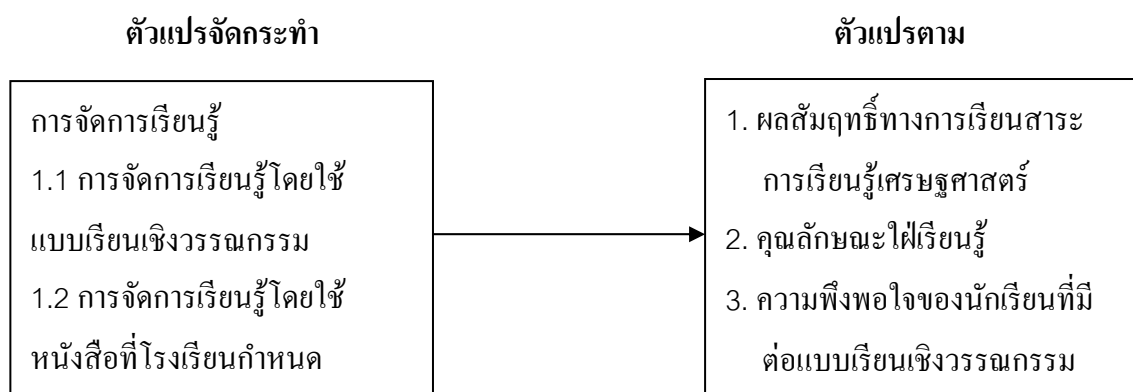
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและ ผ่านการประเมินความสอดคล้อง เหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีเนื้อหาใช้สำหรับวัดความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมิน และการสร้างสรรค์ของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

6. คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่ส่งผลมาจากคุณลักษณะทางจิตใจที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความตั้งใจ ความกระตือรือร้น เพียรพยายาม แสวงหาความรู้เพิ่มพูนปัญญาเพื่อเข้าถึงความจริงของสิ่งที่ยังไม่รู้แจ่มแจ้งอยู่เสมอ จนเกิดพฤติกรรมแสวงหาคำตอบจนเป็นนิสัยและนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม วัดได้จากแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

7. ความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกที่ไม่สามารถมองเห็นโดยได้รับการกระตุ้นจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมให้เป็นไปตามความคาดหวัง ส่งผลให้การแสดงออกทางพฤติกรรมนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับความพึงพอใจที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่ใช้วัดความรู้สึกโดยได้รับการกระตุ้นจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรม สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรม การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ และความพึงพอใจ ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. ทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนและแบบเรียนเชิงวรรณกรรม
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ

1. หลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาปัจจุบันที่ประเทศไทยใช้อยู่ คือ หลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐานแบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และเหตุผลที่หลักสูตรการศึกษาดังกล่าวกำหนดให้ต้องศึกษาสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื่องจากสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และสังคมโลกอีกด้วย

1.1 เรียนรู้อะไรในเศรษฐศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่

เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระเศรษฐศาสตร์ไว้ คือ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์มี 2 มาตรฐาน ดังนี้

1. มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ
2. มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

1.3 คุณภาพของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ดังนี้

1. ได้เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้
3. ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. ได้รับการส่งเสริมให้มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่น และประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม
5. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในสังคมได้ตลอดชีวิต

1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักสูตรการศึกษาปัจจุบันได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 66-67, 72) โดยตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 มาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ศ 3.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้าง ในระบบเศรษฐกิจ	♦ การกำหนดราคาตามอุปสงค์และอุปทาน การกำหนดราคาในเชิงกลยุทธ์ที่มีในสังคมไทย ♦ บทบาทของรัฐในการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและจัดสรรในทางเศรษฐกิจ
มาตรฐาน ศ 3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของรัฐบาลด้าน นโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศ	♦ บทบาทของนโยบายการเงินและการคลังของรัฐบาลในด้าน - การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ - การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ - การรักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ - การแทรกแซงราคาและการควบคุม ราคา ♦ รายรับและรายจ่ายของรัฐที่มีผลต่องบประมาณ หนี้สาธารณะ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน - นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ และการใช้จ่ายของรัฐ - แนวทางการแก้ปัญหาการว่างงาน ♦ ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด ♦ ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP , GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล ♦ แนวทางการแก้ปัญหาของนโยบายการเงินการคลัง
มาตรฐาน ศ 3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/2 วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรี ทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย	♦ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ♦ บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. หน้า 66-67, 72.

2. ทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นจะต้องคำนึงถึงทฤษฎีและจิตวิทยาการเรียนรู้รวมถึงพัฒนาการของเด็ก เพื่อจะได้นำความรู้ดังกล่าวมาใช้เป็นหลักในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เนื่องจากจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยก็จะแตกต่างกัน ทำให้ความสนใจในลักษณะของหนังสือ เช่น ขนาดและลักษณะของตัวอักษร สีของตัวอักษร สีและขนาดของภาพ ขนาดของหนังสือก็จะแตกต่างกันไป ดังนั้นการพัฒนาหนังสือดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาถึงทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง

เทวิน ศรีดาโครต (ม.ป.ป.: 1) กล่าวว่าจิตวิทยา ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Psychology มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก 2 คำ คือ Psyche แปลว่า วิญญาณ กับ Logos แปลว่า การศึกษา ตามรูปศัพท์จิตวิทยาจึงแปลว่าวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ วิญญาณ แต่ในปัจจุบันนี้จิตวิทยาได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ความหมายของจิตวิทยาได้มีการ พัฒนาเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย นั่นคือ จิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ และสัตว์

จิราภา เต็งไธรัตน์ (2554: 5) ให้ความหมายของจิตวิทยาว่าเป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมและกระบวนการทำงานทางจิตด้วยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์

สิริอร วิชชาวุธ (2554: 1) กล่าวว่าจิตวิทยา คือ ศาสตร์การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมในอันที่จะพยากรณ์และควบคุมพฤติกรรมในอนาคต สาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมตามความคิดของนักจิตวิทยามาจากหลายแหล่ง เช่น พันธุกรรม สังคม วิธี การเลี้ยงดู จากแรงจูงใจภายในหรือการเรียนรู้ เป็นต้น

โรเบิร์ต อี. ซิลเวอร์แมน (2545: 1) ให้ความหมายของจิตวิทยาว่าเป็นศาสตร์ที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อนำข้อความรู้มาเสนอ อธิบาย และเพื่อควบคุมและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์

สรุปได้ว่าจิตวิทยา เป็นการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต โดยใช้กระบวนการที่มีลำดับขั้นตอน เพื่อควบคุม เปลี่ยนแปลง ปูรงปรุง ป้องกัน และอาจใช้ในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนั้นๆด้วย

2.1 จิตวิทยาพัฒนาการ

ความหมายของพัฒนาการ

วิภาพร มาพบสุข (2546: 90) ให้ความหมายของพัฒนาการ คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพที่ติดต่อกันไป ตั้งแต่มีการปฏิสนธิจนถึงชีวิตซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นเกณฑ์พิจารณาซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้นจากระยะหนึ่งไปสู่อีกระยะหนึ่ง เพื่อไปสู่ความมีวุฒิภาวะทำให้มนุษย์มีลักษณะและความสามารถใหม่ๆ เกิดขึ้น

เดิมศักดิ์ คทวนิช (2546: 58) ได้ให้ความหมายของคำว่าพัฒนาการไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคลอย่างมีขั้นตอนและเป็นระเบียบแบบแผน นับตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิจนกระทั่งเสียชีวิตโดยมากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพ เพื่อให้บุคคลนั้นพร้อมจะแสดงความสามารถในการกระทำกิจกรรมใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับวัย

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556: 47) กล่าวถึงพัฒนาการไว้ว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวก ได้แก่ การเจริญงอกงาม และทางลบ ได้แก่ ความเสื่อม กระบวนการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีระบบระเบียบที่สลับซับซ้อนสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันในทุกๆ ส่วนอินทรีย์มนุษย์

ศัลลภ มณีศรี (2554: 170) ให้ความหมายของพัฒนาการว่า มนุษย์มีพัฒนาการหลายด้านแบ่งเป็นด้านเด่นๆ ได้แก่ พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางการเคลื่อนไหว พัฒนาการทางปัญญา พัฒนาการทางสังคม และพัฒนาการทางจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการด้านใดล้วนแต่มีลักษณะร่วมบางประการ ได้แก่ จะต้องมีความแตกต่างเกิดขึ้น มีความเติบโต และมีความก้าวหน้าเป็นลำดับ

สรุปได้ว่าพัฒนาการ คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวหน้าหรือถดถอยทางด้านต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา สังคม คุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

พัฒนาการทางสติปัญญา

เพ็ญเจท์ นักจิตวิทยาชาวสวิส ได้เสนอว่าพัฒนาการทางปัญญาแบ่งเป็นได้เป็น 4 ขั้นตอน เชื่อว่าพัฒนาการมีเป็นขั้นๆ เรียงตามลำดับ และแบ่งพัฒนาการตามช่วงอายุแต่ก็ไม่ได้ หมายความว่า การที่เด็กจะพัฒนาพฤติกรรมทางปัญญาได้จะต้องมีอายุที่ระบุในทฤษฎีเท่านั้น แต่อาจมีการเหลื่อมล้ำได้บ้าง (ศัลลภ มณีศรี, 2554: 176) ดังต่อไปนี้

1. ขั้นระดับพัฒนาการของการใช้ประสาทสัมผัสและกล้ามเนื้อ

ในทารกเกิดพฤติกรรมส่วนใหญ่จะเป็นปฏิกิริยาสะท้อนแบบง่ายๆ เพื่อสนองความต้องการทางร่างกายเท่านั้น (วิภาพร มาพบสุข, 2546: 109-110) ความคิดของเด็กต่อการทำกิจกรรมต่างๆ จะยึดถือตนเองเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้เพราะเด็กยังไม่สามารถแยกตนเองออกจากสิ่งแวดล้อม ทุกสิ่งทุกอย่างจึงรวมอยู่ที่ตัวเด็ก ระดับนี้ประกอบด้วยขั้นย่อย 6 ขั้น

1.1 ปฏิกิริยาสะท้อน อายุแรกเกิด – 1 เดือน เด็กทารกใช้พฤติกรรมปฏิกิริยาสะท้อนโดยประสาทอัตโนมัติที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอัตโนมัติไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้

1.2 ทำพฤติกรรมซ้ำๆ อายุ 1 – 3 เดือน เด็กวัยนี้จะทำพฤติกรรมง่ายๆ ซ้ำๆ สนใจอยู่กับการเคลื่อนไหว และทำพฤติกรรมโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย

1.3 ทำพฤติกรรมซ้ำๆ มีจุดมุ่งหมาย อายุ 4 – 6 เดือน เป็นขั้นที่เด็กทำอะไรโดยมีจุดมุ่งหมายจะมีการทำพฤติกรรมซ้ำๆ และสนใจผลของพฤติกรรมนั้นแสดงว่าเด็กในขั้นนี้สนใจกาเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

1.4 รู้ความสัมพันธ์ของ 2 สิ่ง อายุ 7 – 10 เด็ควัยนี้สามารถแก้ปัญหาได้โดยอาศัยประสบการณ์ในอดีตช่วยซึ่งวัยก่อนหน้านี้ไม่สามารถทำได้ แสดงว่าเด็กเข้าใจเกี่ยวกับความมีตัวตนของวัตถุ เด็กสามารถแยกสิ่งที่ตนต้องการและไม่ต้องการได้ เด็กสามารถเลียนแบบได้

1.5 ทำพฤติกรรมลองผิด ลองถูก อายุ 11 – 18 เดือน เด็ควัยนี้เริ่มทดลองพฤติกรรมในลักษณะลองผิด ลองถูก และสนใจผลของพฤติกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น การกระทำพฤติกรรมมีจุดหมาย มีความคิดริเริ่มซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของการพัฒนาเชาว์ปัญญา

1.6 เด็ควัยนี้สามารถใช้ความคิดในการแก้ปัญหา เพราะเด็กเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง เด็กใช้วิธีการแก้ปัญหาทั้งแบบลองผิด ลองถูกและแบบใช้ความคิดในลักษณะอนุมานถึงเหตุและผลได้ เด็กสามารถมีจินตนาการก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม เด็กมีความจำ สามารถเลียนแบบพฤติกรรมจากผู้ใหญ่โดยอาศัยความจำ จำเป็นต้องเห็นจากตัวอย่างจริง

2. ขั้นเตรียมสำหรับความคิดที่มีเหตุผล

พัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของเด็ควัย 2 – 7 ปี ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ เด็กจะเริ่มเรียนรู้และเข้าใจสัญลักษณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น เริ่มมีพัฒนาการทางด้านภาษาด้วยการสามารถพูดเป็นประโยค รู้จักคำเพิ่มมากขึ้น คิดสิ่งต่างๆ ในใจได้ อย่างไรก็ตามความคิดของเด็ควัยนี้มีข้อจำกัดหลายอย่าง โดยเฉพาะระยะต้นของวัย (เดมส์คีย์ คทวิช. 2546: 69-70) พัฒนาการในขั้นนี้ทำให้เด็กเริ่มเข้าใจภาษาได้ดีขึ้นและเรียนรู้ว่าสิ่งต่างๆ รอบตัวจะมีชื่อเรียกเฉพาะ มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อแก้ปัญหาให้กับตนเองได้ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบผู้ใหญ่ มีความตั้งใจที่ละเอียดอย่างจึงทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ เด็กยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กจะไม่เข้าใจถึงความคิดหรือความรู้สึกของผู้อื่น จะยึดแต่ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเองเท่านั้น เด็กจะไม่สามารถแก้ปัญหาการเรียงลำดับได้ และยังไม่เข้าใจเรื่องเกี่ยวกับความคงสภาพปริมาณของสสาร เนื่องจากเด็ควัยนี้จะให้เหตุผลจากรูปร่างเท่านั้น

3. ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

ขั้นนี้อยู่ระหว่างอายุ 7 – 11 ปี พัฒนาการของเด็ควัยนี้สามารถจินตนาการในความคิดของตนเองขึ้นมาได้ เริ่มเข้าใจเกี่ยวกับสภาพความคงทนสภาพของสสาร เข้าใจว่าของแข็งหรือของเหลวจำนวนหนึ่งจะมีปริมาณคงที่เสมอไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงภาชนะที่รองรับเป็นรูปทรงใดๆ ก็ตาม สามารถคิดแบบเปรียบเทียบได้โดยเริ่มเข้าใจความแตกต่างเกี่ยวกับขนาด รูปร่างว่าใหญ่หรือ เล็กกว่ากันมากน้อยแค่ไหน สามารถสร้างกฎเกณฑ์เพื่อจัดสิ่งรอบตัวให้เป็นหมวดหมู่ได้ มีความสามารถในการ

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย หรือจากน้อยไปหามากได้ สามารถคิดย้อนกลับไปได้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลขได้มากขึ้นกว่าเดิม

4. ขั้นการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นนามธรรม

เด็กอายุตั้งแต่ 12 ปี ขึ้นไป ความคิดของเด็กขึ้นสู่ระดับวุฒิภาวะสูงสุด คือ เด็กวัยนี้จะเริ่มคิดเหมือนผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กจะสิ้นสุดไป เด็กสามารถจะคิดและแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลสามารถที่จะจินตนาการตั้งสมมติฐานขึ้น และคิดหาทางพิสูจน์สมมติฐานนั้นด้วย โดยที่เขาไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนก็ได้ การพัฒนาการนี้เป็นพื้นฐานของการคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ พัฒนาการทางสติปัญญาที่เด่นในระยษนี้คือ ความสามารถที่จะเกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เป็นนามธรรมนอกเหนือไปจากสิ่งที่ต้องสัมผัสด้วยประสาทสัมผัส

สำหรับการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นต้องพิจารณาถึงพัฒนาการทางปัญญาที่เหมาะสมกับวัย โดยผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การพัฒนาหนังสือจึงควรพัฒนาตามธรรมชาติของวัยผู้เรียน เนื่องจากเด็กวัยนี้เริ่มคิดหาเหตุผล ใช้สัญลักษณ์ มีการตั้งสมมติฐานและทดสอบได้อย่างมีระบบระเบียบ สามารถคิดเชิงนามธรรมได้ เป็นตัวของตนเอง ต้องการความอิสระ รู้จักใช้เหตุผลของตนในการทำความเข้าใจและตัดสินใจสิ่งต่างๆ และคิดย้อนกลับไปได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการพัฒนาหนังสือจึงต้องสอดคล้องกับพัฒนาการทางปัญญาของเด็กวัยนี้

2.2 จิตวิทยาการเรียนรู้

ความหมายของการเรียนรู้

เทวิน ศรีดาโคตร (ม.ป.ป.: 1) ให้ความหมายของการเรียนรู้ (Learning) ตามความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอย่างค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการฝึกฝนหรือการมีประสบการณ์ พฤติกรรม เปลี่ยนแปลงที่ไม่จัดว่าเกิดจากการเรียนรู้ได้แก่ พฤติกรรมที่เป็นการเปลี่ยนแปลงชั่วคราว และการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เนื่องมาจากวุฒิภาวะ

จิราภา เต็งไธรัตน์ (2554: 123) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์และการฝึกหัด พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงที่ไม่จัดว่าเกิดการเรียนรู้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเพียงชั่วคราวเท่านั้น

เดิมศักดิ์ คทวนิช (2546: 168) ให้ความหมายของการเรียนรู้ คือ กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการจัดสถานการณ์หรือประสบการณ์ และเมื่อได้รับการฝึกฝนและฝึกหัดจนเกิดความชำนาญแล้วจะส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ทั้งนี้พฤติกรรมเหล่านั้นต้องไม่เกิดจากสัญชาตญาณ วุฒิภาวะ โรคภัยไข้เจ็บ หรือเป็นผลมาจากการใช้ยาทั้งหลาย

วิภาพร มาพบสุข (2546: 320) กล่าวว่า การเรียนรู้มีความหมายว่าพฤติกรรมค่อนข้างถาวรภายหลังที่บุคคลได้รับประสบการณ์ หรือการฝึกหัด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยผ่านกระบวนการ

พัฒนาการและวุฒิภาวะและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลเนื่องมาจากความเจ็บป่วย อธิติพลของยา หรือสารเคมีต่างๆ ตลอดจนความเหน็ดเหนื่อยเมื่อล้าไม่ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้เริ่มตั้งแต่แรกเกิด และดำเนินต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต

การเรียนรู้อาจกล่าวสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มาจากการฝึกหัดหรือประสบการณ์ตลอดชีวิตที่ไม่รวมกับอิทธิพลของยา สารเคมี ความเจ็บป่วย ความเหน็ดเหนื่อยล้า สัตยชาติญาณ วุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาไปเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรต่อไป

กระบวนการของการเรียนรู้

การเรียนรู้นี้อาจเกิดขึ้นได้จากทั้งความตั้งใจและโดยความบังเอิญ แต่ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใดก็ตาม (เดมส์คีย์ คทวนิช. 2546: 169) การเรียนรู้จะมีลักษณะการเกิดเป็นกระบวนการ 5 ขั้นตอน

1. ขั้นการเสนอสิ่งเร้า (stimulus) ความรู้หรือประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้สอนหรือผู้เรียนมีความประสงค์จะให้เกิดการเรียนรู้ แล้วไปกระตุ้นให้บุคคลเกิดการรับสัมผัส
2. ขั้นการสัมผัส (sensation) ผู้เรียนจะเกิดการรับสัมผัสได้หลายทาง เช่น ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รับรส รวมทั้งความรู้สึกลึกต่างๆ ทางร่างกาย อยุ่จะรับสัมผัสจะส่งข่าวสารที่ได้รับไปยังสมองที่สะสมข้อมูลหรือประสบการณ์เดิมเพื่อแปลความหมาย
3. ขั้นการรับรู้ (perception) ผู้เรียนจะเกิดการแปลความหมายจากการรับสัมผัส
4. ขั้นการเกิดความคิดรวบยอด (conception) มีการรวบรวมสิ่งที่ได้รับรู้นั้นๆ มาสรุปเป็นความคิดรวบยอดขึ้นแล้วจึงแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมา
5. ขั้นการแสดงพฤติกรรม (response) การแสดงพฤติกรรมออกมานั้นถ้าเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งเร้าแสดงว่าบุคคลนั้นได้เกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้ว แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นๆ ไม่เป็นไปตามสิ่งเร้าที่กระตุ้นไป ผู้เรียนก็ต้องย้อนกลับไปเริ่มต้นที่กระบวนการขั้นแรกใหม่

กาเย่ (Gagne) พิจารณากระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่เรียนรู้ พบว่ากระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เกิดขึ้นเป็นขั้นตอน (เพราพรณ เปลี่ยนภู. 2542: 160-162) ดังนี้

1. ระบบประสาทและความคาดหวัง มีอิทธิพลต่อการเรียนทั้งระบบ ความคาดหวังที่มีขึ้นก่อนเรียน จะมีผลต่อการเรียนและความจำ เป็นสิ่งที่จะควบคุมการปฏิบัติการ และมีอิทธิพลต่อการลงมือปฏิบัติงาน ความคาดหวังจะเป็นจริงเมื่อผู้เรียนได้รับทราบผลงานและได้รับการเสริมแรง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการให้ผลย้อนกลับ การให้แรงเสริม จะเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่หวังไว้ โดยเฉพาะระบบประสาทจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการรับรู้ ความจำระยะสั้นและระยะยาว
2. การใส่ใจ และการเลือกรับรู้ เป็นกระบวนการทำความเข้าใจกับประสบการณ์และสิ่งเร้าต่างๆ การทำความเข้าใจจะต้องอาศัยความใส่ใจและการรับรู้ด้วย กระบวนการนี้ผู้เรียนสามารถจำแนกความแตกต่าง และความคล้ายคลึงของสิ่งเร้าซึ่งการจำแนกความแตกต่างนี้ เป็นกระบวนการพื้นฐานใน

การเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะเลือกรับ เลือกเก็บสิ่งสำคัญจากสิ่งเร้าทั้งหมด พบว่า ความคาดหวังของผู้เรียน ประสพการณ์เดิม การได้รับการบอกแนะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกรับรู้ เมื่อข้อมูลได้รับการแปลงรูป หรือตีความแล้วจากระบบบันทึกการรับรู้ไปเก็บไว้ในระบบความจำระยะสั้น

3. ความจำระยะสั้น เมื่อข้อมูลได้รับการแปลงรูปแล้วจะถูกบันทึกไว้ในระบบความจำระยะสั้น ซึ่งมีระยะเวลาจำกัดประมาณไม่เกิน 20 วินาที สิ่งที่ถูกบันทึกไว้ในความจำระยะสั้น ได้แก่ การจำ การรู้สึกสัมผัส การจำเสียงก้องหู การจำภาพติดตา เป็นต้น กายเย์ได้อ้างอิงการวิจัยซึ่งพบว่า การจำระยะสั้นเป็นการจำชั่วคราว และมีความจำกัดโดยมีขีดจำกัดสูงสุดของการจำข้อมูลเดียว เช่น ตัวเลข ตัวอักษร คำศัพท์ เป็นต้น ได้ 7 บวกลบ 2 หน่วย (Klatzky) อนึ่งการเก็บข้อมูลไว้ในความจำระยะสั้นให้นานๆ จะต้องมีการฝึกซ้อม ทบทวนตลอดเวลาเพื่อป้องกันมิให้ความจำสลายตัว ถ้าจำได้มาก โอกาสฝังตัวในความจำระยะยาวก็มีมาก

4. การฝึกซ้อม ในการเรียนรู้ถ้าปราศจากการฝึกซ้อม ฝึกหัด และทบทวน ข้อมูลที่อยู่ในระบบความจำระยะสั้นจะขาดหายไป หรือจะหมดไปอย่างรวดเร็ว ถ้าต้องการให้ข้อมูลนี้คงอยู่ในระยะเวลานาน จะต้องมีการฝึกซ้อมทบทวน หรือได้รับการกระตุ้นบ่อยๆ ดังนั้นกระบวนการฝึกซ้อมจึงเป็นกระบวนการสัมพันธ์ข้อมูลใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว เพื่อให้ข้อมูลได้มีการทำงานอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้จำได้

5. การเข้ารหัส หมายถึง การตีความหมาย ถอดความ หรือ แปลงรูปข้อมูล ข้อมูลที่อยู่ในความจำระยะสั้น จะถูกแปลงรูปหรือถอดความหมายให้อยู่ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเข้าไปเก็บไว้ในความทรงจำระยะยาว สิ่งที่ถูกบันทึกไว้ในความทรงจำระยะยาว คือ ความหมาย หรือความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองรู้สึก ผู้เรียนแต่ละคนอาจมีวิธีตีความหมาย ถอดความข้อมูลตามประสบการณ์เดิม และความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจจะทำให้เกิดมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นหรือลดลง และอาจมีลักษณะแตกต่างจากสิ่งที่รับรู้ในตอนแรก หรือจากข้อมูลเดิม

6. การค้นหาและการนำกลับมาใช้ สิ่งที่ผู้เรียนเลือกรับรู้ และจดจำไว้จะถูกนำกลับมาใช้อีก การที่ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนมาใช้ได้ต้องใช้กระบวนการค้นหาด้วยการได้รับสิ่งบอกแนะหรือเครื่องช่วยแนะทางจากภายนอก หรือได้รับการบอกเล่าจากสิ่งแวดล้อม และจากความจำของผู้เรียน ข้อมูลที่เก็บไว้ในความทรงจำจะสามารถเรียกกลับมาใช้ได้ โดยเฉพาะถ้าจำอย่างมีความหมายหรือมีสิ่งบอกแนะ เมื่อมีการเรียนใหม่ ข้อมูลที่จดจำไว้เปรียบเสมือนเป็นสิ่งป้อนเข้าของการทำปฏิกิริยาตอบสนอง

7. การแผ่ขยาย และการถ่ายโยงการเรียนรู้ การถ่ายโยงความรู้ไปสู่สภาพการเรียนรู้ใหม่ได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ที่เก็บไว้และขึ้นอยู่กับการได้รับสิ่งบอกแนะ และความสามารถในการระลึกสิ่งที่เรียนรู้แล้ว และนำกลับมาใช้ได้ การเรียนรู้ในความหมายที่แท้จริง คือ ความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนรู้ไว้ และจำได้มาใช้ในการสภาพการณ์อื่นนอกเหนือจากสถานการณ์เดิม

8. การปฏิบัติการตอบสนอง ข้อมูลที่เก็บไว้ในความทรงจำระยะยาว และข้อมูลที่เหลือจาก ความทรงจำระยะสั้น จะถูกถ่ายทอดไปใช้ในการปฏิบัติการตอบสนองของผู้เรียน ผู้เรียนจะแสดง พฤติกรรมตามระบบปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า การปฏิบัติการของผู้เรียนเป็นผลที่สังเกต หรือวัด หรือพิสูจน์ได้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริงหรือไม่

9. การให้ผลย้อนกลับ การเรียนรู้จะสมบูรณ์เมื่อผู้เรียนได้รับทราบผลการปฏิบัติหรือการลงมือกระทำการว่ากระทำได้ตามความมุ่งหวังที่วางไว้หรือไม่ หรืออันทันหนึ่งข้อมูลที่จะสนับสนุนให้เห็นว่าผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมาย คือ การที่เขาสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา การให้ผลย้อนกลับมีความสำคัญในแง่ที่เป็นแรงเสริม คือ เมื่อทำแล้วได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ หรือการได้รับทราบผลในทางบวกจึงเป็นแรงเสริมให้ความคาดหวังที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นได้สัมฤทธิ์ผล

หนังสือถือว่าเป็นสิ่งเร้า ดังนั้นการพัฒนาหนังสือจึงเป็นการเสนอสิ่งเร้ากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยอวัยวะรับสัมผัสด้วยตา อวัยวะรับสัมผัสก็จะส่งข้อมูลไปยังสมองเพื่อแปลความหมาย เมื่อแปลความหมายเสร็จสิ้นผู้เรียนจะสามารถสรุปความคิดรวบยอดได้ตรงตามกับวัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผ่านการพัฒนามาตามลำดับด้วยดีแล้ว

ทฤษฎีความเชื่อมโยง

ธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) เป็นนักจิตวิทยาและนักศึกษชาวอเมริกัน ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ในแนวทางเดียวกับการวางเงื่อนไขแบบแสดงการกระทำ โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง และเขาได้ตั้งกฎการเรียนรู้ไว้ 3 ข้อ (สิริอร วิชชาวุธ.2554: 30-33) ดังนี้

1. กฎแห่งผลกรรม พฤติกรรมที่ทำแล้วได้รับผลที่พึงพอใจ คนจะทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก เพราะผลของการกระทำ ช่วยให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองเข้มแข็งขึ้นผลของการกระทำนี้ คือ การเสริมเรานั้นเอง กฎแห่งผลจึงเป็นกฎที่สำคัญที่สุดของผู้เรียนว่าการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับผลของพฤติกรรม ซึ่งการเสริมแรงสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ

1.1 แรงเสริมทางบวก คือ สิ่งเร้าที่เสริมแรงให้มีพฤติกรรมมากขึ้นเมื่อปรากฏหลังจากที่สิ่งมีชีวิตกระทำพฤติกรรม

1.2 แรงเสริมทางลบ คือ สิ่งเร้าที่เสริมแรงให้มีพฤติกรรมมากขึ้นเมื่อมันสลายไป หายไป หรือถูกนำออกไป หรือทำให้สิ่งมีชีวิตนั้นได้รับการปลดปล่อยจากสิ่งที่เป็นทุกข์

1.3 สิ่งเร้าที่เป็นโทษหรือผลกรรมทางลบ คือ ผลกรรมที่เป็นโทษเป็นผลกรรมที่ทำให้ผู้เรียนหยุดหรือลดการทำพฤติกรรม

1.4 การไม่ได้รับแรงเสริมหรือการลงโทษ คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นแล้วไม่ได้รับผลกระทบทางบวกหรือทางลบ หรือไม่สามารถทำให้ตนหลีกเลี่ยงจากความเป็นทุกข์ได้ ผู้เรียนจะหยุดการทำพฤติกรรมนั้นไปเอง

2. กฎแห่งความพร้อม สภาพความพร้อมของร่างกายที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา ได้แก่ ความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย ความพร้อมจากการมีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์เดิม และมีความพร้อมทางจิตใจ สรุปได้ว่า

2.1 เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วได้ทำ เขาย่อมเกิดความพอใจ

2.2 เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วไม่ได้ทำ ย่อมเกิดความไม่พอใจ

2.3 เมื่อบุคคลไม่พร้อมที่จะทำแต่ต้องทำ ย่อมเกิดความไม่พอใจ

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องสร้างความพร้อมก่อนเรียนให้ผู้เรียนรวมทั้งสร้างความพร้อมให้ตนเองด้วย

3. กฎการฝึกปฏิบัติ เป็นการทำความเข้าใจ เพื่อให้จำได้ สิ่งที่ย่อยแล้วถ้าได้ทำซ้ำจะทาส่งนั้นได้ดีแต่ถ้าไม่ได้ทำซ้ำๆ จะทาส่งนั้นได้ไม่ดี ดังนั้นการฝึกทำซ้ำจะเกิดผลดีต่อเมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจและทำความเข้าใจทำให้เกิดผลที่น่าพอใจตามมา

สำหรับการสอนของครูผู้สอนนั้นต้องคำนึงถึงกฎการเรียนรู้ 3 ข้อ ของธอร์นไดค์โดยพิจารณาถึงความพร้อมของผู้เรียนในทุกมิติ เพื่อความพอใจในการเรียนของผู้เรียนรวมทั้งผู้สอนจะต้องคำนึงถึงการเสริมแรงด้วยเพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ความสนใจในการเรียนรู้นั้นขึ้น หนังสือจัดว่าเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการทำความเข้าใจตามกฎของการฝึกหัด ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง (ประหยัด จิระวงษ์, 2527: 45) ดังนี้

1. การเสริมแรง เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการตอบสนอง หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยมีลักษณะทางการสอน และการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กันมากขึ้น ผู้สอนจึงควรจะต้องหาวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความใคร่รู้ใคร่เรียนมากที่สุด

2. การฝึกฝน ได้แก่ การให้ทำแบบฝึกหัด หรือการฝึกซ้ำ เพื่อให้เกิดทักษะในการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์กัน

3. การรู้ผลการกระทำ ได้แก่ การที่สามารถให้ผู้เรียนได้รู้ผลการปฏิบัติได้ทันที เพื่อจะทำให้ผู้เรียนได้ปรับพฤติกรรมได้ถูกต้อง อันจะเป็นหนทางการเรียนรู้ที่ดีหน้าที่ของผู้สอนจึงควรจะต้องพยายามหาวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ

4. การสรุปเป็นกฎเกณฑ์ ได้แก่ การได้รับประสบการณ์ต่างๆ ที่สามารถสร้างมโนทัศน์จนกระทั่งสรุปเป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

5. การแยกแยะ ได้แก่ การจัดประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะทำให้เกิดความสะดวกต่อการเลือกตอบสนอง

6. ความใกล้ชิด ได้แก่ การสอนที่คำนึงถึงความใกล้ชิดระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองซึ่งเหมาะสำหรับการสอน เป็นต้น

2.3 หลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูม

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom) เป็นนักจิตวิทยาการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ในการหาวิธีการที่จะพัฒนาพฤติกรรมทางเชาว์ปัญญาที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียนของมนุษย์ (สิริอร วิชชาวุธ. 2554: 132-137) และได้แบ่งประเภทการเรียนรู้ที่ควรพัฒนานุเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้และพัฒนาการทางทักษะด้านเชาว์ปัญญา เป็นความสามารถในการระลึก หรือสังเกตจดจำข้อเท็จจริงต่างๆ ได้ ในการเรียนรู้ทางเชาว์ปัญญามี 6 ลำดับขั้น โดยเริ่มจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ยากและซับซ้อน คือ

1.1 ความจำ (Remembering) หมายถึง ความสามารถในการระลึกได้ แสดงรายการได้ บอกได้ ระบุนุ บอกชื่อได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถบอกความหมายของทฤษฎีได้

1.2 เข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมาย ยกตัวอย่าง สรุป อ้างอิง ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของทฤษฎีได้ แบ่งความสามารถ เป็น 3 ระดับ คือ

1.2.1 การจับใจความและเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป

1.2.2 ความสามารถในการอธิบาย ดีความ หรือย่อความ

1.2.3 สามารถพยากรณ์ได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต

1.3 การประยุกต์ใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำสิ่งที่เคยเรียนรู้ในอดีตมาใช้ใหม่ในสถานการณ์ใหม่ ทั้งนี้รวมถึงการใช้กฎ วิธีการ คำจำกัดความ หลักการ และทฤษฎี

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถที่จะแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งที่ตนเรียนเป็นส่วนๆ ได้ สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และสังเกตได้ว่ามีหลักการอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง

1.5 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถที่จะประเมินตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้

1.6 การสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง ความสามารถในการออกแบบ (Design) การวางแผน หรือการผลิต

2. จิตพิสัย (Affective Domain) โดยที่บุคคลจะเรียนรู้การแสดงอารมณ์ผ่านประสบการณ์ของตน เจตคติ ความสนใจ ความใส่ใจ และการให้คุณค่า เป็นสิ่งแสดงออกมาด้วยพฤติกรรมทางอารมณ์

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นการเรียนรู้ทักษะทางกาย การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย และการประสานกันระหว่างอวัยวะต่างๆ

หลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูมผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยการเรียงลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปหายากให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามลำดับขั้นจากความรู้ไปถึงการประเมินค่า รวมทั้งยังใช้ในการพัฒนาแบบทดสอบทางการเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และยังใช้หลักการทางด้านจิตพิสัยเพื่อพัฒนาแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

2.4 ทฤษฎีความต้องการตามธรรมชาติ

บุคคลในวงการหนังสือเด็กหลายคน เช่น May Hill Arbuthnot, Ruth Toize and Zena Sutherland ได้สรุปความต้องการตามธรรมชาติของเด็กไว้ 6 ประการ (ถวัลย์ มาศจรัส. 2538: 40-42) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะรักและได้รับความรัก เช่น เด็กร้องเพื่อให้คนสนใจเอาใจใส่ให้ความรัก หรือบางคนขาดความรักก็อาจคิดบางสิ่งบางอย่าง เช่น ผ่าห่มไปไหนก็ต้องนำไปด้วยเพื่อให้ความอบอุ่นทางใจแก่ตนเอง เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคง ความมั่นคงทำให้จิตใจเกิดความอบอุ่น มองโลกแจ่มใส ความมั่นคงของเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ตามจะเกิดขึ้นจากปัจจัย 4 ปัจจัย คือ ความสมบูรณ์ทางวัตถุ คือ เศรษฐกิจดี สุขภาพแข็งแรง, ความเฉลียวฉลาดในด้านสติปัญญา, ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในความดี และการอบรมจิตใจให้ซาบซึ้งในคุณธรรมความดีได้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เด็กต้องอาศัยความช่วยเหลือแนะนำ และการอบรมจากผู้ใหญ่มากเพราะเด็กไม่อาจช่วยตนเองในเรื่องนี้ได้

3. ความต้องการให้สังคมยอมรับ เด็กมีความต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งที่บ้าน และโรงเรียนหรือสังคมใดที่เด็กเข้าไปเกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกมั่นคงในตนเองอีกด้วย เด็กพร้อมที่จะทำตามเพื่อนฝูงในสังคมนั้นทุกประการ เช่น การพูด การเล่น เป็นต้น เพื่อให้สังคมยอมรับตนเป็นสมาชิก

4. ความต้องการความสำเร็จ เช่น ถ้าเด็กอ่านหนังสือได้พร้อมๆ กับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนถึงความสำเร็จที่ไปพร้อมกับหมู่พวก แต่ถ้าเขาสามารถอ่านได้เร็วกว่าเพื่อนๆ ก็เป็นความสำเร็จที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ และมั่นใจในตนเอง

5. ความต้องการเปลี่ยนแปลง หมายถึง เด็กๆ ไม่ชอบความซ้ำซาก และจำเจชอบให้มีกาเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ เช่น การทำงาน การเคลื่อนไหวเรื่องที่จะอ่าน เพราะฉะนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้เขียนต้องใช้ศิลปะวิธี และการอบรมที่ทำให้เด็กไม่เบื่อหน่าย

6. ความต้องการความสุขจากสิ่งอันเป็นสุนทรีย์ สิ่งที่เป็นความงาม ความประณีต ศิลปะอัน น่าดู ย่อมทำให้จิตใจเบิกบานสดใส หากผู้เขียนหนังสือได้สอดแทรกศิลปะความงาม ขนบธรรมเนียม แทรกไว้แล้วจะเป็นการอบรมจิตใจไปด้วยในตัว

ผู้วิจัยได้นำหลักการของทฤษฎีความต้องการตามธรรมชาติของเด็กมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเพื่อให้เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆในชั้นเรียน โดยผู้เรียน ประสบความสำเร็จจากการเรียนรู้ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ถึงจะใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่มีกลวิธี ที่เปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละชั่วโมงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเบื่อ หรือจำเจอยู่กับกลวิธีเดิมๆ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนและแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

หนังสือจัดว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม เป้าหมายของหลักสูตร โดยที่มุ่งเน้นการนำไปใช้ทางด้านการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน เช่น การใช้สไลด์ และภาพยนตร์ประกอบการสอน การใช้ตำราเรียน บทเรียน โปรแกรม รายการวิทยุโรงเรียน เป็นต้น (กุชงค์ อังคปริษาเศรษฐ์. 2527: 61) ซึ่งประโยชน์ของสื่อการสอนแบบ กว้างๆ (เชิขศรี วิวิศรี. 2530: 69-70) มีดังนี้

1. ช่วยให้เกิดลักษณะเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสิ่งนั้น ๆ ได้อย่าง กว้างขวางและรวดเร็ว

2. สามารถเอาชนะขีดจำกัดเรื่องเวลา ระยะทาง และขนาดลงได้

3. ช่วยเสริมสร้างความคิด และวิธีการแก้ปัญหา

4. สามารถเปลี่ยนความเชื่อ ความคิด ความรู้สึก และสร้างทัศนคติได้เป็นอย่างดี

5. สามารถนำเหตุการณ์จริงมาสู่ผู้เรียนได้ ทำให้เกิดประสบการณ์ร่วมกัน

6. ปรับปรุงและเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

7. ประหยัดเวลาในการเรียนการสอน

8. ประหยัดกำลังและปริมาณครูผู้สอน

9. เพิ่มปริมาณผู้เรียนได้มากในเวลาเดียวกัน

10. เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานทั่วไป

11. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี และเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ตรงกัน

12. ช่วยให้ผู้เรียนจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากขึ้นนานกว่าช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดที่มีความหมายช่วยสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน

13. ช่วยเพิ่มทักษะการเรียนรู้ด้านต่างๆ เช่น อ่าน เขียน หรือปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

14. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

15. ลดจำนวนผู้เรียนสอบตก

16. เพิ่มคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

3.1 สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือเรียน

หนังสือเรียนจัดว่าเป็นสิ่งที่สำคัญกับผู้เรียนอีกชนิดหนึ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ช่วยในการพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย สังคม และจิตใจอีกด้วย ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของหนังสือเรียนไว้ ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2521: 47) กล่าวว่า แบบเรียนหมายถึง หนังสือที่กระทรวงศึกษาประกาศบังคับใช้โดยกำหนดว่า ผู้เรียนในระดับชั้นนั้น ๆ จะต้องมิเพื่อจะได้ใช้ฝึกอ่านเป็นพื้นฐานของวิชานั้น ๆ ตามที่เนื้อหาของหลักสูตรกำหนดไว้ให้ ทั้งนี้โดยนัยรวมทั้งหนังสือนอกเหนือจากที่กระทรวงประกาศบังคับใช้ แต่มีลักษณะเนื้อเรื่อง เนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรเฉพาะเรื่องที่เด็กสามารถใช้ค้นคว้าและครูอาจใช้เป็นแนวทางในการสอนได้เช่นกัน

จินตนา ใบกาชุย (2537: 38) กล่าวว่า หนังสือเรียน คือหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้นักเรียนใช้ มีสาระตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นหนังสือเรียนเล่มเดียวตรงกลุ่มวิชาหรือรายวิชาก็ได้ หรือเป็นชุดก็ได้

บุญเหลือ เทพสุวรรณ (2523: 5) กล่าวว่า หนังสือชนิดที่ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Textbook ซึ่งมีความหมายว่า เป็นหนังสือที่ครูอาจารย์ใช้สอนในระดับหนึ่งของระบบการศึกษา หนังสือชนิดนี้ถือว่าเป็นหลักในการสอนวิชานั้น ๆ และในการเรียนหนังสือชนิดนี้ผู้เขียนต้องวางขั้นตอน เรียบเรียงสำนวนภาษาใ้ภาพประกอบเพื่อสะดวกแก่การเรียนการสอน

ครอนบาค (Cronbach. 1995: 3, 96) กล่าวถึงหนังสือเรียนว่า หนังสือประเภทหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งคู่มือการเรียนการสอน ซึ่งคู่มือการเรียนการสอนมีอยู่หลายประเภท แต่หนังสือเรียนจะเป็นประเภทที่มีบทบาทอยู่ในโรงเรียนมาแต่ดั้งเดิม ก่อนที่คู่มือประเภทอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์โสตทัศนแบบเรียนโปรแกรม วัสดุหลักสูตร คู่มือการเรียนการสอนอื่นจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน

ชอร์ (Shore. 1960: 54) กล่าวถึงแบบเรียน ว่าเป็นเครื่องมือที่ครูกับนักเรียนใช้สื่อความหมายซึ่งกันและกันเป็นศูนย์กลางให้นักเรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เรียนเรื่องเดียวกันเพื่อความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ไปในแนวเดียวกัน

กูด (Good. 1973: 605) ได้ให้ความหมายของหนังสือเรียนว่า เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะมีการจัดเนื้อหาอย่างมีระบบมุ่งหมายที่จะใช้เฉพาะการเรียนการสอนในระดับใดระดับหนึ่งและเป็นข้อมูลที่สำคัญในการเรียนการสอน

นวลักษณ์ บุญะกาญจน์ (2522: 76) ให้ความหมายของหนังสือเรียนไว้ดังนี้ หนังสือเรียนคือหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการบังคับไว้ตามประกาศหรือคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะกำหนดออกมาทุกปีการศึกษามีชื่อว่า คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ หนังสือเรียนแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. หนังสือแบบเรียนบังคับใช้ หมายถึง หนังสือที่นักเรียนต้องใช้เรียนเป็นประจำรวมทั้งการที่ต้องเรียนในห้องเรียนและอ่านนอกห้องเรียน

2. หนังสือเรียนที่ไม่บังคับใช้ หมายถึง หนังสืออ่านประกอบเฉพาะวิชาเพื่อประโยชน์ในการขยายความรู้ในวิชานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางขึ้น ซึ่งหนังสือเรียนประเภทนี้แล้วแต่ครูผู้สอนหรือบรรณารักษ์แนะนำให้อ่านหนังสือเรียนประเภทนี้ ทางห้องสมุดควรจัดซื้อไว้ให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมซึ่งนอกเหนือแบบเรียนที่บังคับใช้

ทวีช ปุณโณทก (2526: 3) กล่าวว่า แบบเรียน คือหนังสือที่มีเนื้อหา ความรู้ หลักการและวิธีการเรียนการสอนที่กำหนดขึ้นใช้สำหรับการเรียนระดับชั้นใดชั้นหนึ่ง ฉะนั้นหนังสือแบบเรียนจึงหมายถึง หนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนในโรงเรียนทุกสาขาวิชาการและส่วนใหญ่จะจำกัดอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

จากความคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่าหนังสือเรียนหรือแบบเรียน คือ หนังสือที่มีเนื้อหาตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรที่มีลักษณะการเขียนเป็นเชิงวิชาการ ให้ข้อเท็จจริงและข้อมูลที่ถูกต้องกับหลักวิชาโดยต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้ผลิต และจัดจำหน่ายใช้ในสถานศึกษาได้

ความสำคัญของหนังสือเรียน

หนังสือเรียนมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (จินตนา ไบกาซูยี, 2537: 40-45) ดังนี้

1. หนังสือเป็นเครื่องกำหนดคุณภาพของการเรียนการสอนของครูผู้สอน และตามหลักการจุดหมายโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร หนังสือเรียนและตำราเรียนที่เขียนในส่วนกลาง จะต้องมีการกำหนดคุณภาพ ซึ่งแน่นอนจะต้องเกี่ยวข้องไปยังนักเขียนหนังสือเรียนด้วย นักเรียนจะต้องรู้และเชี่ยวชาญในวิชานั้น ๆ ให้ดีที่สุด นั่นคือคุณภาพของเนื้อหาจะต้องถูกต้องตามโครงสร้างเนื้อหาวิชานั้นๆ

2. หนังสือเรียนเป็นเครื่องกำหนดมาตรฐานในเมืองไทยนั้นมีความจำเป็นมากที่กำหนดหรือการประกาศระบบมาตรฐานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ

3. หนังสือเรียนเป็นอาวุธของครูผู้สอน หนังสือเรียนเป็นสิ่งจำเป็นของครู ซึ่งประกอบอาชีพสอนหนังสือ อาชีพครูเป็นวิชาชีพชนิดหนึ่ง ผู้ประกอบอาชีพนั้นๆ จะต้องมีความรู้เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานของตน ครูก็เช่นเดียวกันจะต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน

4. หนังสือเรียนเป็นสื่อหลักของนักเรียน ในการเรียนนั้นจำเป็นต้องมีหนังสือเรียนประจำตัว เพื่อใช้เรียนตามที่ครูสอน ใช้อ่านทบทวนเมื่อครูสอนไปแล้ว ใช้วิเคราะห์แก้ปัญหาโจทย์หรือคำถามต่าง ๆ ใช้ทำการบ้านและใช้อ่านเพื่อเตรียมตัวสอบเป็นต้น

5. หนังสือเป็นเครื่องมือสร้างทักษะการเรียนรู้ (Skill building) ในการเรียนการสอนนั้น หนังสือเรียนนอกจากจะใช้เนื้อหาความรู้ตามหลักสูตรกำหนดแล้ว หนังสือเรียนยังใช้เป็นเครื่องมือสร้างสมและสั่งสมทักษะการเรียนรู้ด้วย นักเรียนจะต้องได้รับการสอนและการฝึกเพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้

หนังสือเรียน หรือแบบเรียนจึงมีความสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้ เป็นเครื่องกำหนดคุณภาพของการเรียนการสอน เปรียบเสมือนเป็นอาวุธของครูผู้สอน เป็นสื่อหลักของผู้เรียน และยังเป็นเครื่องมือสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการสร้างหนังสือเรียน

หทัย ดันหยง (2528: 30-31) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการสร้างหนังสือเรียนควรจะคำนึงเป้าหมายในการผลิต 2 ประการคือ

1. เป้าหมายหลัก เพื่อสนองหลักสูตรการศึกษา

1.1 เพื่อใช้เป็นวัสดุหลักสูตร

1.2 เพื่อเสริมสร้างเนื้อหาของบทเรียนให้ชัดเจนกว้างขวาง ลึกซึ้ง

1.3 เพื่อพัฒนาการเรียนของผู้เรียน

2. เป้าหมายเฉพาะ เพื่อสนองพัฒนาการในตัวผู้เรียน

2.1 เพื่อพัฒนาทักษะในภาษาโดยเฉพาะในการอ่าน

2.2 เพื่อพัฒนาสมองความคิด ทั้งในเชิงความเข้าใจ การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์

2.3 เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยในการอ่านอันมีผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อม การดำรงชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ทั้งในส่วนของตน สังคม และประเทศชาติ

2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจของผู้เรียนให้เกิดความสำนึกในคุณธรรมและเป็นพื้นฐานของการสร้างค่านิยมและจริยธรรมอันดีงาม รวมทั้งการส่งเสริมสร้างเจตคติในทางประชาธิปไตยและความเป็นพลเมืองดีของชุมชนและชาติบ้านเมือง

2.5 เพื่อพัฒนาสุขภาพจิตใจของผู้เรียนด้วยความสุขรื่นรมย์ ความบันเทิง ความเพลิดเพลินใจสิ่งเหล่านี้จะเป็นสื่อเสริมสร้างแรงต่อใจ เร้าใจ ให้ผู้เรียนอยากเรียนอยากรู้ได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมายเฉพาะบทเรียนของแต่ละบทเรียน ซึ่งสัมพันธ์กับจุดประสงค์เฉพาะวิชานั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่าลักษณะที่ตรงกันจะเน้นความแตกต่างกันออกไป อาทิ บันลือ พงกษะวัน (2534: 56-57)

1. ขยายประสบการณ์ เฉพาะบทเรียน เฉพาะเรื่อง
2. พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา การประดิษฐ์ การทดลอง การใช้วัสดุท้องถิ่นและความคล่องแคล่วในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ และอื่น ๆ
3. พัฒนาความสามารถเฉพาะ หรือแนวคิดในเชิงเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ การประเมินคุณค่าของสิ่งที่เรียนนั้น

ทั้งสามส่วนข้างต้นเป็นการเสริมจุดประสงค์ทั่วไปแห่งวิชา จะเป็นแนวทางในการวางพื้นฐานการเรียนรู้จากการอ่าน การปฏิบัติกิจกรรม ที่วางแนวต่อเนื่องแห่งประสบการณ์ระหว่างบทเรียนได้ดีอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว บันลือ พุกกะวัน ยังกล่าวว่า จุดมุ่งหมายของแบบเรียนที่สำคัญมากอีกสิ่งหนึ่งคือ จุดมุ่งหมาย แนวคิดที่มุ่งจะปลูกฝัง หรือประโยชน์ที่เด็ก ผู้อ่านจะได้รับ ซึ่งประกอบด้วย

1. มุ่งที่จะพัฒนาทักษะการอ่าน
2. มุ่งที่จะพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน
3. มุ่งที่จะพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่กล่าวถึง เช่น สภาพแวดล้อม อาชีพ ขนบประเพณี วัฒนธรรมที่จะสอดแทรกอยู่ทั่วไป ทุกบทเรียน

4. มุ่งที่จะให้สำนึกในคุณค่าของคุณธรรม ศีลธรรม ด้วยเช่นกัน

ดังนั้นความมุ่งหมายของการสร้างหนังสือเรียน เพื่อใช้เป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ เช่น ทักษะทางภาษา ความคิด จิตใจ วิเคราะห์ เป็นต้น หรืออาจจะกล่าวได้ว่าสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน

ประเภทของหนังสือ

หนังสือเรียนสามารถจำแนกออกเป็น 5 ประเภท (Smith and other. 1962: 751 – 755) ได้แก่

1. หนังสือเรียนพื้นฐาน (Basal Textbooks) เป็นหนังสือเรียนที่ผลิตขึ้นควบคู่กับหลักสูตรและบทเรียน
2. หนังสือเรียนเสริมพื้นฐาน (Co-Basal Textbooks) เป็นหนังสือเรียนที่ผลิตขึ้นเสริมหลักสูตรและบทเรียน และสนองความแตกต่างของสภาพการศึกษาของแต่ละท้องถิ่น
3. หนังสืออ่านประกอบ (Supplementary Textbooks) เป็นหนังสือเรียนที่ผลิตขึ้น เพื่อขยายและเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนประเภทนี้อาจกำหนดให้เป็นหนังสือเลือก (Selected Textbooks)
4. หนังสือแบบฝึกหัด (Workbooks) เป็นหนังสือประเภทกึ่งหนังสือเรียน (Semi-Texts) ผลิตขึ้นเพื่อฝึกทักษะในการเรียนรู้โดยเฉพาะ

5. คู่มือการสอนของครู (Teacher's Edition and Guides) เป็นหนังสือที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรและแบบเรียน

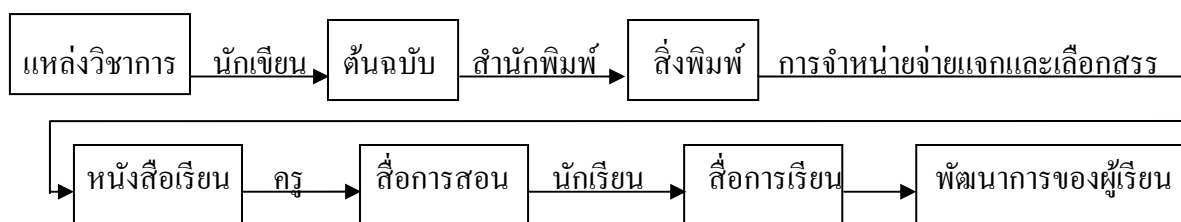
การเตรียมทรัพยากรเพื่อการเขียนหนังสือเรียน

การเขียนหนังสือเรียน จำเป็นจะต้องศึกษาความเข้าใจในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วย หทัย ดันหยง (2528: 87 – 90) ให้ความสำคัญเสมือนเป็นทรัพยากรสำหรับการเขียนหนังสือเรียน ซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรแม่บท ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาเป็นเป้าหมายในการเขียนและต้องเข้าใจในรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง
2. ประชญาและจิตวิทยาการศึกษา อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะประยุกต์ใช้เพื่อถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ
3. บุคลากรแห่งศาสตร์ทั้งหลาย ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งที่เป็นแกนเนื้อหาและในส่วนที่เป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) กับสหองค์การ (Interorganization) ของหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ
4. แหล่งตำราวิชาการและเอกสารค้นคว้าอ้างอิง เพื่อความหนักแน่นแม่นยำตรงของเนื้อหาที่นำเสนอในหนังสืออื่น ๆ
5. ภาษาศาสตร์ อันเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการสื่อความหมายที่ถูกต้องชัดเจนเหมาะสมกับระดับอายุ ระดับหลักสูตรการศึกษา และลักษณะวิชา
6. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งมีอยู่ในสังคมโลกตลอดเวลาย่อมเป็นเงื่อนไขสำคัญในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือเรียน
7. บุคลากร ซึ่งมีคุณสมบัติทางวิชาการทั้งตัวผู้เรียน กลุ่มผู้เขียน บุคลากรที่ปรึกษาซึ่งมีส่วนร่วมในการผลิตหนังสือเรียน

ขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียน

ครอนบาค (Cronbach. 1995: 94) ได้สรุปกระบวนการผลิตหนังสือเรียน ซึ่งเป็นภาพรวมเพื่อสื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียน

จากกระบวนการผลิตดังกล่าว อาจสรุปลำดับขั้นตอนการผลิตได้เป็น 9 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเขียนหนังสือเรียน

ขั้นที่ 2 การกำหนดเกณฑ์ในการวางโครงสร้างต้นฉบับ

ขั้นที่ 3 การกำหนดโครงสร้างต้นฉบับ

ขั้นที่ 4 การกำหนดวิธีการและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา

ขั้นที่ 5 การวางเค้าโครงต้นฉบับ

ขั้นที่ 6 การสร้างต้นฉบับ

ขั้นที่ 7 การประเมินคุณภาพต้นฉบับ

ขั้นที่ 8 การนำต้นฉบับเข้าสู่กระบวนการพิมพ์

ขั้นที่ 9 การจำหน่ายแจกจ่ายหนังสือเรียนไปสู่ผู้เรียน

แนวคิดในการผลิตหนังสือเรียน

แนวคิดในการผลิตหนังสือเรียนนั้น หทัย ดันหยง (2532: 59) มีแนวคิดว่าการจะสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาหนึ่งควรจะยึดแนวทางที่เป็นเครื่องดำเนินการให้อยู่ในกรอบเดียวกัน ดังนั้น การสร้างหนังสือเรียนก็ควรจะมีแนวทางในการผลิตเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

1. หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ลงทุนน้อยกว่าเทคโนโลยีทางการศึกษาสมัยใหม่หลายประเภท
2. การผลิตหนังสือเรียนต้องให้สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดหลักสูตร จึงต้องคำนึงถึงแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นเป็นหลักในการกำหนดเนื้อหาสาระ
3. ครูของแต่ละท้องถิ่นก็คือชาวบ้าน ซึ่งครูผู้สอนภายในท้องถิ่นต้องเรียนรู้ในการผลิตหนังสือขึ้นใช้ได้เองหรือเรียกว่าหนังสือท้องถิ่นหรือหนังสือชาวบ้าน
4. หนังสือเรียนเป็นเทคโนโลยีหรือสื่อทางการศึกษาที่ยังมีบทบาทที่เหมาะสมและเป็นสื่อพื้นฐานที่ไขว่คว้าหาได้ใกล้มีมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ที่มีราคาแพง

5. หนังสือเรียนเป็นอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับบทเรียน ฉะนั้นการใช้หนังสือทั้งครูผู้สอนและเด็กผู้เรียนจะต้องมีระบบ ซึ่งไม่เป็นระบบการใช้ที่ยู่ยากเหมือนสื่อประเภทอื่น ๆ

6. เป็นแนวทางในท้องถิ่นได้ผลิตหนังสือเรียนขึ้นในใช้เขตการศึกษาของตน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการระดมพลังสมองของนักวิชาการในท้องถิ่น

7. เป็นแนวทางในการใช้ธรรมชาติแวดล้อมในสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่นมาบรรจุเนื้อหาสาระให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด

8. การผลิตหนังสือเรียนย่อมมีลักษณะที่ปรับตัวยืดหยุ่นในสาระเนื้อหาให้สอดคล้องต่อการเรียนรู้

การผลิตหนังสือจึงจำเป็นต้องมีแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน และในการผลิตหนังสือเรียนนั้นต้องคำนึงถึงขั้นตอนในการผลิต การใช้ทรัพยากรในการผลิต รวมทั้งต้องสามารถปรับตัวยืดหยุ่นในสาระเนื้อหาให้สอดคล้องต่อการเรียนรู้ด้วย

บทบาทของหนังสือเรียน

หนังสือเรียนมีบทบาท ความสำคัญ (จินตนา ใบกาชูยี. 2537: 42 – 43) ดังต่อไปนี้

หนังสือเรียนเป็นเครื่องมือ ที่ครูใช้เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจและเกิดความคิดทั้งนี้โดยการให้นักเรียนอ่านจากหนังสือเรียนนั่นเอง หนังสือเรียนไม่ได้จัดทำขึ้นสำหรับให้นักเรียนใช้ตามลำพัง แต่สำหรับให้ครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้จากหนังสือเรียน หนังสือเรียนมีลักษณะพิเศษที่จะช่วยผู้เรียนให้ศึกษาทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เป็นขั้นตอน

หนังสือเรียนเป็นเครื่องชี้แนะ ในฐานะเป็นผู้ชี้แนะ หนังสือเรียนที่ดีทำหน้าที่ไม่เพียงแต่เสนอข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้เรียนจดจำได้ หรือใช้ตอบคำถามภายในห้องเรียน หรือตอบข้อสอบได้เท่านั้น แต่จากหนังสือเรียนผู้เรียนควรได้รับทั้งความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ รวมทั้งความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หนังสือเรียนจึงมิใช่แต่เพียงเป็นที่รวบรวมข้อเท็จจริงหรือความรู้ต่าง ๆ ต่อเรียงกันไปทีละหัวข้อ หรือทีละเรื่องเท่านั้น หนังสือเรียนจะต้องให้แนวทางแก่ผู้อ่านในการศึกษาหาความรู้ พัฒนาความคิดและการนำความรู้ไปใช้ให้ได้ประโยชน์ด้วย

หนังสือเรียนเป็นแหล่งประมวลความรู้ หนังสือเรียนที่ดีไม่ใช่ประมวลความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง ที่เรียนกันตั้งแต่ต้นจนจบไปทีละเรื่อง ทีละหัวข้อเท่านั้น แต่หนังสือเรียนจะต้องเขียนขึ้นและจัดทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายทางการเรียนการสอน หนังสือเรียนจะต้องผสมผสานหาความรู้ ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและความรู้ที่เป็นความคิดเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม

หนังสือเรียนเป็นทางนำไปสู่ความหมายของความจริง เป็นสิ่งที่ครูและนักเรียนจะต้องเข้าใจถึงบทบาทของหนังสือเรียนในแง่นี้ องค์ประกอบนี้จะทำให้ครูต้องใส่ใจเกี่ยวกับผู้เขียนหนังสือสำนักพิมพ์ คำนำ หนังสือ บทนำ เรื่องในแต่ละบท ตลอดจนบทวิเคราะห์หนังสือเรียนเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการหาความหมายของสิ่งที่จะเรียนรู้

หนังสือเรียนเป็นแรงกระตุ้นและความมั่นใจ ครูจะต้องสามารถเลือกสรรหนังสือเรียน ที่มีคุณสมบัติดึงดูดความสนใจ ที่เหมาะสมกับประสบการณ์ความรู้ของนักเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการตีความหมายการพัฒนาความคิด และการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ประโยชน์ของหนังสือเรียน

ประโยชน์ของหนังสือเรียนที่สำคัญสามารถมองได้หลายมุมมองซึ่งบันทึก พุทธชะวัน(2521: 138) กับ หทัย ดันหยง (2532: 56-59) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือเรียนได้สอดคล้องกัน คือ

1. อำนวยประโยชน์แก่ครูผู้สอน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูจะใช้ตรวจสอบเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด
 - 1.1 ช่วยให้ครูเข้าใจถึงขอบเขตแห่งเนื้อหา สารที่จำเป็น อันควรจะอำนวยประโยชน์แก่เด็กผู้เรียน
 - 1.2 ช่วยให้ครูสามารถวางจุดประสงค์เฉพาะแต่ละบทเรียนนั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น
 - 1.3 ช่วยให้ครูกำหนดและจัดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับเด็กผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้
 - 1.4 ครูอาจมอบหมายกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การบ้าน โดยกำหนดแบบเรียนให้ค้นคว้าหาคำตอบ ทำแบบฝึกหัดแล้วแต่กรณีที่เป็น ที่ฝึกตามความจำเป็น
 - 1.5 ครูสามารถใช้แบบเรียนเป็นแนวสำหรับอ้างอิง หรือวางขั้นตอนในการเตรียมการสอนได้ดียิ่งขึ้น
 - 1.6 หนังสือเรียนเป็นสื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะอเนกประสงค์ อย่างหนึ่ง
 - 1.7 หนังสือเรียนเป็นเครื่องมือหรือวัสดุหลักสูตรที่ครูสามารถใช้ตรวจสอบเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้อย่างแม่นยำถูกต้อง
 - 1.8 หนังสือเรียนจะช่วยให้ครูเข้าใจขอบเขตเนื้อหาสาระของบทเรียน
 - 1.9 หนังสือเรียนจะช่วยให้ครูสามารถวางจุดประสงค์ในการสอนโดยเฉพาะจุดประสงค์เฉพาะวิชาได้เป็นอย่างดี
 - 1.10 หนังสือเรียนจะช่วยเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์ที่คาดหวังไว้
 - 1.11 หนังสือเรียนสามารถใช้แทนแผนการสอนในยามจำเป็นได้เป็นอย่างดี
 - 1.12 หนังสือเรียนเป็นแหล่งวิชาที่สามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนประเภท อื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

2. อำนวนประโยชน์แก่เด็กผู้เรียน

2.1 นักเรียนสามารถใช้แบบเรียนอ่าน ค้นคว้า เพื่อขยายประสบการณ์ รวมทั้งสามารถเตรียมการมาล่วงหน้าก่อนที่ครูจะสอน

2.2 นักเรียนใช้อ่านตามลำพัง เพราะมีภาพช่วย เพื่อพัฒนาการอ่านของตนเอง ได้ดี

2.3 นักเรียนได้ใช้แบบเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนด ทำการบ้าน หรือทบทวน อาจกล่าวได้ว่าแบบเรียนเป็นเครื่องมือของนักเรียนก็ได้

2.4 ผู้ปกครองสามารถตรวจสอบผลการเรียนของบุตรหลานของตน ในอันที่จะส่งเสริมการเรียนของเด็กทางบ้านด้วย

2.5 หนังสือเรียนเป็นคู่มือการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

2.6 หนังสือเรียนเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของประสบการณ์ในหลักสูตรให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.7 หนังสือเรียนเป็นเครื่องมือที่ช่วยเตรียมตัวเพื่อจะเรียนในบทเรียนต่อไป

2.8 หนังสือเรียนช่วยพัฒนาทักษะในทางภาษาได้เป็นอย่างดี

2.9 หนังสือเรียนเป็นแหล่งวิชาสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบทเรียนได้อย่างกว้างขวาง

2.10 หนังสือเรียนเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับการดูแลการศึกษาเล่าเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี

2.11 หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัด คำถาม ข้อเสนอแนะ เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.12 หนังสือเรียนช่วยแก้ปัญหาภาวะขาดแคลนหนังสืออ่านสำหรับเด็กได้เป็นอย่างดี

2.13 หนังสือเรียนในยุคปัจจุบันส่งเสริมให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น ภาพประกอบสีสวยงาม มีเนื้อหาเสริมด้วยนิทาน นิยาย เพื่อให้นักเรียนน่าสนใจ น่าเรียน ไม่น่าเบื่อ

3. ประโยชน์ทางด้านทั่วไป

3.1 หนังสือเรียนเป็นหนังสือที่ใช้อ่านได้เช่นเดียวกับหนังสือทั่วไปตามห้องสมุดต่าง ๆ

3.2 หนังสือเรียนเปรียบได้กับห้องสมุดเคลื่อนที่ที่สามารถค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้ตามต้องการ

3.3 หนังสือเรียนทุกเล่มให้ทั้งสาระ ความรู้ และความบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน

3.4 หนังสือเรียนให้ข้อมูลความรู้ที่แน่นอน มีหลักฐานอ้างอิงเชื่อถือได้มากกว่าหนังสืออื่น ๆ

3.5 หนังสือเรียนเป็นหนังสือที่หาได้ง่าย และราคาถูกกว่าหนังสือประเภทอื่น ๆ เพราะมีมาตรฐานในการผลิตและการควบคุมราคา

รวมถึงบราวน์ และคนอื่น ๆ (Brown and others. 1983: 335-336) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของ หนังสือเรียนที่ครูจะนำไปใช้ในการเรียนการสอนไว้ดังนี้คือ

1. หนังสือเรียนเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้เด็กนักเรียนศึกษาได้เป็นรายบุคคล ตามระดับ ความสามารถและความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้จากจำนวนหนังสือเรียนหลายๆ เล่ม นักเรียนมี โอกาสเลือกเนื้อหาได้ตามความต้องการของนักเรียนได้
2. ทางด้านเศรษฐกิจ หนังสือเรียนนั้นนำมาใช้นานแล้วก็นำกลับมาใช้ได้อีก และเพื่อ เปรียบเทียบราคากับเนื้อหาและส่วนประกอบอื่น ๆ ในหนังสือเรียนแล้ว หนังสือเรียนมีราคา ถูกมาก
3. ช่วยจัดระเบียบการสอนในชั้นเรียน หนังสือเรียนช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการศึกษา หนังสือเรียนจะแนะนำกิจกรรมตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้ช่วย ส่งเสริมประสบการณ์ในการอ่าน นอกจากนี้ช่วยสร้างชั้นในห้องเรียนได้และเสนอเนื้อหาและมโนทัศน์ ใหม่ ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญการเขียนหนังสือเรียนได้ให้ไว้สำหรับการเรียนรู้ในห้องเรียน
4. ช่วยส่งเสริมการอ่านหนังสือเรียนช่วยนักเรียนได้เรียนรู้การอ่านได้ดีขึ้นการศึกษาค้นคว้า ความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีกิจกรรมเสนอแนะคำถามต่าง ๆ รายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่จะ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้มีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากการเรียนรู้เพื่อความจำเท่านั้น
5. หนังสือเรียนช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนการสอนของครู คือ มีส่วนช่วยแนะนำแนวทาง ในการสอนต่าง ๆ และการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน

จากข้างต้นสรุปได้ว่า หนังสือเรียนให้ประโยชน์กับครู ผู้เรียน และประโยชน์ทางด้านทั่วไป รวมทั้งยังช่วยในการจัดระเบียบในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นแหล่งข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ใกล้ชิดกับ ผู้เรียนมาก และที่สำคัญยังส่งเสริมทักษะต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3.2 สื่อการเรียนการสอนประเภทแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

หนังสือเรียนอีกประเภทหนึ่งที่จัดว่าเป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ แบบเรียน เชิงวรรณกรรม โดยความหมายของวรรณกรรมมีนักวิชาการหลายคนที่ให้คำหมายไว้ ดังนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา (2520: 91) ทรงกล่าวถึงวรรณกรรมว่า “วรรณกรรมเป็นเสมือน กระกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นชีวิต ความเป็นอยู่ การปกครอง แนวความคิด และค่านิยม ในสังคมของ แต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งย่อมแตกต่างกันไปตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมแต่ละสังคม

บันลือ พุกกะวัน (2521: 1) กล่าวว่า งานเขียนในรูปกวีนิพนธ์ ร้อยกรอง และข้อเขียน ทั้งหมดที่ใช้ภาษาร้อยแก้ว ได้แก่ บทความ สารคดี นวนิยาย นิทานเรื่องสั้น บทละคร บทภาพยนตร์ ตลอดจนคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์

ปราณี เชียงทอง (2525: 2) กล่าวว่า งานอันเกี่ยวกับหนังสือที่จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ดี โดยที่ผู้เขียนต้องการชี้แนะแนวความคิดต่าง ๆ มายังผู้อ่านอย่างมีรูปแบบ และมุ่งให้ความรู้ช่วยขยายประสบการณ์ของผู้อ่านอีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 1) ให้ความหมายของวรรณกรรม ไว้ว่า งานเขียนในรูปของร้อยกรอง และร้อยแก้ว ที่ผู้เขียนต้องการสื่อความคิดไปยังผู้อ่าน โดยมีรูปแบบต่าง ๆ กัน ได้แก่ บทกวี นวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น บทละคร บทภาพยนตร์ บทโทรทัศน์ บทสนทนา เพลง ฯลฯ

บุญลือ เทพยสุวรรณ และเจตนา นาควัชร (2520: 58) กล่าวว่า วรรณกรรม หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่มีลักษณะเป็นศิลปกรรมในฐานะที่มีรูปแบบ มีสาระเนื้อหาที่ผู้เขียนพยายามสื่อความคิดด้วยวิธีการหนึ่ง มายังผู้อ่าน

จากความหมายของวรรณกรรมทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่า วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนในรูปของร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง ที่มีเนื้อหาสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายโดยมุ่งให้ความรู้ช่วยขยายประสบการณ์ของผู้อ่าน

คุณค่าและประโยชน์ของวรรณกรรม

กรมวิชาการ (2540: 1-2) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณกรรมไว้ว่า วรรณกรรมที่เป็นวรรณคดีมรดก และวรรณกรรมปัจจุบันนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ มีคุณค่าทำให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมทางภาษาเสริมสร้างความรู้และเพิ่มพูนทักษะ เกิดความเพลิดเพลิน มีสุนทรีทางภาษาจากบทร้อยแก้ว และร้อยกรองอย่างกว้างขวางตลอดถึงการนำข้อคิดและสิ่งที่ได้จากวรรณกรรมไปปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ดังนี้

1. ทำให้ผู้อ่านได้เห็นศิลปะและรูปแบบการใช้ภาษาที่ถูกต้อง
2. ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำไว้วางวลีซึ่ง สามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะทางภาษาตลอดจนใช้ถ้อยคำและสำนวนภาษาได้อย่างสละสลวย
3. ทำให้ผู้อ่านได้คิดข้อคิดเตือนใจ ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาไทย และเกิดความภาคภูมิใจทางภาษาซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม
4. ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งสามารถนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต
5. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
6. ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อวรรณกรรมซึ่งจะนำไปสู่นิสัยรักการอ่าน

ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ประภาพันธุ์ กรโกสียกาจ (2532: 1) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นผลงานเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่มีรูปแบบต่าง ๆ กันที่มุ่งใช้ภาษาเนื้อหาสาระให้เข้าใจ เหมาะกับวัยเด็กที่จะเข้าใจได้ดี ทั้งนี้ก็เพื่อให้เด็กผู้อ่านได้รับประโยชน์ดังนี้คือ

วิริยะ สิริสิงห (2524: 33) กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กนั้นต้องการภาษาชั้นเลิศเช่นเดียวกับการศึกษาแขนงอื่น ๆ การจะเขียนหนังสือที่ดีให้เด็กนั้นจะต้องใช้คำที่ง่าย ถูกต้อง และตรงความหมาย ใช้คำที่ไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคของขบวนการความคิด อุปสรรคต่อความรู้สึกซึ่งเคลื่อนจากใจดวงหนึ่งไปสู่อีกดวงหนึ่ง

ปราณี เชียงทอง (2526: 6) ให้ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับให้เด็กอ่านอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก และเป็นที่น่าสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ ตั้งแต่วัยก่อนเข้าโรงเรียนไปจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามความพอใจ โดยไม่มีการบังคับ

หทัย ดันหยง (2532: 60) กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กในทฤษฎีศึกษาศาสตร์ หมายถึง วัสดุการอ่าน อันเป็นปัจจุบันในการพัฒนาชีวิตของเด็กทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น วรรณกรรมสำหรับเด็กย่อมมีบทบาทในชีวิตของเด็กทุกเพศทุกวัย ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมทักษะ เสริมประสบการณ์ เสริมความสนใจ และให้ความบันเทิงใจเป็นสำคัญ หนังสือสำหรับเด็กที่ดีมีคุณภาพย่อมมีลักษณะเป็นวรรณกรรม วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ดีเด่นก็มีคุณลักษณะเป็นวรรณคดีที่ทรงคุณค่า การสร้างหนังสือสำหรับเด็กก็คือ การใช้ทรัพยากรทางวรรณกรรมให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาเล่าเรียนสำหรับเด็ก ทรัพยากรทางวรรณกรรมนั้น หมายถึง รูปแบบ และเรื่องราวที่มีอยู่ในวรรณกรรมซึ่งทรงคุณค่าทั้งที่เป็นสื่อสุนทรียภาพ และพัฒนาจิตใจของเด็กไปพร้อม ๆ กัน

ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นศิลปกรรมซึ่งเลือกสรรจากหนังสือที่มีคุณลักษณะดีเหมาะสมสำหรับภาวะของวัยเด็ก ซึ่งจำแนกประเภทออกเป็น 8 ประเภท (หทัย ดันหยง, 2532: 60 – 61) ดังนี้

1. วรรณกรรมดั้งเดิม หรือคหิชาบ้าน ได้แก่ วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีแต่ดั้งเดิมเป็นมรดกตกทอดกันมาในสังคม ซึ่งโดยมากไม่ปรากฏหลักฐานบ่อเกิดและนามผู้แต่ง และมีลักษณะเป็นวรรณกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
2. วรรณกรรมกวีนิพนธ์ ได้แก่ หนังสือประเภทวรรณกรรมซึ่งแสดงออกในลักษณะร้อยแก้วและร้อยกรอง

3. วรรณกรรมถ่ายทอด ได้แก่ หนังสือประเภทวรรณกรรมที่เน้นมรดกความจำเป็นหรือบันทึกเรื่องราวไว้เป็นหลักฐาน

4. วรรณกรรมเนื้อหา ได้แก่ หนังสือประเภทวรรณกรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นบันเทิงคดีและสารคดี

5. วรรณกรรมจริยศาสตร์ ได้แก่ หนังสือประเภทวรรณกรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับลัทธิ ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมและขนบประเพณีต่าง ๆ

6. วรรณกรรมร่วมสมัย ได้แก่ วรรณกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นในภาวะแวดล้อม ปัจจุบันอันมีลักษณะกลมกลืน บ่งบอก เชื่อมต่อกับความเป็นมาในอดีต และมีคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยกับภาวะที่จะก้าวไปในอนาคต

7. วรรณกรรมวิทยาศาสตร์ ได้แก่ วรรณกรรมที่เกิดขึ้นในยุคใหม่ ส่วนใหญ่เกี่ยวกับจินตนาการทางวิทยาศาสตร์ สภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม และชีวิตพรรณต่าง ๆ

8. ปรีวรรณกรรม ได้แก่ วรรณกรรมที่ยังแฝงอยู่ในรูปอื่น ๆ เช่น วรรณกรรมในศิลปะการแสดง

วรรณกรรมกลุ่มใหญ่สำหรับเด็ก ก็คือ วรรณกรรมเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นบันเทิงคดีและสารคดี เช่น นิทาน นิยาย ซึ่งเป็นวัสดุการอ่านที่ช่วยส่งเสริมและหล่อหลอมจิตใจเด็กเพื่อให้ได้รับประโยชน์และคุณค่าจากการอ่านและช่วยให้การเรียนรู้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นิทานนั้นมีเค้าโครงค่อนข้างจะยึดสัจนิยม (Realism) จะยึดแนวคิดทางจิตนิยม (Idealism) มุ่งสร้างสรรค์จินตนาการเป็นสำคัญ

ปราณี เชิงทอง (2526: 56 – 76) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรม สำหรับเด็ก ดังนี้

1. หนังสือภาพ (Picture Books) หนังสือภาพเป็นหนังสือที่มีรูปภาพเป็นส่วนอธิบายเรื่อง มีไว้สำหรับเด็กเล็กวัยก่อนเข้าเรียนที่อ่านหนังสือไม่ได้ หนังสือภาพสำหรับเด็กและภาพประกอบหนังสือภาพเล่มแรก ๆ ที่ไม่มีหรือมีคำอธิบายเล็กน้อย ได้แก่ หนังสือภาพ เอ บี ซี ของบรูโน มุนารี (Bruno Munari's ABC) สำหรับหนังสือภาพสำหรับเด็กของไทย ได้แก่ หนังสือสอนตัวพยัญชนะ ก.ไก่ ถึง ฮ.นกยูง

2. บทเพลงสำหรับเด็ก และบทกลอน (Nursery Rhymes) ไทยเราเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมในการกล่อมเด็กมาแต่โบราณ นับแต่เกิดมาก็ได้ยินเสียงเพลงกล่อมให้นอนหลับ ทำให้เด็กไทยคุ้นเคยกับบทกลอนและคำคล้องจอง ประกอบกับภาษาไทยมีเสียงเป็นเสียงดนตรี และคนไทยมีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอนรักสนุก ช่างล้อเลียน และรื่นเริงสิ่งเหล่านี้ จึงปรากฏออกมาในบทกลอนของไทยอย่างครบถ้วน

3. หนังสือนิทานต่าง ๆ (Tales) การเล่านิทานเพื่อต้องการเครื่องบันเทิงยามว่างและเป็นเหตุผลทางศาสนาซึ่งเป็นเรื่องที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจของมนุษย์ เป็นเรื่องที่เป็นคติสอนใจ สอนศีลธรรม และความประพฤติต่าง ๆ

4. นวนิยายสำหรับเด็ก (Novels) เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ เพื่ออ่านให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน มีการจัดรูปแบบการสนทนาให้ตัวละครมีการโต้ตอบกัน มีการบรรยายอาการกิริยาของตัวละคร มีการกำหนดฉากและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงอุปนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร มีการสอดแทรกความคิดเห็นของผู้แต่งโดยอ่านทางตัวละคร

5. หนังสือสารคดี หนังสือสารคดีเป็นหนังสือที่ให้ความรู้แก่เด็ก สนองความสนใจเฉพาะของเด็ก ได้แก่ หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเทศกาลและวันหยุดต่าง ๆ หนังสือเกี่ยวกับงานอดิเรกและการฝีมือหนังสือเกี่ยวกับศิลปะดนตรี ชีวิตประจำวันบุคคลสำคัญ และหนังสือเกี่ยวกับการแนะนำมารยาทและการเข้าสมาคม

6. หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือที่ช่วยในการเรียนและการค้นคว้าตลอดจนช่วยตอบคำถามต่างๆ ที่เด็กอยากรู้ การเรียบเรียงเนื้อหาสาระต่างคำนึงถึงความสะดวกของผู้ใช้หนังสือเป็นสำคัญ

7. หนังสือแบบเรียน เป็นหนังสือที่เด็กต้องเรียน เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนในโรงเรียนในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีนโยบายของรัฐบาลแจกหนังสือแบบเรียนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ถึงขั้นมัธยมศึกษา แต่อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะในประเทศเรามีหนังสือแบบเรียนมากเกินไป และโรงเรียนต่าง ๆ ก็อาจใช้หนังสือแบบเรียนไม่เหมือนกัน

8. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นแบบเรียนอีกชนิดหนึ่ง ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ แต่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเพิ่มเติมไปจากหนังสือแบบเรียนหรือเพิ่มประกอบหนังสือแบบเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น การเสนอเรื่องหรือการเขียนนำอ่านและอ่านเพลินกว่าหนังสือแบบเรียน

9. วารสารและหนังสือพิมพ์ วารสารและหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ เพื่อจะได้ทราบความเป็นไปของโลกและเหตุการณ์ทั่วโลก

รูปแบบของหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

คุณลักษณะของวรรณกรรม

วรรณกรรมหรือหนังสือที่เด็กอ่านได้ด้วยความเพลิดเพลินสนุกสนาน โดยไม่มีการบังคับให้อ่านเป็นวรรณกรรมที่ดีสำหรับเด็ก ทั้งนี้เพราะวรรณกรรมหรือหนังสือสำหรับเด็กเล่มนั้น ๆ มีเนื้อหาสาระตรงกับความต้องการของเด็ก และเป็นหนังสือที่มีรูปแบบสวยงามสะดุดตา ไม่ว่าจะเป็นหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือหนังสือสารคดีวิชาการก็ตาม ซึ่งวรรณกรรมที่ดีสำหรับเด็กควรมีลักษณะ (ปราณี เจริญทอง, 2526: 6-8) กล่าวไว้ดังนี้คือ

1. ตรงกับความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องเหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็กซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ความชอบ ความต้องการ ความรักความเอาใจใส่ ความต้องการการยอมรับ ความต้องการอยากเป็นคนเก่ง และคนดี เป็นต้น เรื่องที่ตรงกับความสนใจของเด็ก จึงควรมีลักษณะดังนี้

1.1 เป็นเรื่องสนุก ให้ความเพลิดเพลิน

1.2 ส่งเสริมจินตนาการ วัยเด็กเป็นวัยที่มีจินตนาการและชอบสร้างจินตนาการให้ออกมาเป็นรูปเป็นร่างอยู่แล้ว ถ้าเรื่องใดช่วยส่งเสริมหรือให้โอกาสเด็กได้ร่วมสร้างจินตนาการของตนไปด้วย เรื่องนั้นจะเป็นที่พอใจของเด็กมากยิ่งขึ้น

1.3 ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ เป็นเรื่องที่กล่าวถึง ความสำเร็จของตัวละครหรือบุคคลในเรื่อง ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจไปด้วย หรือเรื่องทำนองที่ส่งเสริมให้เด็กตัดสินใจอันจะช่วยให้เกิดวิจารณญาณว่า สิ่งที่ได้ทำหรือได้คิดไปนั้นถูกต้องเพียงใด

1.4 สนองอารมณ์ที่ปรารถนา เช่น อยากเป็นคนเก่ง อยากเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ อยากได้รับความรัก หนังสือที่มีเนื้อเรื่องสนองอารมณ์ต่าง ๆ ตามที่เด็กปรารถนาโดยไม่เน้นจนเด็กรู้สึกเรื่องเช่นนี้มักเป็นที่พอใจของเด็กแทบทั้งนั้น

1.5 ส่งเสริมความรู้ เป็นเรื่องที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ ช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้ประณีต เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่ดีและจำเป็นสำหรับเด็กเป็นอย่างมาก

2. โครงสร้างเป็นเรื่องสั้น เน้นความคิดรวบยอดเดียวไม่ซับซ้อน มีตัวละครน้อยตัว สำหรับเด็กวัยต้น ๆ และเพิ่มความซับซ้อนบ้างสำหรับเด็กโต

3. ลำนวนภาษา เป็นภาษาง่าย ๆ ตรงไปตรงมา เด็กสามารถทำความเข้าใจได้ คำบรรยายมีเท่าที่จำเป็นจริง ๆ ส่วนใหญ่เด็กจะติดตามเรื่องจากภาพประกอบมากกว่าอ่านคำบรรยาย

4. ภาพประกอบเป็นหัวใจสำคัญของหนังสือสำหรับเด็ก เด็กชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชอบอ่านด้วยภาพมากกว่าตัวหนังสือ ภาพประกอบจึงต้องเป็นภาพที่มีความรู้สึก มีชีวิตมีความเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และอธิบายเรื่องได้

5. ใช้ภาษาสำหรับเด็กโดยเฉพาะเด็กวัยต้น ๆ ใช้ภาษาง่าย ลักษณะกึ่งแบบแผน และเพิ่มภาษาแบบแบบแผนมากขึ้นในเด็กโต

6. ใช้ภาพพจน์และสื่อความหมายตามวัยของเด็ก ซึ่งเป็นเรื่องแวดล้อมใกล้ตัวเด็กที่แตกต่างกับผู้ใหญ่โดยสิ้นเชิง

7. สารระเนื้อหาเป็นแนวคิดกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง หลีกเลี่ยงการ “สั่งสอน” หรือสร้างกรอบบังคับให้ทำตามคำสอนของผู้ใหญ่

8. เน้นสาระความเป็นความจริงไม่หลอกเด็ก แต่แฝงไว้ด้วยศิลปะของการนำเสนอแบบเสริมสร้างจินตนาการ ชื่นำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยตัวของเด็กเอง

9. มีเป้าหมายสำคัญก็คือ การสร้างเสริมทักษะการอ่านและเป็นสื่อพัฒนาภาษาของเด็ก

10. สนองอารมณ์ทั้งทางด้านความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละวัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาสำหรับเด็กที่มุ่งนำเสนอความสนุกเพลิดเพลินเจริญใจ ซึ่งเป็นแนววรรณกรรมแบบสำรวจเป็นส่วนใหญ่

11. ช่วยส่งเสริมจินตนาการ นั่นคือเป็นเรื่องที่จะช่วยให้เด็กคิดก้าวไปไกลกว่าสภาพที่เคยพบเคยเห็นโดยนิกรภาพไว้ว่า เรื่องควรจะเป็นอย่างนั้น ควรเป็นอย่างนี้ เช่นเดียวกับการฝึกให้เด็กต่อต้านที่ไม่จบให้จบ

12. ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ อบอุ่นใจ โดยมากจะอยู่ที่ผลสำเร็จของตัวละครเอกในเรื่องที่อ่าน บรรยายการดำเนินเรื่อง ทำให้รู้สึกสบายใจ

13. ชดเชยในสิ่งที่เด็กขาดแคลน เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่เป็นปัญหา หากได้อ่านเรื่องราวที่กล่าวถึงครอบครัวที่เต็มไปด้วยความสุข เด็กจะนึกฝันตามได้สิ่งที่ชดเชย และจะมีนิสัยชอบอ่านยิ่งขึ้น ในลักษณะที่เด็กได้รับสิ่งที่เด็กชอบจากหนังสือที่เขาอ่านหนังสือจึงเป็นเพื่อนที่ดีสำหรับเด็ก ช่วยให้เกิดความสบายใจเกิดความพึงพอใจ หากเป็นลักษณะนี้ เด็กก็จะพยายามค้นหาหนังสือมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะ และสิ่งที่มีคุณค่าแก่เด็กได้อย่างมาก

14. รูปเล่มมีรูปลักษณะภายนอกเป็นที่น่าพอใจ ขนาดรูปเล่มกะทัดรัด เหมาะมือเด็กทนทานต่อการจับต้อง กระดาษมีคุณภาพดี ใช้ตัวหนังสือขนาดใหญ่พอเหมาะกับวัยของเด็ก การพิมพ์ชัดเจน และควรเป็นปกแข็ง

ระบบโครงสร้างของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

คำว่า ระบบ (System) ถ้าจะกล่าวถึงความสนใจในเชิงวิเคราะห์ เช่น การศึกษาถือได้ว่าเป็นระบบ ๆ หนึ่งเป็นระบบที่รวมเอาคนกับวัตถุมาสัมพันธ์กัน โดยมนุษย์เป็นผู้ออกแบบมาเพื่อให้จะทำให้บรรลุความมุ่งหมายบางประการที่ตั้งใจไว้ และเป็นระบบที่ปรับตัวเอง (सनन मिचनहमक. 2537: 38) ถึงกระนั้นในเวลาเดียวกันการศึกษาก็เป็นระบบรอง (Subsystem) เมื่อเทียบกับระบบใหญ่ (Supra – system) ระบบใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับระบบรวม (System as a whole)

การศึกษาเป็นระบบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์โดยที่มนุษย์ต้องทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นระบบที่ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับระบบ วรรณกรรมก็เช่นเดียวกันต้องเป็นระยะที่มีรูปแบบโดยอาศัยหลักการ 2 ประการ ประการแรกเป็นส่วนทดแทนองค์ประกอบในส่วนของการภาษาที่ใช้ ภาพประกอบเรื่องราวที่จะทำให้วรรณกรรมมีคุณค่าและมีความหมายมากขึ้น ตลอดจนรูปลักษณะภายนอก ประการที่สองเป็นส่วนของการสหวิทยาการของวรรณกรรมที่ช่วยวรรณกรรมสมบูรณ์ในด้านวิชาการมากขึ้น ที่จะช่วยสนับสนุนเนื้อหาของวรรณกรรมในแต่ละเรื่อง วรรณกรรมเด็กจะต้องเป็นงานที่สร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กมีความสนใจในการเรียน และเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่เขาอ่าน ที่เด็กสามารถนำไปใช้ในการชีวิตประจำวันได้

ดังนั้น ระบบวรรณกรรมเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันจะทำให้วรรณกรรมแต่ละเรื่องมีลักษณะเด่น สหวิทยาการเป็นพื้นฐานในด้านวิชาการที่จะนำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของวรรณกรรม เช่น ด้านจิตวิทยา ปรัชญา ศึกษาศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ เป็นต้น ตลอดจนระบบการผลิตที่มีคุณภาพระบบวรรณกรรมยังอยู่ภายใต้ระบบใหญ่ซึ่งจะทำให้วรรณกรรมมีความสมบูรณ์ขึ้นทำให้วรรณกรรมมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

หทัย ดันหยง (2528: คำนำ) กล่าวว่า ทรศนะการเขียนหนังสือส่วนใหญ่มาจากนักวิชาการซึ่งมักจะผลิตผลงานออกมาเป็นภาษาวิชาการ อันสวนทางกับธรรมชาติทางการอ่านของผู้เรียน ทำให้หนังสือเรียนไม่น่าอ่าน อ่านไม่สนุก ในที่สุดหนังสือเรียนก็เป็นหนังสือเล่มสุดท้ายที่นักเรียนหยิบอ่านอยู่เสมอ การยึดหลักวิชาการเกินไปเป็นเครื่องกีดขวางการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้หนังสือบันเทิงหนังสือการ์ตูนขายดีกว่าหนังสือเรียนผลกระทบที่ตามมาคือ ประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตรและการสอนอ่อนตัวลง เพราะหนังสือไม่น่าอ่าน ทั้งนี้จะโทษตัวผู้เรียนก็ได้ผู้เรียนมีหน้าที่เขียนหนังสือจึงควรหันกลับมามองผลงานของตนเอง และยอมรับความจริงว่า หนังสือเรียนที่ดึกดายเป็นหนังสือบันเทิงคดีไป ปัจจุบันเรากล้าที่จะให้หนังสือเป็นหนังสือบันเทิงคดีได้แล้ว นั่นก็คือ การร่วมมือร่วมกันสร้างวรรณกรรมสำหรับเด็กในห้องเรียน เพราะวรรณกรรมนั้นมีคุณลักษณะที่เจริญรสเจริญใจให้กับมนุษย์ ถ้าเราสามารถปรุงแต่งให้หนังสือเรียนเป็นวรรณกรรมที่ก่อปรด้วย รส และอรรถการหนังสือเรียนก็จะกลายเป็นอาหารทางใจของนักเรียน ถ้าเป็นเช่นนั้นเด็กก็จะอ่านสนุกไหนเลยจะปฏิเสธหนังสือเรียน เหตุที่นักเรียนเบื่อหน่ายหนังสือเรียนทุกวันนี้เพราะหนังสือเรียนขาดคุณลักษณะทางวรรณกรรมก็เป็นได้

วรรณกรรมที่นำมาใช้ในหนังสือเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี (Fiction) และสารคดี (Non-Fiction) เป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น เช่น นิยาย นิทาน นำเข้าไปเป็นเนื้อหาของหนังสือเรียนนั้น ๆ นักการศึกษาปัจจุบันต่างยอมรับว่า การนำวรรณกรรมเข้ามาเป็นเนื้อหาหนังสือเรียนสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาว่าการเสริมแรง (Reinforcement) ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวสนใจบทเรียน และอ่านหนังสือเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน

บันเทิงคดีมีเนื้อหาสนุกสนานลึกลับ ความอองศา ความไพเราะเพราะพริ้ง ของถ้อยคำภาษาและหัวใจสำคัญก็คือ ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านทั้งในด้านความรื่นรมย์ และความสะเทือนอารมณ์ หนังสือที่นับว่าเป็นบันเทิงคดี ได้แก่ กวีนิพนธ์ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง นิทาน นิยาย เรื่องสั้น บทเพลง บทละคร การ์ตูน หนังสือเรื่องราว (Comic) ต่าง ๆ

สารคดีมีเนื้อหาเป็นร้อยแก้ว ซึ่งนำเสนอด้านสาระความรู้ ความคิด เหตุการณ์ หนังสือที่นับว่าเป็นสารคดี ได้แก่ การเล่าเรื่อง การท่องเที่ยว ชีวิตประวัติบุคคล เรื่องสั้น โบราณคดี

ประวัติศาสตร์ ความเรียง จดหมาย อนุทิน บทสนทนา ปาฐกถา สุนทรพจน์ บทความและข้อเขียนเชิงวิชาการในสาขาวิทยาการต่าง ๆ

การนำเสนอบันทึกคดีและสารคดีเข้าสู่เนื้อหาของหนังสือเรียน อาจทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. สร้างหนังสือให้เป็นบันทึกคดี สารคดีโดยตรง เช่น เป็นนิทาน นิยาย หนังสือวิธีการ หนังสือข้อมูล
2. นำวรรณกรรมที่อาจจะทั้งเรื่อง หรือตัดตอน เอามาเป็นเนื้อหา ซึ่งวรรณกรรมที่นำมานั้น สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการเรียนรู้ตามหลักสูตรการสอน
3. ในวรรณกรรมประพันธ์กับรายย่อย ๆ เข้าไปประกอบในการเรียนการสอน เช่น ใช้นำเข้าสู่บทเรียน เข้าใจในบทเรียน ใช้เสริมบทเรียนให้มีพลังในการเรียนรู้

การจัดเนื้อหาทั้งบันทึกและสารคดีในหนังสือเรียน จะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ (หทัย ดันหยง. 2528: 203-204) โดยสรุปดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot)
เค้าโครง – แก่สาระ – พื้นเรื่อง – พฤติกรรม – ภาพพจน์
2. ต้นฉบับ (Manuscript)
ชื่อเรื่อง – รูปแบบ – ความคิดรวบยอด – ข้อมูล – ถ้อยคำภาษา
3. คุณลักษณะสร้างสรรค์ (Creative Values)
รูปเล่ม – สีสันท – เอกภาพ – สัมพันธภาพ – สาระตถภาพ – คุณธรรม – จรรยาบรรณ

ขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

แบบเรียนเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนและยึดหลักในการผลิตโดยพิจารณาหลักการตามหัวข้อ ดังนี้ (หทัย ดันหยง. 2532: 38-39)

1. เป้าหมาย (Target)
2. วิเคราะห์ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์จากหลักสูตรระดับเป้าหมาย
3. สร้างแผนการสอน แผนรวม - แผนระยะยาว – แผนรายคาบ
4. นำความคิดรวบยอดและจุดประสงค์มาสร้างเป็นแก่นสาระของเนื้อหาในแบบเรียนเชิงวรรณกรรม (Theme)
5. โครงร่างต้น (Plot I – Ideal)
6. โครงร่างต้นฉบับ (Plot II – Manuscript)
7. โครงร่างลำดับเรื่อง (Plot III – Setting)
8. โครงร่างหนังสือ (Plot IV – Book Design)

9. บรรณาธิการกิจ (Editing)

10. การทดลอง (Tryout)

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้น (Plot I)

ในการเขียนโครงร่างต้นของหนังสือในขั้นแรก ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532: 70)

1. เจาเรื่อง (Ideal Title)
2. แนวคิดโครงร่างจินตภาพ (Plotting)
3. แก่นเรื่อง (Theme) เป็นเรื่องราวและเห็นภาพพจน์สั้น ๆ
4. ตัวแสดงพฤติกรรม (Character) แสดงออกให้เห็นภาพพจน์ของเรื่องราว สั้น ๆ ให้เห็น
5. ฉาก (Atmosphere) ประกอบขึ้นหลาย ๆ ฉาก มีสีสัน ให้ความรู้สึก คล้อยตาม ไม่เห็นด้วยสอดคล้อง
6. ภาพพจน์ (Figure of Speech) มองเห็นสะท้อนในด้านความรู้สึกคล้อยตาม ไม่เห็นด้วยสอดคล้อง

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้นฉบับ (Memuscript)

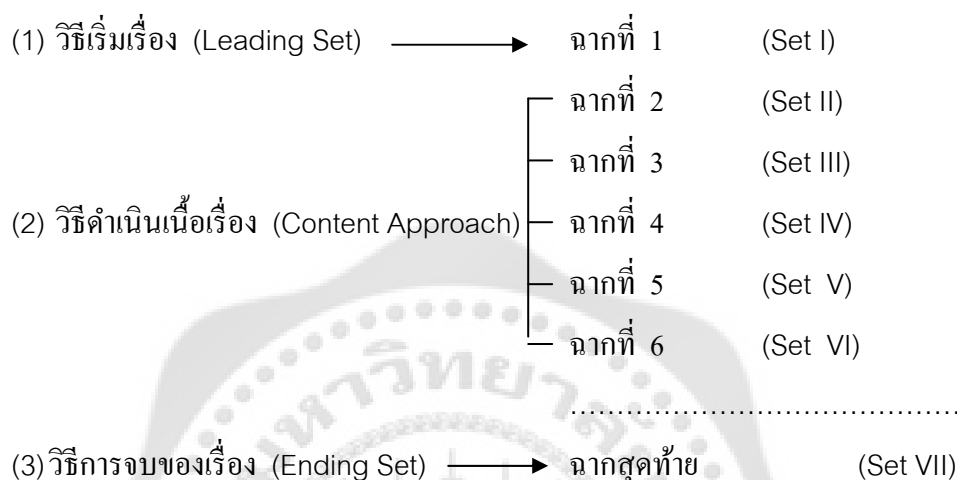
การเขียนโครงร่างต้นฉบับของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนการนำเสนอการดังนี้ (หทัย ตันหยง. 2532: 70)

1. ชื่อเรื่องและเรื่องราวที่เขียน (Title)
2. การกำหนดแกนพื้นฐานและรูปแบบของวรรณกรรม (Genre' and Format) มีทั้งรูปแบบหนังสือ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง ขนาดของหนังสือ เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาใดที่เรียน
3. เนื้อหาสาระ (Story Content) เป็นประเภทร้อยแก้ว ร้อยกรอง ความเรียง
4. มโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเดียว (Single Concept) มีเนื้อความที่มุ่งเน้นที่ความคิดรวบยอดเพียงความคิดรวบยอดเดียว
5. ข้อมูลหลักฐาน (Fact) มีการให้ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป ตัวเลข บุคลิกลักษณะของตัวละครที่จัดใส่ลงไป
6. ถ้อยคำภาษา (Wording) ขยายจากคำศัพท์เป็นตัวละคร สนทนาระหว่างบุคคลต่อบุคคล ของตัวละครในเรื่องนั้น ๆ

ขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง (Setting)

การเขียนโครงร่างลำดับเรื่องจะดำเนินเป็นขั้นตอนในแต่ละภาคติดต่อกันไปอย่างต่อเนื่องซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้ (ทหัย ต้นหยง. 2532: 7)

โครงร่างลำดับเรื่อง (Setting)

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างหนังสือ

โครงร่างของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เป็นหนังสือที่มีขนาด 8 หน้ายกโดยมีส่วนประกอบกันเป็นรูปเล่มดังนี้ (ทหัย ต้นหยง. 2532: 71)

1. ส่วนปก ประกอบด้วย ชื่อเรื่องหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชนิดของหนังสือเรียน
2. คำนำ ประกอบด้วย การเขียนที่บอกแนวคิด หลักการ ความเป็นมา จุดประสงค์ / เป้าหมาย และประกาศคุณูปการ
3. เนื้อหา ประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกมาจากตัวละครภายในเรื่องที่มีความคิดรวบยอดเดียวในเนื้อหา
4. ส่วนเสริม ประกอบด้วย วิธีใช้ ข้อแนะนำ ข้อเสนอแนะ กิจกรรมและประวัติ ผู้แต่ง

บรรณาธิการิก

บรรณาธิการของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนตามลำดับขั้นดังนี้

1. ตรวจสอบ – โครงสร้าง
2. ตรวจสอบ – การใช้ภาษา
3. ตรวจสอบ – ประเมินจุดประสงค์
4. ปรับปรุงครั้งที่ 1

5. ทดสอบคุณภาพ (Tryout)
6. ปรับปรุงครั้งที่ 2
7. นำไปใช้
8. ปรับปรุงครั้งที่ 3 (และมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา)

ประโยชน์ของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

ประโยชน์ของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีดังนี้ (หทัย ดันหยง. 2532: 72)

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านจุดประสงค์ได้แน่นอนยิ่งขึ้น
2. จัดดำเนินการเรียนรู้โดยตรงในแต่ละความคิดรวบยอด
3. สื่อเชิงวิเคราะห์การเรียนรู้ความคิดรวบยอดย่อย
4. ช่วยเสริมนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อสอนการเรียนรู้แห่งปวงชนครอบคลุมการใช้ประโยชน์ได้ทุกกรณี
6. ช่วยควบคุมเชื่อมโยงระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล
7. เชื่อมโยงการเรียนรู้ให้เป็นเอกภาพ
8. เกิดความรู้สึกร่วมระหว่างบุคคล
9. เกิดศูนย์รวมความสนใจในการเรียนรู้
10. เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานจากสื่อเชิงวรรณกรรม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและ พลโลก ไว้ทั้งสิ้นจำนวน 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 7) ทั้งนี้ สถานศึกษายังสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเองได้ตามความเหมาะสม

4.1 ความหมายของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

บรูเนอร์ (Bruner. 1966: 114) ให้ความหมายว่า ใฝ่เรียนรู้เป็นแรงจูงใจภายใน ซึ่งเกิดจากความไม่พอใจในบางสิ่งที่ยังไม่ชัดเจน ยังไม่เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง หรือยังไม่แน่นอน โดยจะยังคงให้ความสนใจ และแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สิ่งที่สนใจนั้นมีความชัดเจนเกิดการเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และมีความแน่นอน ซึ่งเป็นการจัดการความไม่พึงพอใจให้กับตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 27) ลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

กรมวิชาการ (2539: 5) กล่าวว่า การใฝ่เรียนรู้ คือ การแสวงหาความรู้อยู่เสมอเพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา ทำให้คนมีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มั่นใจในตนเองและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ความหมายของลักษณะใฝ่เรียนรู้ว่าเป็นลักษณะที่มีความสำคัญที่บุคคลมีความกระตือรือร้น ตั้งใจ มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ สนใจแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆ โดยการสืบค้นข้อมูลทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนมีการบันทึกสรุปองค์ความรู้ที่ได้และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540: 13) ให้ความหมายการใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ คิดค้น แสวงหาความรู้ด้านต่างๆตลอดจนความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

พระราชวรมนี หรือ ประยูรค์ ปยุตโต (2530ก: 42) กล่าวว่า การใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง ใฝ่รู้ความจริง ต้องการเข้าถึงความจริง ความจริงแท้ เมื่อพิจารณาหรือประสบสถานการณ์ใดก็อยากรู้ซึ่งถึงสิ่งนั้นว่าเป็นอย่างไร คืออะไร มีเหตุปัจจัยเป็นอย่างไร มีคุณโทษอย่างไร วิเคราะห์ออกไป อยากรู้ความจริงให้เข้าถึงความจริงแท้

สมชาย ฐานวุฑโฒ (2533: 51) กล่าวว่า ผู้ที่มีความใฝ่เรียนรู้หรือ พหุสูต หมายถึง ผู้ฉลาดรู้ รู้จักเลือกเรียนในสิ่งที่ควรรู้ เป็นผู้ที่ศึกษาเล่าเรียนมามากได้ยินได้ฟังมามากและเป็นคนช่างสังเกตซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นเส้นทางแห่งปัญญาทำให้เกิดความรู้เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและเป็นกุญแจไปสู่ลัทธิ ศาสตร์ ศรีสุข และทุกสิ่งที่เราปรารถนา

วินัย พัฒนรัฐ และคณะ (2538: 1) กล่าวว่า ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง ความมุ่งหวังปรารถนาที่จะแสวงหาความรู้ เพื่อจะรับความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่ตนเองยังไม่รู้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการแสวงหาความรู้อยู่เสมอจะเป็นการเพิ่มพูนสติปัญญา ทำให้คนมีเหตุผล มีความรับผิดชอบมีความมั่นใจในตนเองและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติได้

ภัทรา นิคมานนท์ (2540: 219) กล่าวว่า ใฝ่เรียนรู้หมายถึง การศึกษาหาความรู้วิทยาการสมัยใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541: 39) กล่าวว่า ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้อย่างกว้างขวางและเพียงพอกับโอกาสที่จะสามารถทำงานได้และเพื่อประโยชน์จากโอกาสทางการศึกษาที่มีให้ตลอดชีวิต

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง (2554: 42-43) กล่าวถึงลักษณะใฝ่เรียนรู้เป็นลักษณะที่บุคคลสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง มีความสามารถด้านวิชาการ วิชาชีพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

จากความหมายของลักษณะใฝ่เรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่ส่งผลมาจากคุณลักษณะทางจิตใจที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความตั้งใจ ความกระตือรือร้น เพียรพยายาม แสวงหาความรู้เพิ่มพูนปัญญาเพื่อเข้าถึงความจริงของสิ่งที่ยังไม่รู้แจ่มแจ้งอยู่เสมอ จงเกิ พฤติกรรมแสวงหาคำตอบจนเป็นนิสัยและนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.2 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ เป็นผู้มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 22) โดยมีตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 2 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	1.1 ตั้งใจเรียน 1.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 1.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
2. แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	2.1 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 2.2 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบ จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ 2.3 แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. หน้า 22.

นอกจากที่กล่าวข้างต้นแล้วนั้นลักษณะของผู้ที่มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540: 14) ดังนี้

1. มีความชอบ ชื่นชม และเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ
 2. มีความใฝ่ฝัน และจินตนาการ
 3. มีการแสวงหาแนวทางใหม่
 4. มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น
 5. มีความตั้งใจ การเอาใจใส่ ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ
 6. มีความกล้า การริเริ่ม และการตัดสินใจ
 7. มีความเพียรพยายาม มุ่งมั่น บากบั่น มีความสงบ มีสมาธิในการทำงานต่างๆ ไม่ย่อท้อ
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ให้ลักษณะของผู้ที่มีความสนใจใฝ่เรียนรู้

ข้างต้นสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 37) คือ

1. มีนิสัยรักการอ่าน
2. มีความกระตือรือร้น
3. กล้าแสดงความคิดเห็น
4. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

พระราชวรมุณี (ประยูรค์ ปยุตโต) (2530: 43-45) กล่าวถึง พฤติกรรมของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้ตามแนวอิทธิบาท 4 ไว้ดังนี้

1. จันทะ คือ สร้างความพึงพอใจ หมายถึง เป็นผู้ที่มีความต้องการจะกระทำ หรือใฝ่ใจรักที่จะกระทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป
2. วิริยะ คือ ใช้ความพยายาม หมายถึง เป็นผู้ที่มีความขยัน ความพยายาม ความเข้มแข็ง ความอดทน การเอาใจใส่ต่องานที่รับผิดชอบ ไม่เกียจคร้าน
3. จิตตะ คือ ความมีสติตั้งมั่น หมายถึง เป็นผู้มีความคิด ความตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ตนทำ ทำสิ่งนั้นด้วยความคิด มีจิตใจจดจ่อ ไม่ฟุ้งซ่าน ล่องลอย ไม่ขาดสติ
4. วิมังสา คือ หมั่นไตร่ตรองด้วยเหตุผล หมายถึง เป็นผู้ที่มีปัญหาพิจารณาไตร่ตรอง ครุ่นคิด ไคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผล ตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ รู้จักวางแผน คิดค้นทดลองจนหาวิธีปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

จอห์น บรูบาชาเซอร์ และคณะ (John W. Brubacher; et al. 1994: 39-42) กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ

1. มีเหตุผล
2. อยากรู้ อยากเห็น

3. มีแรงจูงใจ
4. ชอบศึกษาหาความรู้และ
5. ชอบความท้าทาย

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2552: 9) กล่าวถึง พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนตามช่วงเวลาของการเรียน ไว้ดังนี้

1. การตั้งใจเรียน คือ การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีแรงจูงใจอยากได้ความรู้ และจดจ่อต่อการเรียน
2. การแสวงหาความรู้ คือ การกระทำเกี่ยวกับการฟัง การอ่าน การคิด การเขียน การชม การศึกษาดูงาน การอบรมประชุมสัมมนา ตระหนักถึงประโยชน์ของความรู้ เพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มเติม
3. การพัฒนาตนให้รอบรู้ คือ การกระทำตนให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน คือ การเพิ่มข้อดี ลดข้อเสีย กระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทุ่มเทอุทิศตนเอาจริงเอาจังในการเรียนรู้

จากแนวคิดต่างๆข้างต้น สรุปว่า ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ เป็นผู้ที่มีความลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ โดยอาจต้องมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นจากความตั้งใจ การกระตือรือร้น การแสวงหา การศึกษาค้นคว้า ความสนใจ ความชื่นชอบ และความพยายาม

4.3 ประเภทของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้สามารถแบ่งประเภทได้หลายลักษณะ ถ้าพิจารณาของ บุญชิต มณีโชติ (2540: 116-117) ได้จำแนกการใฝ่เรียนตามเป้าหมายของการกระทำไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านครอบครัว คือ การมุ่งแสวงหาหนทาง วิธีการที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขความเจริญ
2. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านสังคม คือการมุ่งแสวงหา ไขว่คว้าให้ได้มาซึ่งสัมพันธภาพกับบุคคลต่างๆ ในสังคม โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การให้ผู้อื่นยอมรับ เคารพรัก นับถือ และเห็นคุณค่าของตนเอง
3. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านวิชาการ คือการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเกี่ยวกับความรู้ หรือศาสตร์ต่าง ๆ ต้องการมีความรู้เพิ่มเติม ใ้รู้ลึกและกว้าง
4. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านอาชีพ คือความสนใจ ความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพของตนให้ก้าวหน้า โดดเด่น

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2552: 9) ได้แบ่งพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ตามช่วงเวลาของการเรียน ดังนี้

1. พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ขณะเรียน หรือพฤติกรรมตั้งใจเรียน หมายถึง การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีแรงจูงใจอยากได้ความรู้ และจดจ่อต่อการเรียน

2. พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนในห้องเรียน หรือพฤติกรรมแสวงหาความรู้ หมายถึง การกระทำเกี่ยวกับการฟัง การอ่าน การคิด การเขียน การชม การศึกษาดูงาน การอบรม ประชุมสัมมนา ตระหนักถึงประโยชน์ของความรู้ เพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มเติม

3. พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้นอกเหนือจากการเรียน หรือ พฤติกรรมการพัฒนาตนให้รอบรู้ หมายถึง การกระทำตนให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน คือ การเพิ่มข้อดี ลดข้อเสีย กระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทุ่มเทอุทิศตนเอาจริงเอาจังในการเรียนรู้

ประเภทของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้จากแนวคิดของบุญจิต มณีโชติ และชวนชัย เชื้อสาธุชน สรุปได้ว่า การใฝ่เรียนรู้ สามารถแบ่งออกเป็นคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ในสิ่งใหม่ คือ คือการใฝ่เรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ กับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ทางสติปัญญา คือ เป็นการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ทางวิชาการ การเรียน และการคิด ซึ่งคุณลักษณะใฝ่เรียนแบบนี้เป็นประเภทที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4.4 ความสำคัญของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เป็นสิ่งที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน ซึ่งคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้มีความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2539:1) กล่าวว่า ใฝ่เรียนรู้จะทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆและเป็นการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งเป็นการพัฒนาให้มีความรอบรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอันจะทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนเองในการทำประโยชน์กับสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2547:108) กล่าวว่า การใฝ่รู้เป็นปฐมเหตุแห่งความสำเร็จของชีวิตมนุษย์ และจะนำพาสังคมที่อาศัยอยู่นั้นมีความเจริญก้าวหน้าเท่าทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเยาวชนไทยจะต้องมีจิตสำนึกใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และตื่นตัวในการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อช่วยเพิ่มพูนสติปัญญามากขึ้น

กรมวิชาการ (2539: 1) กล่าวว่า การพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ใหม่ๆ เป็นการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถทางวิชาการ วิชาชีพ รวมทั้งเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนในการทำประโยชน์ให้กับสังคม และลงมือปฏิบัติตามความสามารถของตนเองได้

วาสนา กิมเท็ง (2553: 78) กล่าวว่า ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นการทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ เป็นการพัฒนาเพื่อให้มีความสามารถทางด้านการวิเคราะห์ ทำให้เกิดทักษะการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง สามารถศึกษาค้นคว้าหาคำตอบได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ และเกิดการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากการศึกษาความสำคัญของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาความสามารถทางความคิด วิเคราะห์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ และส่งผลให้บุคคลมีทักษะในการเรียนรู้ สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้บุคคลมีจิตใจที่กระตือรือร้นในการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ เกิดความก้าวหน้าทางกระบวนการคิด และสิ่งสำคัญที่จะนำบุคคลไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย

4.5 ทฤษฎีของแครธวอลและคณะ

แครธวอล และคณะ (Krathwohl, Bloom; & Masai) ได้ลำดับการเกิดลักษณะนิสัยของบุคคลเป็น 5 ขั้น (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล. 2548: 4-6) ดังนี้

1. ขั้นรับรู้ (receiving) เป็นการพัฒนาขั้นแรกสุด ขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่มากระทบต่อประสาทสัมผัสของเขา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย คือ

1.1 ขั้นรับรู้ ได้แก่ การสังเกต รับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้า

1.2 ขั้นตั้งใจรับ ได้แก่ การมีความตั้งใจฟังฟังต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง เริ่มสะสมความรู้หรือประสบการณ์ในสิ่งเร้าเฉพาะอย่างนั้นแล้วจึงยอมรับ

1.3 ขั้นการเลือกสรรสิ่งที่รับรู้ ได้แก่ การเลือกรับเฉพาะอย่าง

2. ขั้นตอบสนอง (responding) เป็นการพัฒนาที่สูงขึ้นอีกขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้บุคคลไม่เพียงรับรู้สิ่งเร้าเท่านั้น แต่จะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า 3 ลักษณะ คือ

2.1 ขั้นเต็มใจตอบสนอง เป็นการยินยอมปฏิบัติตามหลักการ หรือกฎเกณฑ์และยอมรับในสิ่งที่รับรู้มา

2.2 ขั้นตั้งใจตอบสนอง เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มอาสาที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการกับผู้อื่น และอาจมีความพยายามหลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ขัดกับสิ่งที่ตนรับรู้มา

2.3 ขั้นพอใจตอบสนอง เป็นขั้นที่บุคคลจะเกิดความพึงพอใจ หรือไม่พอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้อื่นที่สอดคล้องหรือรับรู้กับสิ่งที่รับรู้มา เป็นการเลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้า

3. ขั้นเห็นคุณค่า (valuing) เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มเห็นคุณค่าประโยชน์ของสิ่งที่รับรู้และสิ่งที่ตอบสนองแล้ว เขาเริ่มยอมรับสิ่งที่รับรู้มาว่าสิ่งใดมีความหมายต่อเขาและสิ่งใดไม่มีค่าไม่มีความหมายต่อเขา เขาจะแสดงออกด้วยพฤติกรรมบางอย่าง ตามขั้นตอนการพัฒนาย่อย คือ

3.1 การยอมรับค่านิยม ได้แก่ พยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในสิ่งเร้านั้นๆ พยายามปฏิบัติตามบ่อยครั้งเข้า

3.2 การแสดงความนิยมในค่านิยม ได้แก่ การเข้าช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมมือในกิจกรรมที่ส่งเสริมที่เห็นด้วย

3.3 การเข้าร่วมงาน ได้แก่ การเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่เขาเห็นคุณค่าและปฏิเสธคัดค้าน โต้แย้ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เขาไม่เห็นคุณค่า

4. ชั้นจัดระบบ (Organization) เมื่อบุคคลพัฒนาคุณลักษณะมาถึงขั้นนี้ เขาจะพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เขายอมรับ และจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมที่เขาเห็นคุณค่าหลายๆอย่างพร้อมๆกัน พยายามจัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่างๆ ที่เขายอมรับนั้น ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นย่อยๆ 2 ขั้น คือ

4.1 ขั้นสร้างความเข้าใจในค่านิยม เขาจะแสดงออกในการเข้าร่วมอภิปรายร่วมสร้างแนวคิด เปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ

4.2 ขั้นสร้างระบบค่านิยม เขาจะพยายามชักนำนักค่านิยมต่างๆ ที่เขายอมรับ จัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น สร้างแผน สร้างกฎเกณฑ์ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขายอมรับและระบบที่เขาสร้างขึ้น แล้วนำไปใช้กับตนเอง หรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับกับระบบนั้น

5. ชั้นเกิดจินตนิสัย (characterization) เป็นพัฒนาการที่ต่อจากชั้นจัดระบบ ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการวางตัว หรือการยอมรับในสิ่งที่บุคคลเห็นคุณค่ามาเป็นลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ เมื่อการจัดระบบสำหรับตัวเองเข้ารูปเข้ารอยแล้ว บุคคลก็จะยึดถือระบบนั้นเป็นของตนเองและปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดเป็นการแสดงออกโดยอัตโนมัติ หมายความว่า เมื่อใดก็ตามที่เขาอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตอบสนองกับสิ่งเร้าก็จะตอบสนองในรูปแบบที่คงเส้นคงวา จนจัดได้ว่าเป็นลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุด ชั้นเกิดจินตนิสัยสามารถแบ่งเป็นขั้นย่อยได้ 2 ขั้น คือ

5.1 ขั้นสร้างข้อสรุป ได้แก่ การพยายามปรับปรุงระบบจนอยู่ในขั้นสมบูรณ์ในตัวตามแนวหรือระบบที่ตนเองต้องการ

5.2 ชั้นจินตนิสัย ได้แก่ การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ จนได้รับการยอมรับจากวงการหรือหมู่คณะว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขา ซึ่งเป็นเครื่องแสดงถึงการเกิดคุณลักษณะเฉพาะนั้นๆ ของบุคคลแล้ว

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ โดยพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546: 58) ได้ให้ความหมายโดยแยกเป็นคำ ดังนี้ “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายถึง ควร, “พอ” หมายถึง เท่าที่ต้องการ เต็มความต้องการ และ “พึงใจ” หมายถึง พอใจ ชอบใจ เมื่อนำคำดังกล่าวมาผสมกันได้คำว่า “พึงพอใจ” จะหมายถึง ชอบใจ ถูกใจตามต้องการ และยังมีบุคคลอีกหลายท่านที่ได้ให้ความหมายไว้ เช่น

มอร์ส (Morse, 1953: 27) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมด หรือ บางส่วนความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้น ไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พอใจก็จะเกิดขึ้น

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1973: 13) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า สภาพหรือระดับ ความพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคุณภาพและสภาพ ของงานนั้น

วอลแมน (Wolman, 1973: 384) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อ ได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

วอลเลสเตอร์สไตน์ (Wallerstein, 1995: 27) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็น ได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มี จากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้ เกิดความพึงพอใจมีปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจ

ประทุม พลเมืองดี (2523: 7) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล ที่มีความสัมพันธ์ต่อสิ่งเร้า ต่างเป็นผลต่อเนื่องจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งนั้นแล้วว่าพอใจ ต้องการ หรือดีอย่างไร

กาญจนา อรุณสุขรุจิ (2546: 5) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นการแสดงออกทาง พฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจ หรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความ ต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคล นั้นให้เกิดความพึงพอใจในเรื่องนั้นๆ

พิทักษ์ ดรุณทิพย์ (2538: 24) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในเชิงการประมาณค่าเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างแยกกันไม่ออก ซึ่งมี ความหมายว่าความรู้สึกของบุคคลนั้นสามารถแสดงออกด้วยการประมาณค่าทางด้านตัวเลขได้ เพื่อ นำมาเป็นตัวบ่งบอกถึงระดับความพึงพอใจ

ทรงสมร ครูเลิศ (2543: 12) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคล อันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรมว่า รู้สึกชอบ รู้สึกพอใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นๆ

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531: 5) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ระดับความรู้สึก หรือความนึก คิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามที่คาดหวังหรือมากกว่าที่คาดหวัง

หลุย จำปาเทศ (2533: 6) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความต้องการ (Needs) ได้บรรลุ เป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก

จากความหมายของนักวิชาการหลายท่านข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกที่ไม่สามารถมองเห็น โดยได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นไปตามความคาดหวัง ส่งผลให้การแสดงออกทางพฤติกรรมนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับความพึงพอใจ ที่เกิดขึ้น

5.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

การสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลใดๆ นั้น ต้องพิจารณาจากหลายปัจจัย และต้องสอดคล้องกับวัย วัตถุประสงค์ของบุคคลด้วย จึงจะทำให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งสามารถพิจารณาจากทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีของเดวิด แมคคลีแลนด์ (David McClelland)

ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของเดวิด แมคคลีแลนด์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา-
ธิราช. 2540: 141-144) เป็นออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ความต้องการผลสัมฤทธิ์ (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการ
ใดๆ ให้เป็นผลสำเร็จดีเลิศ มาตรฐาน เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

1.2 ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพ
และความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

1.3 ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อ
ผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

2. ทฤษฎีของไวท์เฮด (Whitehead)

การสร้างความพึงพอใจ และขั้นตอนของการพัฒนามี 3 ขั้นตอน (Whitehead. 1967: 1-14)
ได้แก่ จุดยืน จุดแย้ง และจุดปรับ ซึ่งไวท์เฮดได้ทำการปรับเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า สร้างความพึงพอใจ การทำ
ความกระจ่าง และการนำไปใช้ สำหรับการเรียนรู้นั้นควรเป็นไปตาม 3 จังหวะ ดังนี้

2.1 การสร้างความพอใจ ซึ่งจะให้นักเรียนได้รับสิ่งใหม่ๆ มีความตื่นเต้น พอใจในการได้
และการเก็บสิ่งใหม่ๆ

2.2 การทำความเข้าใจ เป็นการจัดระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่
ชัดเจน

2.3 การนำไปใช้ เป็นการนำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ที่ได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่
จะนำไปจัดสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามา

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ไวท์เฮด ยังกล่าวไว้อีกว่า การสร้างภูมิปัญญาในระบบการศึกษา
ปฏิบัติกันผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกฝนทักษะต่างๆ ธรรมดาๆ แล้วคาดเดาว่าจะทำให้เกิด
ภูมิปัญญาได้ สิ่งที่จะทำให้เกิดภูมิปัญญา คือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ โดยที่จัดวิทยาการไว้อย่างเป็น

ระบบ ดังนั้นเสรีภาพ และวิทยาการเป็นสาระสำคัญสองประการของการศึกษาประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ ได้แก่ เสรีภาพ – วิทยาการ – เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกนั้น คือ ขั้นตอนการสร้างความปลอดภัย, วิทยาการในจังหวะที่สอง คือ ขั้นการทำความกระจ่าง และเสรีภาพจังหวะสุดท้าย คือ การนำไปใช้ โดยวงจรที่จัดกระทำมีหลายวงจรที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ วงจรเวลา เช่น ประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น วงจรตามช่วงอายุ คือ ตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 13 หรือ 14 เป็นขั้นของความสนใจ , ช่วงอายุ 14 – 18 ปี เป็นขั้นของการค้นหาทำความกระจ่าง และช่วงอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นขั้นของการนำไปใช้ รวมถึงความรู้ที่ต่างแขนงวิชา การเรียนที่ต่างวิทยาการ ควรให้นักเรียนเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม นักเรียนมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นอันสมควร ความล้มเหลวของการศึกษาเกิดขึ้นจากการใช้จังหวะการศึกษาไม่เหมาะสมโดยเฉพาะในขั้นตอนของการสร้างความปลอดภัย หรือจังหวะของเสรีภาพในช่วงแรก การละเลย หรือประสพการณ์ในส่วนนี้ และสุดท้ายเรื่องของพัฒนาคุณลักษณะใดๆ ตามวิถีทางธรรมชาติควรต้องสร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในตัวเอง เพราะความพอใจที่จะทำให้คนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ไวท์เฮด สรุปในที่สุดว่าในการสร้างพลังความคิดไม่มีอะไรมากไปกว่า สภาพจิตใจที่มีความพอใจในขณะทำกิจกรรม

3. หลักการและทฤษฎีแรงจูงใจ

3.1 ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ เป็นที่มาของพฤติกรรมมนุษย์ โดยที่แรงจูงใจพื้นฐาน ได้แก่ การควบคุมอุณหภูมิของร่างกาย ความหิว ความกระหาย และการนอนหลับ จัดเป็นแรงจูงใจที่ทำให้มนุษย์สามารถมีชีวิตรอด (คัลนาค์ มณีศรี. 2554: 28) แรงจูงใจเหล่านี้มีกลไกการทำงานที่แตกต่างกัน แต่คุณสมบัติเหมือนกันก็คือ เวลาที่แรงจูงใจใดถูกกระตุ้นก็จะมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อแรงจูงใจนั้น มากกว่าทำพฤติกรรมอื่น ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายความหมายของแรงจูงใจไว้ ดังนี้

แรงจูงใจ หมายถึง พลังภายในตัวบุคคลที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นเร้าและการชี้นำแนวทางพฤติกรรมให้มุ่งไปสู่เป้าหมาย (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. 2556: 145)

แรงจูงใจ คือ สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางหรือเป้าหมาย (วิภาพร มาพบสุข. 2546: 258)

แรงจูงใจ มีความหมายว่า กระบวนการของการใช้ปัจจัยทั้งหลายที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการเพื่อสร้างแรงขับไปกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ (เดมส์คัล คทวณิช. 2546: 149)

แรงจูงใจ คือ สิ่งใดๆ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำขึ้น (โรเบิร์ต อี. ซิลเวอร์แมน. 2545: 187)

ดังนั้นสรุปได้ว่าแรงจูงใจ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีบทบาททำให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายประสงค์ โดยสิ่งนั้นจะเป็นแรงกระตุ้นให้มีการตอบสนองมากขึ้น

3.2 กระบวนการงูใจ

กระบวนการงูใจนั้นค่อนข้างจะมีความซับซ้อน (เดมส์คีย์ ทวณิช. 2546: 150-151) ดังนั้นในการจะทำความเข้าใจเรื่องการงูใจให้เข้าใจอย่างชัดเจนนั้นต้องทราบคำจำกัดความของคำต่อไปนี้

3.2.1 สิ่งเร้า หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล สิ่งเร้านี้เองถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดกระบวนการงูใจ

3.2.2 ความต้องการ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงขับและแรงงูใจขึ้นในตัวบุคคล จนทำให้เกิดแรงกระตุ้นร่างกายให้เกิดพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นมา

3.2.3 แรงขับและแรงงูใจ หมายถึง พลังหรือแรงพื้นฐานที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เมื่อบุคคลเกิดความต้องการอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นมา โดยแรงดังกล่าวทำหน้าที่กระตุ้นหรือรบกวนให้ร่างกายเกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมายปลายทาง เมื่อใดก็ตามที่ถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ แรงขับและแรงงูใจนั้นจะเริ่มลดลงและหมดไป

3.2.4 สิ่งล่อใจหรือเครื่องล่อใจ หมายถึง สิ่งเร้าภายนอกที่มีอิทธิพลในการทำให้บุคคลเกิดความต้องการจนก่อให้เกิดแรงงูใจที่จะกระตุ้นร่างกายให้แสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นสิ่งล่อใจหรือเครื่องล่อใจจึงหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบๆตัวบุคคลทั้งที่เป็นนามธรรม และรูปธรรม

3.2.5 เป้าหมาย หมายถึง จุดหมายปลายทางสุดท้ายของกระบวนการงูใจ เป็นขั้นตอนของการสิ้นสุดการแสดงพฤติกรรม

4. แนวคิดพื้นฐานการทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ

การสร้างความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจมีแนวคิดพื้นฐาน ที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

4.1 ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

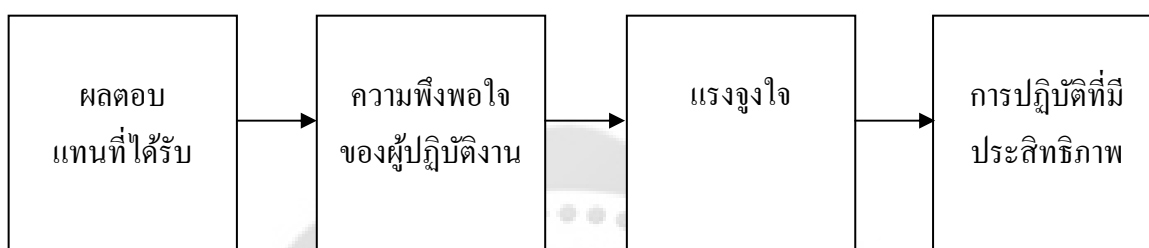
ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ (สมยศ นาวิการ. 2525: 119) ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปรางวัล หรือผลตอบแทน โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นดั่งบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจ

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือการสร้างความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นเป็นผลด้านความรู้สึของผู้เรียนที่เกิดแก่ผู้เรียนเอง เช่น ความสำเร็จของผลงาน/ภาระงาน ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ การได้

รับค่ายก๋อ ชมเชยจากครู ผู้ปกครอง และเพื่อน และที่สำคัญผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

4.2 ความพึงพอใจไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ซึ่งแนวคิดดังกล่าว สามารถแสดงด้วยภาพประกอบ ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ โดยการสร้างความพึงพอใจนั้นอาจจะทำให้ผลตอบแทนกับนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ รวมทั้งการผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

5.2 องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบหลายปัจจัย ปัจจัยแต่ละมิติส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยต้องพิจารณาถึงสื่อการเรียนรู้เป็นสำคัญด้วย ซึ่งโรเจอร์ส (Rogers, 1969: 105) กล่าวถึงรูปแบบการศึกษาที่สามารถนํานักเรียนไปสู่ประสบการณ์นั้น มีพื้นฐาน 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1. มนุษย์มีศักยภาพตามธรรมชาติสำหรับการเรียนรู้เว้นแต่จะมีภาวะบางอย่างมาขัดยั้งความต้องการของเขา
2. การบีบบังคับและขัดเหี้ยมดั่งสารพัดให้แก่เด็ก ในที่สุดเด็กแต่ละคนคงเหลือแต่สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเองเท่านั้น
3. การเปลี่ยนแปลงใดๆ ในบุคลิกลักษณะของบุคคล จะเกิดขึ้นจากบรรยากาศที่สนับสนุนทางด้านอารมณ์มากกว่าการบังคับจากภายนอก

4. การเรียนรู้ กระบวนการของการเรียน เป็นสิ่งที่มีประโยชน์กว่าเพราะเป็นการเปิดรับประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา

5. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนรับผิดชอบในขั้นตอนกระบวนการการเรียนรู้นั้น นักเรียนต้องมีบทบาทสำคัญในการร่วมตัดสินใจตลอดกระบวนการของการศึกษา

รูปแบบการศึกษาที่สามารถนำนักเรียนไปสู่ประสบการณ์ของโรเจอร์ส ยังสอดคล้องกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของบลูม (Bloom, 1976: 142-149) มีดังนี้

1. สิ่งจูงใจเกี่ยวกับวัตถุประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ เป็นต้น
2. สิ่งจูงใจเกี่ยวกับโอกาส เช่น โอกาสเกี่ยวกับการมีชื่อเสียง ความเด่น ความมีอำนาจ อิทธิพล
3. สิ่งจูงใจเกี่ยวกับสภาพวัตถุ อุปกรณ์ ความร่วมมือ การได้รับการบริการ ซึ่งอาจได้โดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว
4. ความสามารถของครูผู้สอน ที่ทำให้ความพึงพอใจแก่บุคคล โดยเปิดโอกาสให้เขาแสดงอุดมคติโดยเสรี เพื่อก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในฝีมือ
5. สิ่งจูงใจเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน การมีเพศสัมพันธ์อันมิตรกับบุคคลภายในห้องความผูกพันกับสถาบันและการมีส่วนร่วมทั้งกับกิจกรรมในโรงเรียน

5.3 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจเป็นสิ่งที่จำเป็นในการพิจารณาความรู้สึกลึกความพึงพอใจที่เกิดขึ้น ซึ่งความพึงพอใจนั้นเป็นการแสดงออกที่ค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดโดยตรง ซึ่งเกรทวูล์ฮ์ (Kratwohlh, 1964: 130 - 132) ได้กล่าวว่าการวัดความพึงพอใจประกอบด้วยวิธีการระบุพฤติกรรมที่บ่งชี้ความพึงพอใจ และวิธีการบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความพึงพอใจอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมที่ดีซึ่งสามารถที่จะสังเกตพฤติกรรมภายในให้แสดงเป็นพฤติกรรมภายนอกได้สอดคล้องกับภณิดา ชัยปัญญา (2541: 54) ที่กล่าวไว้ว่า การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็น การให้เขาบอกเรื่องราวเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ การปฏิบัติและความพึงพอใจของตนเองโดยใช้เครื่องมือ ต่อไปนี้

1.1 แบบตรวจสอบรายการ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อความอธิบายเรื่องราว แล้วให้ผู้ตอบตรวจสอบกับความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของตนเอง

1.2 มาตราส่วนประเมินค่า ประกอบด้วยข้อความอธิบายเรื่องราวหรือคุณลักษณะที่ต้องการวัด ให้ผู้ตอบอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าตนเองมีความรู้สึกอย่างไร ในระดับใด

1.3 แบบจับคู่ โดยการให้ผู้ตอบเลือกคำคุณศัพท์จากรายการ 3-4 คำ เขียนบรรยายความรู้สึกเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับรายการของคำคุณศัพท์ที่ต้องการบรรยายปฏิกิริยาทางอารมณ์ทั้ง

ทางบวกและทางลบ โดยคำคุณศัพท์ที่นักเรียนเลือกสามารถแสดงออกถึงความพึงพอใจที่นักเรียนได้รับจากกิจกรรม

1.4 โปรเจกทีฟเทคนิค (Projective Techniques) สามารถใช้ประโยชน์ในการล้วงคำตอบสนองทางอารมณ์ได้เป็นอย่างดี มี 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสอบปากเปล่าเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนพูดแสดงความรู้สึกต่อคำหรือเรื่องที่ผู้สอนพูดเร็วที่สุด ปฏิกริยาจากการตอบสนองที่ผู้เรียนพูดออกมา สามารถวิเคราะห์ความรู้สึก และเจตคติของผู้เรียนได้

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบปากเปล่าเป็นรายบุคคล โดยการให้ผู้เรียนเล่าเรื่องจากรูปภาพบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเป็นอิสระ แล้วนำเรื่องที่นักเรียนเล่าไปวิเคราะห์หาคุณลักษณะของผู้เรียน

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบแบบเขียนตอบ โดยการเติมประโยคให้สมบูรณ์ แล้วนำคำตอบที่นักเรียนเขียนเติมลงไปนั้น ไปวิเคราะห์หาคุณลักษณะหาคุณภาพของผู้เรียน

1.5 แบบสอบถามปลายเปิด

1.6 ซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล (Semantic Differential) ประกอบด้วยคำหรือวลี หรือประโยคแทนสิ่งที่ต้องการประเมินแล้วตามด้วยคำคุณศัพท์หลายๆ คู่ ที่อธิบายความหมาย หรือลักษณะของสิ่งที่ต้องการประเมิน คู่ของคำคุณศัพท์แต่ละคู่ประกอบด้วยคำคุณศัพท์ 2 คำ เช่น สนุกสนาน – น่าเบื่อ

1.7 แบบเลือกตอบคงที่ มีลักษณะคล้ายมาตราส่วนประเมินค่า คือ มีตัวเลือกชุดหนึ่ง อาจประกอบไปด้วย 4-5 ตัวเลือก แล้วมีคำถามหรือข้อความหลายๆ ข้อให้พิจารณา

1.8 แบบเลือกตอบ มีลักษณะคล้ายข้อสอบแบบเลือกตอบที่ใช้โดยทั่วไป

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง ผู้สัมภาษณ์ต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ อาจใช้การสัมภาษณ์เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล และใช้เวลาอย่างน้อยแตกต่างกันไป

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่า จะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผนอาจทำได้ 2 แบบ คือ

3.1 สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปกติ เมื่อพบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมใดตรงตามรายการที่สังเกตพฤติกรรมก็จดบันทึกไว้ การสังเกตพฤติกรรมแบบนี้เหมาะสำหรับสังเกตพฤติกรรมนักเรียนบางคน

3.2 สังเกตพฤติกรรมภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ที่กำหนดให้ ในกรณีนี้สามารถสังเกตพฤติกรรมนักเรียนได้ที่หลายๆ คน โดยจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระ จากพฤติกรรมในการเลือกการไม่เลือกทำกิจกรรมหรือวิธีการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้เรียนทำ

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกวิธีวัดความพึงพอใจโดยการใช้เครื่องมือที่เรียกว่าแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ที่ประกอบด้วยข้อความอธิบายเรื่องราวหรือคุณลักษณะที่ต้องการวัด ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าตนเองมีความรู้สึกอย่างไร ในระดับใด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

บงกช พงษ์สุนันท์ (2546: 73-75) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน เรื่องวันสำคัญ กลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม กับ บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มละ 30 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

สุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล (2543: 74 -78) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 นอกจากนั้นนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมยังมีเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และมีความคงทนในการเรียนรู้ สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

หทัย ดันหยง (2532: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา โดยใช้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสูงกว่าการสอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือปกติเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

วาสนา จาดพุ่ม (2535: 95-99) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม กับสื่อการสอนตามแผนการสอนปกติ ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริยาลักษณ์ พิลากุล (2535: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม กับหนังสือเรียนตามคู่มือครู จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนตามคู่มือครู ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทัศนีย์ โชติพิรุณพงศ์ (2534: บทคัดย่อ) ทำวิจัยศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 26 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยใช้สื่อใบงาน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กนกวรรณ ชื่นชม (2532: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยชุดการสอนด้วยชุดจุลบทโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับนักเรียนโดยใช้หนังสือแบบเรียนปกติ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยชุดจุลบทโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กลุ่มควบคุมเรียนด้วยหนังสือแบบเรียนตามปกติ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนจุลบทที่มีหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติโดยใช้หนังสือปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฟิลิปส์ (Phillips. 1968: 36) ได้ทดลองวิจัยในรัฐนิวฟาวด์แลนด์ โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียน 6 ชั้นเรียน ปรากฏว่า กลุ่มทดลองซึ่งใช้สื่อวรรณกรรมมีการพัฒนาทางภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้ใช้สื่อวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญ

วิลสัน และคนอื่นๆ (Wilson; & others. 1968: 32) ได้ศึกษานิัยสักรการอ่านของเด็กโดยใช้สื่อวรรณกรรมร่วมสมัย ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมร่วมสมัยช่วยให้เด็กเข้าใจกระบวนการ และธรรมชาติของภาษามากขึ้น เข้าใจในการใช้รากศัพท์ มีความรวดเร็วในการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน สามารถอ่านหนังสือได้เป็นกิจนิสัย

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์

มนตรี กรมท่ามา (2555: 107-108) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

โดยใช้รูปแบบการสอนอริยสัจสี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่านางแนววิทยายน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนอริยสัจสี่พบว่านักเรียนร้อยละ 73.17 มีผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75.52 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่านักเรียนร้อยละ 70.73 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 74.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนร้อยละ 70 มีผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

สุพัตรา ราชวัตร (2555: 121-122) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88/80.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับพอใจมาก

พรรณพนัชร เจริญวิทย์ (2554: 77) ทำการวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน 4 MAT เรื่องเศรษฐศาสตร์การบริโภคและความพอเพียง รายวิชาสังคมศึกษา 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอน 4 MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดีหลังจากได้เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน 4 MAT

อรพินธ์ ช่วยคำชู (2553: 117) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สาระการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์และเรียนปกติ ผลการศึกษาพบว่าจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และการเรียนรู้แบบปกติมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/77.86 และ 73.05/72.86 ตามลำดับ มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.695 และ 0.629 นอกจากนั้นยังพบว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์นี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ในระดับมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบปกติในระดับ ปานกลาง

ขวัญตา มาพะเนา (2553: 123) ได้ทำการวิจัยเรื่องพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิด 4 MAT ผลการวิจัยพบว่าความสามารถการคิดวิเคราะห์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 มีคะแนนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 79.54 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระเศรษฐศาสตร์คะแนนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 86.36 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ปัทมาศ ทองใส (2549: 70) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสาระเศรษฐศาสตร์โดยการสอนแบบบูรณาการและแบบซินดิเคทโดยใช้สื่อมัลติมีเดียซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการและแบบซินดิเคทโดยใช้สื่อมัลติมีเดียแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสำคัญ .05 และทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการและแบบซินดิเคทโดยใช้สื่อมัลติมีเดียแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสำคัญ .05

แว่นแก้ว พันภัย (2549: 51) ได้ทำการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในกรอบครัวโดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบเกมสถานการณ์จำลอง โดยวิจัยกับนักเรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ จำนวน 120 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบเกมสถานการณ์จำลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งความพึงพอใจของนักเรียนที่สอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบเกมสถานการณ์จำลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพัฒนา กุ่มพงษ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้สร้างชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐศาสตร์ครอบครัวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ดังกล่าว พบว่าชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐศาสตร์ครอบครัวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.00/86.67 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้

สายสุนีย์ หนูแสง (2546: 59) ได้ทำการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้และการคิดวิเคราะห์เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอนโดยวิธีการสืบสวนสอบสวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร ได้ผลการศึกษาว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จิราภรณ์ อรุณศรีพิมาน (2546: 81) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนหน่วยเศรษฐศาสตร์ในกรอบครัวโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองกับเทคนิคการพยากรณ์ ได้ศึกษากับนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชูทิศ เบญจมราชา

ลี่ย จำนวน 70 คน ได้ผลการศึกษาว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยเศรษฐศาสตร์ในครอบครัวโดยการสอนด้วยเกมสถานการณ์จำลองกับเทคนิคการพยากรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยการสอนโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองกับเทคนิคการพยากรณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

ศราวุธ จอมนำ (2557: 91) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริพิมล หงส์เหิม (2555: 103-104) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ เรื่อง ธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

วาสนา กิมเท็ง (2553: 115-116) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นยังพบว่าทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิภาพร ชิงชัย (2556: 115-116) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การคูณความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มี

ประสิทธิภาพ (E1/E2) 85.43/82.350 และ 80.26/75.31 ตามลำดับ ยังพบอีกว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และแบบปกติ มีค่า 0.7295 และ 0.6202 ตามลำดับ นอกจากนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานสูงกว่านักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่าการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานสูงกว่านักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนพรรณ สว่างวงศ์ (2558: 83-85) วิจัย เรื่อง การประเมินสมรรถนะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ และจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยปรากฏว่า สมรรถนะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างดี คิดเป็นร้อยละ 64.53 คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ทั้งโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.68 และ 3.51-3.98 ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะทั้งโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากเช่นกันคือมีคะแนนเฉลี่ย 3.90 และ 3.71-4.12 ตามลำดับ

นฤมล บุญราศรี (2556: 62) ได้ทำการศึกษาผลการใช้เทคนิค CIRC และผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมโพนเพ็ก จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังที่เรียนโดยการใช้เทคนิค CIRC และผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.5 และการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนโดยการใช้เทคนิค CIRC และผังความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด

อุบล รินนานนท์ (2556: 66) ได้ศึกษาผลการใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานิมนต์ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 85 (บ้านห้วยทาก) จังหวัดลำปาง พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานิมนต์หลังการเรียนรู้นี้สูงกว่าก่อนเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนรู้อยู่ในระดับดี

6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

นฤมล บุญเกษม (2558: 99) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่เรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวชิรนิติโสภณ ประเภทการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า คะแนนของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังเรียนรู้นี้สูงกว่าก่อนเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.82 ซึ่งมีความพึงพอใจมากที่สุด

ณัฐพงษ์ บุญปอง (2554: 51-52) วิจัย เรื่องพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ผักพื้นบ้านในชุมชน ตำบลจันตุม อำเภอพลับพลชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพลับพลชัยพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีประสิทธิภาพ 81.32/82.27 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

แว่นแก้ว พันภัย (2549: 51) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในครอบครัว โดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบสถานการณ์จำลอง ผลการศึกษาปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียน โดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบสถานการณ์จำลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

โดม คล้ายสังข์ (2558: 191-192) วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการสอนทัศนศิลป์โดยผลงานศิลปิน ยุคศิลปะสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเบญจมราชูทิศ กรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า การใช้ชุดกิจกรรมดังกล่าวเป็นตัวช่วยสร้างการเรียนรู้ ปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานได้ดีขึ้น รวดเร็วต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดความสนใจ ต่อยอดการเรียนรู้ต่อไป สร้างความสัมพันธ์และดึงประสิทธิภาพของสมองกับการปฏิบัติผลงานจริง เชื่อมโยงความคิด ทักษะ เจตคติ ความเชื่อได้ดี พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่หลากหลาย และสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ และความพึงพอใจในการจัดการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการสอนทัศนศิลป์ โดยใช้ผลงานศิลปิน ยุคศิลปะสมัยใหม่นั้น ผลปรากฏว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีผลคะแนน เฉลี่ย 4.71

ศรัณยู เมืองกระจำ และคณะ (2558: 99) วิจัย เรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่องแรงและการเคลื่อนที่โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 4.07 ผลการใช้กิจกรรมพบว่ามีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 83.30/72.28 เป็นไปตามเกณฑ์ 70/70 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.59

น้ำฝน กุจริญไพศาล และคณะ (2556: 1) ทำการพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารชีวโมเลกุล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏว่า ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่องสารชีวโมเลกุลที่โดยผู้เชี่ยวชาญมีคะแนนเฉลี่ย 4.52 คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการใช้กิจกรรมพบว่ามีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 80.81/80.66 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ย 4.31 อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก

น้ำฝน กุเจริญไพศาล และคณะ (2555: 55) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงาน เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง พลังงาน ที่สร้างผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ย 4.34 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดี ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.24 และนักเรียนมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์พลังงานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 11 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2558 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธี จับสลากเข้าเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
 - 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.2 แบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้
 - 2.3 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละชนิดมีวิธีการดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

การสร้างแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ได้ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โดยพิจารณาที่มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสารการเรียนรู้แกนกลาง

1.2 ศึกษาเอกสาร ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสารการเรียนรู้แกนกลาง สารการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

1.3 ศึกษาวิธีการและเทคนิคในการสร้างแบบเรียนเชิงวรรณกรรม รวมทั้งศึกษาตัวอย่างของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือหนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลต่างๆ

1.4 ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและเป็นแนวทางในการสร้างแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

2. ขั้นตอนการสร้างแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

2.1 สร้างแบบเรียนเชิงวรรณกรรม 1 เล่ม เรื่องเศรษฐศาสตร์ไม่ได้ยากอย่างที่คิด โดยใช้หลักเกณฑ์การสร้างเรื่องของหทัย ดันหยง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 การวางแผนเตรียมตัวคิดเรื่อง (Plot O) มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ

- 1) ศึกษาภาวการณ์เรียนการสอนของตนเอง
- 2) การกำหนดประเภทของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม โดยในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประเภทของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมให้ใช้เป็นแบบเรียนหลัก
- 3) ศึกษาความคิดรวบยอดของหลักสูตร
- 4) การกำหนดความคิดรวบยอดของการเรียน (ผู้เรียน)
- 5) การกำหนดความคิดรวบยอดของการสอน ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยกำหนดความคิดรวบยอดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ในหัวเรื่องดังต่อไปนี้

ตาราง 3 โครงเรื่องแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

บทที่	เรื่อง
1	กลไกราคาและการแทรกแซงราคา
2	การเงิน
3	การคลังและการพัฒนาเศรษฐกิจ
4	การค้า การรวมกลุ่มระหว่างประเทศ

6) การเตรียมทรัพยากรในการเขียนแบบ ซึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อผู้เชี่ยวชาญการวาดภาพ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา

7) การเลือกใช้วัสดุในการเขียนแบบเรียน เช่น กระดาษ หมึกพิมพ์ เป็นต้น

2.1.2 การเริ่มต้นวางโครงเรื่อง (Ideal Plot – Plot I) มีขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) การคิดเรื่อง (Imagery) อาศัยการสังเคราะห์เรื่องจาก Plot O
- 2) การผูกเรื่อง (Plotting)
- 3) การกำหนดแก่นสาระของเรื่อง (Theme)
- 4) การสร้างพฤติกรรมของเรื่อง (Characteristic Behaviors)
- 5) การกำหนดภาพพจน์ (Figure of Speech)

2.1.3 การวางเค้าโครงเรื่องแบบเรียน (Plot Desing – Plot II)

ใน Plot I นั้น ลักษณะของแบบเรียนยังอยู่ในลักษณะออกแบบทางความคิด หรือเป็นเพียงเงาเรื่อง (Ideal Desing) แต่เมื่อขึ้น Plot II จะเป็นขั้นตอนนำเข้าสู่รูปธรรมโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดเรื่อง (Titling Definition)
- 2) กำหนดแนวเรื่อง (Line of Content) ในขั้นนี้ผู้เขียนจะต้องดำเนินเรื่อง

ภายใต้เงื่อนไข คือ

- ความคิดรวบยอด
- จุดประสงค์การเรียนรู้

3) กำหนดมโนทัศน์ของเรื่องในเนื้อหาแบบเรียน (Textual Concept) มโนทัศน์ คือ การกำหนดเอาความคิดรวบยอดในขั้นที่ 2 มากำหนดไว้ในเนื้อหาแบบเรียน

- 4) กำหนดข้อมูลหลักฐาน (Fact)
- 5) การกำหนดรูปแบบนำเสนอแบบเรียน (Format)

6) การเขียนร่างถ้อยคำ (Original Wording) ในขั้นตอนนี้เป็นการระดมความคิดของผู้เขียน คิดถ้อยคำเป็นภาษาเริ่มต้นก่อนที่จะปรับปรุงต่อไป

2.1.4 การประสานแนวคิดกับเค้าโครงเรื่อง (Plot II Extra) และ Plot II จะต้องเขียน Plot II Extra ขึ้นใน Plot นี้ จะเริ่มเห็นเค้าวรรณกรรมแบบเรียน โดยเฉพาะการเน้นจุดสำคัญ คือ การสร้างปมเรื่อง (Literary Complex) เพราะมีความสำคัญเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของผู้เรียน ซึ่ง Plot II Extra มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ทบทวนเรื่อง (Title Revise)
- 2) เขียนเนื้อเรื่องที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว (Approved Content) โดยทบทวนความคิดรวบยอด จุดประสงค์ การปรับปรุงแต่งปมเรื่อง โดยปรับปรุงเรื่องให้กะทัดรัด และสอดคล้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 3) เขียนถ้อยคำภาษาโดยปรับปรุงให้ถูกต้องเรียบร้อย (Approved Wording)
- 4) สรุปลักษณะที่พึงประสงค์ (Expected Manuscript) รูปเล่ม ภาพประกอบ การใช้ตัวอักษร สี สัน และส่วนประกอบอื่นๆ
- 5) งานตกแต่ง เน้นการสร้างสรรค์โดยเฉพาะ (Special Creative)
- 6) การบันทึกงานบรรณาธิการกิจ (Primary Editing) ซึ่งจะต้องนำส่งคณะบรรณาธิการ ในที่นี้ประกอบไปด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อที่จะปรึกษาทบทวนความถูกต้องเหมาะสม เพื่อจะปรับปรุงแก้ไขใน Plot ต่อไป

2.1.5 การเขียนเรื่องและแบ่งสัดส่วน (Setting – Plot III)

การดำเนินงานตั้งแต่ Plot I ถึง Plot II Extra นั้น อยู่ในขั้นกระบวนการการจัดเตรียมเรื่องเมื่อเข้าสู่ขั้น Plot III กันแล้วผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ และปรับปรุงไว้จนเรียบร้อยแล้ว จึงนำเรื่องนี้มาจัดเป็นสัดส่วนเพื่อเตรียมทำต้นฉบับ งานสำคัญในขั้นตอนนี้คือแบ่งฉาก (Setting) เพื่อจัดหน้ามีขั้นตอน ดังนี้

- 1) กำหนดชื่อเรื่อง (Title) ตั้งชื่อเรื่องโดยใช้สาระสำคัญ หรือปม หรือแก่นของเรื่อง
- 2) การวิเคราะห์สัดส่วนของเรื่อง (Sequent Analysis)
 - จัดช่วงนำเรื่อง (Leading Sets)
 - ช่วงดำเนินเรื่อง (Body Sets)
 - ช่วงจบเรื่อง (Ending Sets)
- 3) การแบ่งฉาก (Setting) ทำเพื่อแปลงเรื่องไปสู่หน้าแบบเรียนนั่นเอง เมื่อแบ่งฉากแต่ละฉากไปจัดหน้า (Layout) จำเป็นต้องใช้หลักการความรู้ในการผลิตหนังสืออย่างมาก เพราะเรื่องที่เขียนและแบ่งสัดส่วนจัดหน้านั้นอาจไม่ลงตัว จำเป็นจะต้องจัดฉากใหม่ โดยการขยายฉาก ตัด

ฉาก ซ้อนฉาก จัดลำดับให้กลมกลืนต่อไป สัมพันธ์กับความคิดรวบยอดของภาพประกอบ ชั้นนี้จะมี ความสำคัญที่บุคลากรเขียนแบบเรียน จะต้องศึกษาอย่างลึกซึ้งและประณีต เนื่องจากจะมีผลต่อการ นำไปใช้

4) การกำหนดภาพ (Pictural Concept) ผู้เขียนจะต้องควบคุมการนำเสนอให้ ตรงกับเนื้อเรื่องและฉาก

5) การกำหนดข้อมูลเพื่อสร้างเค้าโครงต้นฉบับ (Manuscript) โดยกำหนด ขนาดตัวอักษร และสีเส้น

2.1.6 การร่างต้นฉบับ (Manuscript – Plot IV) มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) การออกแบบปก (Cover Desing)
 - 2) การจัดส่วนประกอบ
 - 3) การบันทึกการตรวจสอบการจัดหน้าซึ่งเป็นการทบทวน Plot II ให้ชัดเจน
 - 4) การเสนอแนะจัดพิมพ์ต้นฉบับ ระบบการพิมพ์ ขนาดรูปเล่ม 5.5 x 8.0 นิ้ว
 - 5) การสร้างต้นฉบับ (Manuscript)
- วางในแนวตั้ง (Upright) ตัวอักษร ภาพสีเส้น เป็นต้น

2.1.7 การจัดรูปเล่มต้นฉบับ (Dummy – Plot V) มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) การจัดปก และรายละเอียด ปกหน้า ปกใน
- 2) การเขียนคำนำและส่วนประกอบอื่นๆ แนวคิด ปณิธาน เป้าหมาย หลักการ โดยย่อ แนวทางการใช้แบบเรียน ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ประกาศนุญการ คำอุทิศ
- 3) การเขียนสารบัญ
- 4) คำแนะนำการใช้บทเรียน
- 5) เนื้อหาแบบเรียนเป็นบท เป็นตอน
- 6) การจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติ
- 7) การจัดภาคผนวก
- 8) การเขียนบรรณานุกรมและอ้างอิง

3. การพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

เมื่อผู้วิจัยได้สร้างแบบเรียนเชิงวรรณกรรมขึ้นมาเป็นต้นฉบับแล้ว เพื่อเป็นการพัฒนา แบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้นำหนังสือที่สร้างขึ้นไปดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

3.1 นำหนังสือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง เหมาะสม เพื่อนำมาแก้ไข เพิ่มเติม หรือปรับปรุงก่อนนำไปดำเนินการในขั้นต่อไป

3.2 เมื่อแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทฯ แนะนำเสร็จสิ้นแล้ว นำแบบเรียนเชิงวรรณกรรมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการผลิตหนังสือ, ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาหรือครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือในด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง ด้านการใช้ภาษา และด้านการนำเสนอแบบเรียนเชิงวรรณกรรม ซึ่งเกณฑ์ประเมินแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง และใช้ไม่ได้ โดยให้น้ำหนักคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของการประเมินไว้ (ประกอบ กระณสูตร. 2538: 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า คุณภาพของหนังสืออยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า คุณภาพของหนังสืออยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า คุณภาพของหนังสืออยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า คุณภาพของหนังสืออยู่ในระดับควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า คุณภาพของหนังสืออยู่ในระดับใช้ไม่ได้

โดยคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ได้รับการประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 จึงถือว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่สร้างขึ้นนี้สามารถนำไปใช้ได้

3.3 นำแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดสอบ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 3 คน ที่ประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน สอบถามถึงความเหมาะสมของแบบเรียนกับนักเรียนทั้ง 3 คน ปรับปรุงแก้ไขถ้าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความบกพร่อง

ครั้งที่ 2 ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 12 คน ที่ประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน สอบถามถึงความเหมาะสมของแบบเรียนกับนักเรียนทั้ง 12 คน และปรับปรุงแก้ไขถ้าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความบกพร่อง

ครั้งที่ 3 ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 30 คน ที่ประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน และสอบถามความเหมาะสมของแบบเรียนกับนักเรียนทั้ง 30 คน และปรับปรุงแก้ไขถ้าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความบกพร่องแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากที่ได้ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่องเศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิดแล้ว และหนังสือที่โรงเรียนกำหนด โดยมีวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผล และการสร้างข้อสอบ
2. จัดทำตารางโครงสร้างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ การสร้างตารางแผนผังการสร้างข้อสอบ เพื่อกำหนดทิศทางการสร้างข้อสอบว่าจะเลือกเอาเนื้อหาใด จำนวนเท่าใดไปออกข้อสอบ ให้ความสำคัญกับเนื้อหาใด เน้นการวัดพฤติกรรมระดับใด
3. สร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ของผู้เรียน ตามตารางการสร้างข้อสอบ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ โดยสร้างเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

ตาราง 4 การวางแผนการออกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลำดับ	มาตรฐาน / ตัวชี้วัด	จำนวนข้อ				การประเมิน	สร้างสรรค์	รวม (ข้อ)
		ความจำ	ความเข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์			
1	มาตรฐาน ส 3.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 อภิปรายการกำหนด ราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ	1	3	5	6	1		16
2	มาตรฐาน ส 3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของ รัฐบาลด้านนโยบายการเงิน การคลัง ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	1	3	7	9	1	1	22
3	มาตรฐาน ส 3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/2 วิเคราะห์ผลกระทบ ของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุค โลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย	1	2	2	5	1	1	12
รวม		3	8	14	20	3	2	50

4. นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม เพื่อนำมาแก้ไข เพิ่มเติม หรือปรับปรุงก่อนนำไปดำเนินการในขั้นต่อไป

5. นำแบบทดสอบที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ไปปรับปรุงตามคำแนะนำและเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาหรือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรง และความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยต้องพิจารณาระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนให้ ดังนี้

+1 หมายความว่า เห็นด้วยว่าข้อสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และตารางวิเคราะห์หลักสูตร

0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และตารางวิเคราะห์หลักสูตร

-1 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยว่าข้อสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และตารางวิเคราะห์หลักสูตร

6. นำแบบทดสอบมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 มาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งมีค่าความยากง่าย (Difficulty Index) อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.78 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.49 และ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.79 หลังจากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบคู่ขนานระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับการใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดเป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อหลักทั้ง 2 ชนิดนี้มีขั้นตอนการสร้างเหมือนกันทุกขั้นตอน ต่างกันเพียงการใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับหนังสือที่โรงเรียนกำหนดเท่านั้น ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนรู้ มาตรฐาน ตัวชี้วัด เอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์

2. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยการแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 4 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบไปด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน ผลดีและผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ตลาดและประเภทของตลาด ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ การกำหนดราคาตามอุปสงค์ และอุปทาน บทบาทของรัฐในการแทรกแซงราคา และการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่าย และจัดสรรในทางเศรษฐกิจ

หน่วยที่ 2 ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของนโยบายการเงินที่ถูกกำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทยในด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด และตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP, GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล

หน่วยที่ 3 ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการคลังของรัฐบาล รายรับและรายจ่ายของรัฐที่มีผลต่องบประมาณ หนี้สาธารณะ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ และการใช้จ่ายของรัฐแนวทางการแก้ปัญหาการว่างงาน

หน่วยที่ 4 ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งการรักษาคุลการค้าระหว่างประเทศ และบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย

3. กำหนดหัวเรื่องย่อยออกจากหน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย โดยกำหนดทั้งสิ้น 10 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละแผนใช้เวลา 50 นาที และกำหนดความคิดรวบยอดให้ตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด โดยการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดความคิดรวบยอดของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ตาราง 5 การวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	เนื้อหา
1	ระบบเศรษฐกิจ	ระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน ผลดีและผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ
2	ตลาด	ตลาดและประเภทของตลาด ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ
3	กลไกราคา	การกำหนดราคาตามอุปสงค์ และอุปทาน
4	การแทรกแซงราคา	บทบาทของรัฐในการแทรกแซงราคา และการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่าย และจัดสรรในทางเศรษฐกิจ

ตาราง 5 (ต่อ)

แผนการ จัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	เนื้อหา
5	นโยบายการเงิน	บทบาทของนโยบายการเงินในด้านการ รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การสร้าง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
6	เงินเฟ้อ เงินฝืด	ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิด จากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด
7	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP, GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล
8	นโยบายการคลัง	การคลังของรัฐบาล รายรับและรายจ่าย ของรัฐที่มีผลต่องบประมาณ หนี้สาธารณะ นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ และ การใช้จ่ายของรัฐ
9	นโยบายการค้า	นโยบายการค้าและการลงทุนระหว่าง ประเทศ และการรักษาดุลการค้าระหว่าง ประเทศ
10	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวที การเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย

4. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม และหนังสือที่โรงเรียน
กำหนดเป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้

5. กำหนดการวัดผลและประเมินผล

5.1 การวัดผล เป็นการสอบวัดความรู้โดยใช้เครื่องมือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้ว

5.2 การประเมินผล เป็นการตัดสินผู้เรียนว่ามีคุณภาพเป็นอย่างไร โดยการนำคะแนนสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มา
เปรียบเทียบกับถ้าผลคะแนนสอบหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ถือว่านักเรียนผ่านการประเมิน

6. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้วต้องนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์ การประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ 6 ด้าน ต่อไปนี้

- 6.1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
- 6.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 6.3 สารสำคัญ
- 6.4 กิจกรรมการเรียนรู้
- 6.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 6.6 การวัดและประเมินผล

7. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยสร้างโดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด โดยให้น้ำหนักคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของการประเมินไว้ (ประคอง กรรณสูตร. 2538: 77) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับพอใช้
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับควร

ปรับปรุง

- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับใช้ไม่ได้

ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นนี้สามารถนำไปใช้ได้โดยนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินมาพร้อมข้อเสนอแนะไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้แล้วนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2.4 แบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการทำแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้
2. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

3. สร้างแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้โดยการกำหนดขอบเขต และวัตถุประสงค์ จำนวน 30 ข้อ
4. นำแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ เพื่อรับคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์
6. นำแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับนิยามตัวแปรที่มุ่งวัดหรือไม่ โดยผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแสดงเป็นดังนี้
 - +1 หมายความว่า นิยามกับเนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกัน
 - 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่านิยามกับเนื้อหาจะสอดคล้องกัน
 - 1 หมายความว่า นิยามกับเนื้อหาว่าไม่มีความสอดคล้องกัน
7. นำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 เพื่อนำไปใช้ประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป
8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ทั้งฉบับ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 หลังจากนั้นนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยต่อไป

2.5 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

การสร้างแบบสอบถาม สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี คำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการทำแบบสอบถาม
2. นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม
 เกณฑ์ที่ใช้ประเมินแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด, พึงพอใจมาก, พึงพอใจปานกลาง, เฉยๆ และไม่พึงพอใจ มีน้ำหนักคะแนน 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ และได้กำหนดค่าเฉลี่ยของการประเมิน (ประคอง กรรณสูตร. 2538: 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า ความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า ความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า ความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า ความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมอยู่ในระดับเฉยๆ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า ความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมอยู่ในระดับไม่พึงพอใจ

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อรับคำแนะนำและ ปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา นิยามตัวแปรที่มุ่งวัดหรือไม่ โดยผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแสดงเป็นดังนี้

+1 หมายความว่า นิยามกับเนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกัน

0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่านิยามกับเนื้อหาจะสอดคล้องกัน

-1 หมายความว่า นิยามกับเนื้อหาว่าไม่มีความสอดคล้องกัน

6. นำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 เพื่อนำไปใช้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมต่อไป

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 หลังจากนั้นนำไปใช้สอบถามนักเรียนในกระบวนการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ดำเนินการประสานงานกับโรงเรียนรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย

2. พัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ออกแบบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
4. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ ตามโครงสร้างต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้วางแผนไว้
5. ออกแบบแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ เพื่อใช้ในการวัดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
6. ออกแบบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เพื่อใช้ประเมินความพึงพอใจที่มีต่ออ่านแบบเรียนเชิงวรรณกรรม และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

3.2 ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยนำแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่สร้างขึ้น ไปให้นักเรียนกลุ่มทดลองได้ศึกษาเป็นรายบุคคล ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด วัตถุประสงค์ของการเรียนให้นักเรียนทราบ
2. ให้นักเรียนทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้
3. จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้โดยนักเรียนกลุ่มทดลองให้ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมให้ใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดโดยให้ศึกษาเป็นรายบุคคลตามความสามารถของตนเอง
4. เมื่อนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมได้ศึกษาตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้วให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป
5. เมื่อนักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสร็จสิ้นแล้ว ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป
6. ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และใช้สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ต่อไป

3.3 ขั้นหลังทดลอง

1. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากขั้นทดลองมาวิเคราะห์ทางสถิติเชิงบรรยาย และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การทดสอบค่าที
2. สรุปผล อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบแผนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองชนิด Control Group Pretest Posttest Design (วรณี แกมเกตุ. 2555: 146) ตามตารางดังนี้

ตาราง 6 แบบแผนการทดลองแบบ Control Group Pretest Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E	O ₁	X	O ₃
C	O ₂	-	O ₄

ความหมายของสัญลักษณ์

- E แทน กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- C แทน กลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด
- O₁, O₂ แทน การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้
- X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- O₃, O₄ แทน การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติทั่วไปที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1.1 การหาคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบประเมินคุณภาพแบบเรียนเชิงวรรณกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

1.3 การวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าความเชื่อมั่น และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

1.5 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าความเชื่อมั่น และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานผู้วิจัย มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม โดยใช้สถิติ t-test for dependent samples

2.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม และหนังสือที่โรงเรียนกำหนดตามลำดับ โดยใช้สถิติ t-test for independent samples

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่องเศรษฐศาสตร์ไม่ได้ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สถิติทั่วไป (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2553: 33, 60) ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	คือ	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	คือ	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	N	คือ	จำนวนข้อมูลหรือจำนวนตัวอย่าง

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S คือ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ คือ ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

$(\sum X)^2$ คือ ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง

n คือ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง หรือจำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ (วรณี แกมเกตุ. 2555: 220 - 232) ได้แก่

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความยากง่าย (Difficulty Index)

$$P = \frac{R_H + R_L}{n_H + n_L}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่าย

R_H แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$r = \frac{R_H - R_L}{n_H \text{ or } n_L}$$

เมื่อ r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
R_H	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง
R_L	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
N_H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง
N_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

2.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$KR-20 = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum p_i q_i}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ k	แทน	จำนวนข้อสอบ
p_i	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ (ค่าความยากง่าย)
q_i	แทน	$1 - p_i$
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบทั้งฉบับ

2.5 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma^2} \right\}$$

เมื่อ α	คือ	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	คือ	จำนวนข้อสอบ
σ_i^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
σ^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนของทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การทดสอบค่าที่ แบ่งออกเป็น 2 กรณี (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553: 158, 179) ได้แก่

3.1 ทดสอบค่าที่ (t– test for Independent Samples)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่ม

$\bar{x}_1 - \bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของข้อมูล 2 กลุ่มนั้น

n_1, n_2 แทน จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

3.2 ทดสอบค่าที่ (t– test for Dependent Samples)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” กับหนังสือที่โรงเรียนกำหนดในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
s	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนนักเรียน (คน)
t-test	แทน	ค่าสถิติทดสอบที

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามสถิติ ต่อไปนี้

1. การประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม โดยใช้สถิติ t-test for dependent samples
3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด โดยใช้สถิติ t-test for independent samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ต่อไปนี้

1. การประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตาราง 7 การประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	s	แปลผล
1. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	ดีมาก
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.60	0.55	ดีมาก
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวัยผู้เรียน	4.80	0.45	ดีมาก
4. เนื้อหาเพียงพอเหมาะสมต่อการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน	4.60	0.55	ดีมาก
5. การดำเนินเรื่องมีความเหมาะสม	4.80	0.45	ดีมาก
6. การนำเสนอเข้าใจง่าย	4.80	0.45	ดีมาก
7. การสรุปสาระสำคัญมีความถูกต้อง	4.80	0.45	ดีมาก
8. การใช้ภาษามีความถูกต้อง	4.80	0.45	ดีมาก
9. ความเหมาะสมในการใช้ภาษากับวัยของผู้เรียน	4.80	0.45	ดีมาก
10. ภาษาที่ใช้สามารถสื่อความหมายได้ดีและมีความชัดเจน	4.60	0.55	ดีมาก
11. ชื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความเหมาะสม	4.60	0.45	ดีมาก
12. ขนาดของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	4.80	0.55	ดีมาก
13. ความเหมาะสมของรูปภาพประกอบ	4.40	0.89	ดี
14. ความเหมาะสมของการเข้าเล่ม	4.60	0.55	ดีมาก
15. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.60	0.55	ดีมาก
16. ความถูกต้องในการพิมพ์	4.20	0.84	ดี
17. ภาพรวมของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	4.40	0.55	ดี
สรุปผลการประเมิน	4.64	0.18	ดีมาก

จากตาราง 7 ผลการประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณภาพในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.64 โดยข้อ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเท่ากับ 4.8 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดีมากประกอบด้วย ความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวัยผู้เรียน การดำเนินเรื่องมีความเหมาะสม การนำเสนอเข้าใจง่าย การสรุปสาระสำคัญมีความถูกต้อง การใช้ภาษาที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษากับวัยของผู้เรียน และขนาดของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามตารางนี้

ตาราง 8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{x}$	s	t-test	p-value
ก่อนเรียน	41	7.90	2.10	21.29**	0.000
หลังเรียน	41	20.12	3.13		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ก่อนเรียน เท่ากับ 7.90 และหลังเรียน เท่ากับ 20.12

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{x}$	S	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง (ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม)	41	20.12	3.13	2.56**	0.000
กลุ่มควบคุม (ใช้หนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนด)	41	16.10	3.93		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 20.12 คะแนน ส่วนนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 16.10 คะแนน

4. การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตาราง 10 การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้	n	$\bar{x}$	s	t-test	p-value
ก่อนเรียน	41	56.27	4.14	9.40**	0.000
หลังเรียน	41	72.73	7.45		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่าคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมสูงกว่าก่อนที่นักเรียนจะได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เฉลี่ยของนักเรียนก่อนและหลังจากการที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.27 และ 72.73 ตามลำดับ

5. การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด โดยผลการวิเคราะห์มีดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 11 การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด

คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้	n	$\bar{x}$	S	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง (ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม)	41	72.73	7.45	4.54**	0.000
กลุ่มควบคุม (ใช้หนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนด)	41	60.71	4.06		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 ปรากฏว่าคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 72.73 ส่วนนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.71

6. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปดังตารางนี้

ตาราง 12 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	s	ระดับความพึงพอใจ
1. ได้รับความรู้จากการอ่านแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	4.20	0.64	มาก
2. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.34	0.69	มาก
3. เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ น่าติดตาม	4.44	0.59	มาก
4. ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม	4.44	0.63	มาก
5. การสรุปสาระสำคัญทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น	4.66	0.57	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	s	ระดับ ความพึงพอใจ
6. การจัดลำดับเนื้อเรื่องมีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	4.54	0.55	มากที่สุด
7. แบบเรียนเชิงวรรณกรรมใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมเข้าใจง่าย	4.41	0.63	มาก
8. แบบเรียนเชิงวรรณกรรมใช้ภาษาสื่อสารความหมายชัดเจน	4.44	0.55	มาก
9. ภาษาที่ใช้ในการสรุปสาระสำคัญมีความเหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.61	0.54	มากที่สุด
10. ขนาดรูปเล่มของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	4.61	0.54	มากที่สุด
11. สีสัน จำนวน และขนาดรูปภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.56	0.67	มากที่สุด
12. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.51	0.60	มากที่สุด
13. ปริมาณหน้าของแบบเรียน	4.46	0.64	มาก
14. เมื่ออ่านแบบเรียนจบแล้วรู้สึกที่ เศรษฐศาสตร์ไม่ได้ยากอย่างที่คิด	4.34	0.73	มาก
15. เมื่ออ่านแบบเรียนจบแล้วรู้สึกชอบ เศรษฐศาสตร์มากขึ้น	4.10	0.83	มาก
16. เมื่ออ่านแบบเรียนจบแล้วมีความเข้าใจเนื้อหาทาง เศรษฐศาสตร์มากขึ้น	4.27	0.71	มาก
17. นักเรียนชอบแบบเรียนประเภทนี้	4.51	0.64	มากที่สุด
18. ภาพรวมของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	4.61	0.54	มากที่สุด
สรุปผลการประเมิน	4.45	0.23	มาก

จากตาราง 12 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.45 โดยประเด็นการประเมินที่นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดประกอบไปด้วย การสรุปสาระสำคัญทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น การจัดลำดับเนื้อเรื่องมีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้ในการสรุปสาระสำคัญมีความเหมาะสมและเข้าใจง่าย ขนาดรูปเล่มของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม สีสัน จำนวน และขนาดรูปภาพประกอบมีความเหมาะสม ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม นักเรียนชอบแบบเรียนประเภทนี้ และภาพรวมของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม ส่วนในประเด็นความคิดเห็นอื่นๆ นักเรียนประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ก่อนและหลังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับหนังสือที่โรงเรียนกำหนด
6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 11 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 473 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2558 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธี จับสลากเข้าเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส.3.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 มาตรฐาน ส.3.2 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 และตัวชี้วัด ม.4-6/2 ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน ผลดีและผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ตลาดและประเภทของตลาด ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ การกำหนดราคาตามอุปสงค์ และอุปทาน บทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซงราคา และการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่าย และจัดสรรในทางเศรษฐกิจ บทบาทของนโยบายการเงินในด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP, GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล การคลังของรัฐบาล รายรับและรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่องบประมาณ หนี้สาธารณะ นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ และการใช้จ่ายของรัฐบาล นโยบายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ การรักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ และบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับ ประเทศไทย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ซึ่งสามารถแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” จำนวน 10 แผน

1.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด จำนวน 10 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.22-0.78 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.49 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.79

2.2 แบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.84

2.3 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และ ค่าความเชื่อมั่น 0.83

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

1. การประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมโดยใช้ค่าเฉลี่ย

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม โดยใช้สถิติ t-test for dependent samples

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด โดยใช้สถิติ t-test for independent samples

สรุปผลการวิจัย

1. แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด มีคุณภาพในระดับดีมาก
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามความมุ่งหมายของการวิจัย ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก คะแนนเฉลี่ย 4.64 ทั้งนี้เนื่องจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ถือว่าเป็นความมุ่งหมายที่สำคัญสำหรับการสร้างหนังสือเรียน เช่นเดียวกับหทัย ดันหยง ที่กล่าวว่าการสร้างหนังสือเรียนนั้นต้องมีความมุ่งหมายเพื่อสนองหลักสูตรการศึกษา และต้องตอบสนองต่อพัฒนาการในตัวผู้เรียนด้วย (หทัย ดันหยง, 2528: 30-31) ซึ่งในส่วนของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจัดว่าเป็นแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่สนองต่อพัฒนาการในตัวผู้เรียนเช่นกัน กล่าวคือ แบบเรียนเชิงวรรณกรรมนี้ได้รับการประเมินคุณภาพในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา รวมทั้งเนื้อหาในแบบเรียนเชิงวรรณกรรมเพียงพอเหมาะสมต่อการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน และการใช้ภาษามีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอยู่ในระดับดีมาก ทำให้ผู้เรียนที่อ่านแบบเรียนเชิงวรรณกรรมสามารถหาคำตอบตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้ จึงเหมาะสมใช้กับผู้เรียนในวัยดังกล่าว สอดคล้องกับขั้นการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นนามธรรมของเด็ก

อายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป (เดมศักดิ์ คทวนิช. 2546: 69-70) ที่เริ่มมีความคิดเหมือนผู้ใหญ่ เด็กสามารถคิดและแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลสามารถจินตนาการตั้งสมมติฐานขึ้น และคิดหาทางพิสูจน์สมมติฐานนั้น โดยแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถทำให้ผู้เรียนหาคำตอบเพื่อพิสูจน์สมมติฐานได้ เพราะผู้เรียนเกิดจากความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างกระจ่างแจ้ง เนื่องจากเนื้อหามีการใช้ภาษาถูกต้อง สื่อความหมายได้ดี มีความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง และรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักในการสร้างหนังสือเรียนที่การใช้ภาษาถือว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญของการสื่อความหมายที่ถูกต้อง มีความชัดเจน เหมาะสมกับระดับอายุ ระดับหลักสูตรการศึกษา และลักษณะของวิชา (หทัย ดันหยง. 2528: 87-90) รวมทั้งการใช้สำนวนภาษาที่ง่ายและตรงไปตรงมา นอกจากนั้นยังพบว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่เป็นส่วนช่วยให้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเป็นที่สนใจของผู้เรียน ได้แก่ ขนาดของแบบเรียน รูปภาพประกอบ การเข้าเล่ม สีสันของแบบเรียน และชื่อของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบภายนอกที่ผู้เรียนพบเห็น และสัมผัสได้ก่อนเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน (ปราณี เชียงทอง. 2526: 6-8) ทำให้ผู้เรียนอยากที่จะเรียนรู้ และค้นหาคำตอบ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความแตกต่างจากหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนด คือ การสรุปสาระสำคัญ จัดว่าเป็นการเน้นย้ำ และสรุปเนื้อหาของบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจมากขึ้น รวมถึงแบบทดสอบท้ายบทที่ผู้วิจัยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำหลังจากที่เรียนบทเรียนจบในแต่ละเรื่อง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนอีกครั้งหนึ่ง และผู้เรียนจะทราบคะแนนในทันที ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับทราบผลการเรียนรู้ โดยการให้ผลย้อนกลับนี้ทำให้ผู้เรียนทราบผลของความเข้าใจของเขา ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในแง่ที่เป็นแรงเสริม (เพราพรณ เป็ลย่นภู. 2542: 162) อันจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในบทเรียนต่อไป อีกด้วย ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับ เนื้อเรื่องโดยการทำแบบทดสอบท้ายเรื่องมีความเหมาะสมกับผู้เรียนจึงทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานกับการอ่านแบบเรียนประเภทนี้ สอดคล้องกับความเห็นของศาสตราจารย์ ดร.ปวิญ อึ้งภากรณ์ (กรมวิชาการ. 2541: 10) ที่ให้ความสำคัญกับหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียนเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนาและการผลิตหนังสือดังกล่าวให้มากพอ เป็นการประหยัดเศรษฐกิจเพราะจะช่วยส่งเสริมการศึกษาได้เป็นอย่างดีตลอดจนช่วยส่งเสริมคนในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า หลังเรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ก่อนได้รับการจัดการ เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้ง

ไว้ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาถูกต้อง ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งแบบเรียนเชิงวรรณกรรมจัดว่าเป็นสิ่งเร้าที่สำคัญของผู้เรียน เนื่องจากกระบวนการของการเรียนรู้เริ่มต้นจากการเสนอสิ่งเร้า (เดิมศักดิ์ คทวนิช. 2546: 169) ถ้าสิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าที่น่าสนใจก็จะส่งผลต่อการเรียนรู้โดยตรง แบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้รับความสนใจจากผู้เรียนเป็นอย่างดีถือว่าการเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ที่ดี รวมทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการตามธรรมชาติของเด็กที่ต้องการความสำเร็จ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และต้องการความเปลี่ยนแปลง (ถวัลย์ มาศจรัส. 2538: 40-42) ทั้งนี้เพราะเด็กไม่ชอบความซ้ำซาก และจำเจ ชอบให้มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ ด้วยกลวิธีในการเขียนแบบเรียนเชิงวรรณกรรมของผู้วิจัยที่มีความหลากหลาย สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทุกๆ บทเรียน ตัวละครที่นักเรียนพบได้ในชีวิตจริง และเนื้อเรื่องน่าติดตาม ซึ่งถือว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมได้ตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กส่งผลให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องจากผู้เรียนได้รับการนำเสนอสิ่งเร้าที่เหมาะสมแก่ความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน (สิริอร วิชชาวุธ. 2554: 35-36) พร้อมทั้งยังเป็นแรงกระตุ้น สร้างความบันเทิงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดเป้าหมายสูงสุดของการศึกษา เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผู้เรียนเกิดการรับสัมผัสจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เกิดการแปลความหมาย ความคิดรวบยอด อันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นของผู้เรียน อีกทั้งแบบเรียนเชิงวรรณกรรมยังสามารถเรียนรู้เข้าใจตามความต้องการของผู้เรียน ทำให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น และเกิดความคงทนในการเรียนรู้ซึ่งเป็นไปตามกฎแห่งการฝึกปฏิบัติของธอร์นไคค์ (สิริอร วิชชาวุธ. 2554: 33) ที่ระบุไว้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมจะแข็งแกร่งได้เมื่อมีการฝึกปฏิบัติบ่อยๆ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้เรียนสามารถนำแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาอ่านทบทวน หรือฝึกทำแบบทดสอบทำขบท้อหลายครั้งได้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นตามผลการวิจัยดังกล่าว นอกจากนั้นแล้วการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนที่เป็นระบบ ชัดเจน และสอดคล้องกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น โดยแผนจัดการเรียนรู้นั้นเริ่มจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ ขั้นสอนโดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม และขั้นสรุปที่นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการสรุปเนื้อหาสาระของบทเรียนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (B.F.Skinner) ที่แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุคคลนั้นเป็นไปตามระบบแบบแผนการจัดการควบคุม กำหนดแนวทางหรือเป้าหมายของผู้ดำเนินการ (ไพบุลย์ เทวรักษ์. 2540: 34-38) ในที่นี้แผนจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมจัดเป็นระบบแบบแผนการจัดการควบคุมของผู้วิจัย ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพึงประสงค์ จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้น

อีกทั้งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัยของบงกช พงษ์สุนันท์ (2546: 73-75) ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน เรื่องวันสำคัญของของกลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งยังสอดคล้องกับสุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล (2543: 74 -78) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกวรรณ ชื่นชม (2532: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยชุดการสอนด้วยชุดจุลบทโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับนักเรียนโดยใช้หนังสือแบบเรียนปกติ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนจุลบทที่มีหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติโดยใช้หนังสือปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการวิจัยของวาสนา จาดพุ่ม (2535: 95-99), ปรียาลักษณ์ พิลากุล (2535: บทคัดย่อ) และทักษิณี โชติพุดพิงส์ (2534: บทคัดย่อ) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งผลการวิจัยข้างต้นทำให้เห็นว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ เช่นเดียวกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เป็นสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความแตกต่างกับหนังสือที่สำนักพิมพ์ต่างๆ ผลิตออกมา โดยหนังสือของสำนักพิมพ์ต่างๆ ผลิตผลงานออกมาเป็นภาษาวิชาการ อันสวนทางกับธรรมชาติทางการอ่านของผู้เรียน ทำให้หนังสือเรียนไม่น่าอ่าน อ่านไม่สนุก (หทัย ดันหยง,

2528: คำนำ) แต่แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน และเมื่อนำวรรณกรรมเข้ามาเป็นเนื้อหาของหนังสือเรียนประกอบกับการใช้หลักจิตวิทยาว่าด้วยการเสริมแรง (Reinforcement) ทำให้ผู้เรียนตื่นตัว สนใจบทเรียน และสามารถอ่านหนังสือเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งมีการสรุปสาระสำคัญในแต่ละบทเรียน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ดี มีความชัดเจน และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อาศัยลักษณะการเขียนเป็นเรื่องราว มีตัวละคร สถานที่ เวลา ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกไปกับการอ่านแบบเรียน และสนใจติดตามอ่านต่อไปอีกด้วย ทั้งหมดนี้จึงช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านจุดประสงค์ได้อย่างแน่นอน (หทัย ดันหยง. 2532: 72) จีจิตสำนึกการเรียนรู้โดยตรงในแต่ละความถนัดรวบยอด รวมทั้งยังช่วยเสริมนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมจะเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้ว ยังเป็นเครื่องมือที่ครูใช้เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจและเกิดความคิด ทักษะ เจตคติ (จินตนา ใบกาซูยี. 2537: 42 – 43) รวมทั้งนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นแหล่งประมวลความรู้ และเป็นหนทางหนึ่งที่น่าไปสู่ความหมายของความจริง รวมทั้งการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับมนุษย์ แต่ละคนจึงมีความสามารถ ความสนใจ ความพร้อมและความต้องการที่แตกต่างกัน ทำให้การเรียนรู้ไม่เหมือนกัน ดังนั้นแนวคิดทางการศึกษาแผนใหม่จึงเน้นในเรื่องการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การที่ผู้เรียนเรียนโดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมจัดเป็นการสอนเป็นรายบุคคล หรือการจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งจัดสภาพการเรียนการสอนที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน ทำให้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมนี้ประสบความสำเร็จที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เพิ่มขึ้นได้ทั้งผู้เรียนในกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน

ผลการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา ราชวัตร (2555: 121-122) ที่ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการวิจัยของพรรณพณิชกร เจริญวิทย์ (2554: 77) และสายสุนีย์ หนูแสง (2546: 59) ที่ใช้กลวิธี รูปแบบการสอนต่างๆ กับสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนผ่านกลวิธี และรูปแบบการสอนต่างๆ นั้นสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของผู้วิจัยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” สูงกว่าก่อนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ ต้องใช้กลวิธี รูปแบบ

การสอน หรือสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเช่นเดียวกับการวิจัยของผู้วิจัยที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เป็นสื่อการเรียนรู้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเช่นเดียวกับการใช้กลวิธี รูปแบบการสอน หรือสื่อการเรียนรู้อื่นๆ เช่นกัน

4. เปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ ทั้งนี้ด้วยแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความเหมาะสมกับวัย ลักษณะรูปเล่มภายนอกที่น่าสนใจเป็นที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน บทเรียนมีเนื้อเรื่องชวนให้ติดตาม จึงทำให้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเป็นสิ่งที่สร้างความสนใจของผู้เรียนได้ดี ซึ่งในกระบวนการเรียนรู้ถือว่าสิ่งเร้าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ (เดมส์คีย์ คทวณิช, 2546: 169) แบบเรียนเชิงวรรณกรรมจัดว่าเป็นสิ่งเร้าที่ผู้เรียนมีความสนใจใคร่รู้ใคร่เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น และสนใจในการเรียนรู้นำไปสู่คุณลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน และจากความสนใจ ความกระตือรือร้นของผู้เรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นตามผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมต่อเนื่องกันเป็นเวลา 10 ชั่วโมง เพื่อทดสอบความสนใจของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนให้ความสนใจในแบบเรียนเชิงวรรณกรรมเช่นเดิม ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาในแต่ละบทเรียนเป็นสถานการณ์ และเรื่องราวที่แตกต่างกันออกไป และต่อเนื่องกัน อีกทั้งแบบเรียนเชิงวรรณกรรมยังมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนจึงเห็นความสำคัญของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมากยิ่งขึ้นและ ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้นด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับทฤษฎีความเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ (Edward L. Thorndike) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน (สิริอร วิชชาวุธ, 2554: 30-40) ที่ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ในแนวทางเกี่ยวกับการวางเงื่อนไขแบบแสดงการกระทำ โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ต่อเนื่องระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง รวมทั้งการเสริมแรงทางบวก ทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมากขึ้น ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากขึ้นด้วย และเมื่อพิจารณาการประเมินคุณลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมจากแบบประเมินคุณลักษณะการเรียนรู้ พบว่า คุณลักษณะการเรียนรู้สูงสุด 3 อันดับแรก คือ พยายามแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการเรียนรู้เพื่อง่ายต่อความเข้าใจ กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ เมื่อต้องเรียนรู้ในเรื่องยากต่อการเข้าใจผู้เรียนมักไม่นิ่งเฉยและไม่สนใจ

และเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างสงสัยในสิ่งต่างๆ รอบตัว ซึ่งคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ดังกล่าวเป็นคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 22) ที่ผู้เรียนตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม มีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบ จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย รวมทั้งคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นนั้นยังตอบสนองกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 7) ไว้ทั้งสิ้น 8 ประการ ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาชาติตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

นอกจากนี้ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของศราวุธ จอมนำ (2557: 91) ซึ่งพบว่า คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับการวิจัย ของ วาสนา กัมเท้ง (2553: 115-116) ที่ผลการวิจัยพบว่าความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสรุปได้ว่าคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ด้วยรูปแบบการสอนต่างๆ แต่การวิจัยในครั้งนี้ค้นพบว่าคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนสามารถพัฒนาด้วยสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความสนใจ ใคร่รู้ใคร่เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้น ขวนให้ติดตามในการเรียนรู้ซึ่งส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนเหมือนกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. เปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด

การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นที่สนใจของผู้เรียนมากกว่าหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เนื่องจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีลักษณะการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ใช้ภาพประกอบที่เหมาะสม มีสีสันหลากหลาย เนื้อหาสาระมุ่งให้นักเรียนได้คิด กระตุ้นให้

ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างจากหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้ ผู้เรียนจึงสนใจที่จะเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมากกว่าหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนด อันส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาเมื่อผู้เรียนรับรู้ถึงความสำคัญ และการนำไปสู่เป้าหมายที่ผู้เรียนตั้งไว้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายนั้น โดยลำดับขั้นของการรับรู้ของผู้เรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นเริ่มจากผู้เรียนมีความรู้สึก รับผิดชอบต่อสิ่งที่ผู้เรียนให้ความสนใจ และมากระทบต่อประสาทสัมผัสของผู้เรียน (เพราพรธณ เปลียนภู. 2542: 113-116) ทำให้เกิดปฏิกิริยาการตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยการเห็นคุณประโยชน์ของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม และยอมรับว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความหมายต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ออกมา หลังจากนั้นผู้เรียนจะทำการจัดระบบการเรียนรู้ตามความสำคัญของสิ่งเร้าที่นำไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน มีการปรับตนเองจนกระทั่งทำให้เกิดเป็นกิจนิสัยใฝ่เรียนรู้ตามทฤษฎีของแครธวอลและคณะ (Krathwohl, Bloom and Masai) (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล. 2548: 4-6) ที่ลำดับการเกิดลักษณะนิสัยของบุคคลไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากขั้นรับรู้จนกระทั่งสิ้นสุดที่ขั้นเกิดกิจนิสัยนั่นเอง และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มจากการประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ค้นพบว่า คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความต้องการการกระตุ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด เนื่องจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจัดว่าเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มากพอแล้วจึงไม่จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นจากสิ่งอื่นๆ แต่นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนดต้องการการกระตุ้นจากสิ่งอื่นๆ เพิ่มเติมที่นอกเหนือจากหนังสือเรียน เพราะว่าหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนดเป็นทักษะการเขียนหนังสือส่วนใหญ่มาจากนักวิชาการ ซึ่งมักจะผลิตผลงานออกมาเป็นภาษาวิชาการ อันสวนทางกับธรรมชาติทางการอ่านของผู้เรียน ทำให้หนังสือเรียนไม่น่าอ่าน อ่านไม่สนุก (หทัย ดันหยง. 2528: คำนำ) ส่งผลให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ต้องการการกระตุ้นที่มากกว่าหนังสือเรียนที่ใช้ในการเรียนรู้ และจากการเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มที่ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมและกลุ่มควบคุมจากการประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ยังพบว่าคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันน้อยที่สุด คือ การชอบเข้าพบครู หรือผู้มีความรู้ด้านต่างๆ นอกเหนือจากเวลาในการเรียนเพื่อซักถามข้อสงสัย ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มจะมีคุณลักษณะคล้ายกัน คือ ไม่ชอบเข้าพบครูหรือผู้มีความรู้ด้านต่างๆ นอกเหนือเวลาเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการหาความรู้ในปัจจุบันของผู้เรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 37) จากสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนให้ความสนใจ นอกจากนั้นผู้เรียนยังมีการแสวงหาแนวทางการเรียนรู้ใหม่ๆ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2540: 14) อาจแสวงหาความรู้จากการฟัง การอ่าน การชม การศึกษา

ดูงาน การอบรมสัมมนาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการเข้าพบครูหรือผู้เชี่ยวชาญ (ชวนชัย เชื้อสาธุชน. 2552: 9) เพื่อให้ได้ความกระจ่างของคำตอบที่ผู้เรียนต้องการค้นหา

การเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้จากการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร ชิงชัย (2556: 115-116) ที่พบว่าการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานสูงกว่านักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพิมล หงส์หม (2555: 103-104) ธนพรรณ สว่างวงศ์ (2558: 83-85) นฤมล บุญราศรี (2556: 62) และอุบล รินนานนท์ (2556: 66) ที่พบว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านรูปแบบและเทคนิคต่างๆ แล้วปรากฏว่าคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับดี หรือมากขึ้นไป เช่นเดียวกับผลการวิจัยของผู้วิจัยที่ผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่ใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบและเทคนิคการสอนต่างๆ รวมทั้งสื่อการเรียนรู้มีผลต่อความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนรู้ อันส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนนั่นเอง

6. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ เพราะว่าแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการอ่านแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ซึ่งในการเรียนทุกวิชาสิ่งสำคัญของการเรียนอย่างหนึ่ง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เมื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นจึงส่งผลต่อความพึงพอใจในแบบเรียนเชิงวรรณกรรม แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจของผู้เรียนนั้นเป็นความพึงพอใจที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ (Needs for Achievement) กล่าวคือ ต้องการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ที่สูงขึ้น โดยอาศัยแบบเรียนเชิงวรรณกรรมทำให้ผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีตามความต้องการของมนุษย์ของเดวิด แมคเคลแลนด์ (David McClelland) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2540: 141-144) ว่าในการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลต้องพิจารณาจากหลายปัจจัย และต้องสอดคล้องกับวัย วัตถุประสงค์ของบุคคล จึงจะทำให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด นอกจากนั้นแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย รวมทั้งเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 16 - 17 ปี เป็นช่วงอายุที่ต้องการค้นหาคำตอบสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง จึงจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในวัยนี้ได้ ดังนั้นแบบเรียนเชิงวรรณกรรมจึงเป็นสื่อการ

เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการค้นคว้าหาคำตอบตามช่วงวัย และทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ ตรงตามทฤษฎีของไวท์เฮด (Whitehead) (Whitehead. 1967: 1-14) ที่กล่าวไว้ว่าบุคคลในช่วงอายุ 14 - 18 ปีนั้นเหมาะสำหรับพัฒนาในขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ โดยเริ่มจากการสร้างความพึงพอใจ ด้วยสิ่งใหม่ๆ ในที่นี่ได้ใช้แบบเรียนที่แตกต่างจากที่ผู้เรียนเคยรับรู้ หลังจากนั้นผู้เรียนศึกษาแบบเรียนเชิงวรรณกรรมเพื่อค้นหาและทำความเข้าใจในองค์ความรู้ สุดท้ายผู้เรียนนำองค์ความรู้ เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์และนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่งผลต่อความพึงพอใจที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเนื่องจากผู้เรียนสามารถไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ความสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม คือ แบบเรียนเชิงวรรณกรรมจัดเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ล่อใจและนำไปสู่เป้าหมายได้ ซึ่งในการจัดการเรียนรู้นั้นต้องพิจารณาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อจะนำไปสู่ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน และแบบเรียนเชิงวรรณกรรมถือได้ว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของโรเจอร์ (Rogers. 1969: 105) และบลูม (Bloom. 1976: 142-149) ที่กล่าวว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องพิจารณาถึงสื่อการเรียนรู้เป็นสำคัญ และสื่อการเรียนรู้ที่จูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ควรเป็นสื่อที่เกี่ยวกับวัตถุจึงจะนำผู้เรียนไปสู่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีเช่นเดียวกับแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจัดเป็นสิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ส่งผลไปสู่ความพึงพอใจตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง “เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” พบว่าความพึงพอใจสูงสุด คือ การสรุปสาระสำคัญทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น ความพึงพอใจนี้ทำให้เห็นได้ชัดว่าหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนดนั้นไม่พบว่าการสรุปสาระสำคัญของบทเรียน จึงเห็นความแตกต่างระหว่างแบบเรียนเชิงวรรณกรรม กับหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนดอย่างชัดเจน

การศึกษาความพึงพอใจในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐพงษ์ บุญปอง (2554: 51-52) ที่พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ผักพื้นบ้านในชุมชน ตำบลจันดุม อำเภอพลับพลชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพลับพลชัยพิทยาคม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก สอดคล้องกับการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารชีวโมเลกุล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (น้ำฝน คุจริญไพศาล; และคณะ. 2556: 1) และเรื่องพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงาน เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (น้ำฝน คุจริญไพศาล และคณะ. 2555: 55) ของน้ำฝน คุจริญไพศาล และคณะ ที่พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมและหนังสืออ่านเพิ่มเติม อยู่ในระดับพึงพอใจมากและดีตามลำดับ นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับการวิจัยของนฤมล บุญเกษม (2558: 99) โคม คล้ายสังข์ (2558: 191-192) และศรัณยู เมืองกระจ่าง และคณะ (2558: 99) ที่พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีการสอน

โดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ การจัดการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการสอนทัศนศิลป์ และการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

จากผลการวิจัยต่างๆ ที่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าผู้วิจัยส่วนใหญ่ได้ให้สิ่งเร้ากับผู้เรียน เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดกิจกรรม หรือวิธีการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสิ่งเร้านั้นๆ เช่นเดียวกับการวิจัยของผู้วิจัยที่ได้ให้สิ่งเร้ากับผู้เรียน คือ แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่จัดว่าเป็นสิ่งเร้าที่ดี ส่งผลทำให้เกิดความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การนำแบบเรียนเชิงวรรณกรรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทั่วไปแล้วจะพบว่าการนำไปใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่จากประสบการณ์ในการทำวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสนใจในการใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ที่สนใจสามารถพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรมเพื่อใช้ในการวิจัยกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาได้เช่นกัน

1.2 การผลิตแบบเรียนเชิงวรรณกรรม มีกระบวนการหลายขั้นตอน และจำเป็นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการผลิตแบบเรียนเชิงวรรณกรรมให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นหลังจากการนำแบบเรียนเชิงวรรณกรรมไปใช้กับผู้เรียน เนื่องจากแบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผลิตขึ้นนั้นจะถูกนำไปใช้ทดแทนแบบเรียนหรือหนังสือเรียนที่ใช้กันทั่วไป ผู้ที่สนใจพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรมจึงควรตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นนี้ให้มาก

1.3 ข้อคำนึงถึงในการใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยพึงระวังในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ การเตรียมตัวของผู้เรียนในเรื่องของการอ่าน เพราะมีผู้เรียนบางคนที่อยู่ในกลุ่มอ่านไม่คล่อง อาจส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบนี้

1.4 ผู้ที่สนใจพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรมสามารถใช้วิธีการนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้แบบร้อยกรอง ทดแทนการนำเสนอแบบร้อยแก้วได้ แต่ผู้วิจัยควรคำนึงถึงวัยของผู้เรียน และลักษณะของการใช้ภาษาที่ต้องมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เนื่องด้วยภาษาถือว่าเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่สำคัญของแบบเรียนทุกๆ ประเภท

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรผลิตแบบเรียนเชิงวรรณกรรมในสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เนื่องจากนักเรียนได้เสนอแนะไว้ในแบบประเมินความพึงพอใจต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง

“เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด” ดังนั้นผู้ที่สนใจสามารถพัฒนาแบบเรียนเชิงวรรณกรรมในวิชาอื่นๆ ได้ทั้งรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติม

2.2 ใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างกลุ่มของนักเรียนในกลุ่ม เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อศึกษาความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละกลุ่มอันจะนำไปสู่การพัฒนาความแตกต่างของผู้เรียนที่เหมาะสม

2.3 การทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ เนื่องจากความคงทนในการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่พัฒนาควบคู่กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา: ใฝ่รู้ – ใฝ่เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2540). คู่มือการใช้ภาพประกอบการสอนวรรณกรรมสำหรับระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2543). การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- . (2553). แนวทางพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กนกวรรณ ชื่นชม. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียน โดยวิธีสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุดบดที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย อาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา อรุณสุขบุรี. (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต้องการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรไชยปราการ จำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วท.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). จอมปราชญ์การศึกษา: สังเคราะห์ วิเคราะห์และประยุกต์แนว พระราชดำรัสด้านการศึกษาและการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เรีธรรม. (2541). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขวัญตา มาพะเนา. (2553). พัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิด 4 MAT. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- คัณนางค์ มณีศรี. (2554). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิราภา เต็งไธรัตน์; และคนอื่นๆ. (2554). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- . (2537). *การเขียนสื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จิราภรณ์ อรุณศรีพิมาน. (2546). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนหน่วยเศรษฐศาสตร์ในครอบครัวโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองกับเทคนิคการพยากรณ์*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนสังคมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). *บทสรุปการทำหนังสือสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- . (2527). *บทสรุปการทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: เจริญรัตน์การพิมพ์.
- . (2527). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บุรพาสาส์น.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2522). *แบบเรียนการอ่านและการพิจารณาหนังสือ (ท. 211)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- เชียงศรี วิวิศรี. (2530). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. (2552). *ปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวกับการใฝ่เรียนรู้คู่ความดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ: รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ณัฐพงษ์ บุญปอง (2554). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ผักพื้นบ้านในชุมชน ตำบลจันดุมอำเภอพลับพลชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพลับพลชัยพิทยาคม*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โดม คล้ายสังข์ (2558). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการสอนทัศนศิลป์โดยผลงานศิลปิน ยุคศิลปะสมัยใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เดิมศักดิ์ คทาวนิช. (2546). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). *เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติใหม่.

- ทัศนีย์ โชติพิพัฒน์พงศ์. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนโดยใช้สื่อใบงาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา. (2552). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พัฒนการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- เทวิน ศรีดาโคตร. (ม.ป.ป.). จิตวิทยาการเรียนรู้ที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน. (เอกสารประกอบการสอน). หน้า 1-6.
- ทรงสมร คชเลิศ. (2543). ความพึงพอใจในการเรียนรู้กลุ่มวิชาการเลขานุการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนพรรณ สว่างวงศ์ (2558). การประเมินสมรรถนะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ และจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัช บุญโศภน. (2526). การวิเคราะห์แบบเรียนไทย ตอนที่ 2 เรื่องรูปแบบและเนื้อหาวรรณกรรมแบบเรียนไทย. กรุงเทพฯ: คุณพินอักษร.
- นฤมล บุญเกษม (2558). ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่เรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวชิรนิติโสภณ ประเภทการศึกษาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นฤมล บุญราช (2556). ผลการใช้เทคนิค CIRC และผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมโพ้นเพ็ก จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

- นิภาพร ชิงชัย (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การคูณ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- น้ำฝน คูเจริญไพศาล; และคณะ (2555, มกราคม-มิถุนายน). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงาน เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี). 4(7): 55.
- (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารชีวโมเลกุล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี). 5(10): 1.
- บันลือ พุกกะวัน. (2521). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พุกกะวัน. (2534). *วรรณกรรมเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2536). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชิต แซ่หล่อ. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (พยาบาลอนามัยชุมชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเหลือ เทพสุวรรณ; และเจตนา นาควัชร. (2523). *วรรณคดี: วรรณคดีวิจารณ์ – วรรณคดีศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ประคอง วรรณสูตร. (2538). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทุม พลเมืองดี. (2523). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และความพึงพอใจในการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาการศึกษาศึกษาชั้นสูง โดยใช้บทเรียนโปรแกรมและการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพันธุ์ กรโกสียกาจ. (2532). *เด็กกับวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี เชียงทอง. (2525). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: กิมหงวนการพิมพ์.

- ปรีชา งามประดับ. (2545). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชาลักษณ์ พิลากุล. (2535). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปัทมาศ ทองไสว. (2549). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสาระเศรษฐศาสตร์ โดยการสอนแบบบูรณาการและแบบซินดิเคทโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนสังคมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บงกช พงษ์สุนันท์. (2546). *เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน เรื่องวันสำคัญ กลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับบทเรียนสำเร็จรูป*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิทักษ์ ตรุษทิม. (2538). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเขตยานนาวา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณพันธ์กร เจนธนวิทย์. (2554). *ผลการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน 4 MAT เรื่องเศรษฐศาสตร์การบริโภคและความพอเพียง รายวิชาสังคมศึกษา 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชวรมนี (ประยูทธ์ ประยูตโต). (2530). *ทางสายกลางของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป.
- เพราพรรณ เป็ลียนภู. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ไพบูลย์ เทวรักษ์. (2540). *จิตวิทยาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เอส ดี เพรส การพิมพ์.

- ภณิดา ชัยปัญญา. (2541). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการ
ปรับโครงสร้างระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (ส่งเสริม
การเกษตร). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูจันทระเกษม อักษรพิพัฒน์.
- ภูงศ์ อังคปริชาเศรษฐ์. (2534). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2549). การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมร่วมสมัยใน
สถาบันการศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- (2540). ประมวลชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มนตรี กรมท่ามา. (2555). การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการ
สอนอริยสัจสี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่านางแนววิทยายน จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- โรเบิร์ต อี. ซิลเวอร์แมน. (2545). จิตวิทยาทั่วไป. แปลโดย สุปราณี สันธิรัตน์ และคนอื่นๆ. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 8. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ลอว์เรนซ์ เบนส์. (2551). หนังสือพิมพ์โลกวันนี้. ฉบับวันอังคารที่ 9 กันยายน 2551.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ:
Openworlds.
- วันรักษ์ มีมณีนาคิน. (2540). หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วาสนา กิมเท็ง. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อทักษะการ
แก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความรู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วาสนา จาดพุ่ม. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ โรงเรียนราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2541). พลัการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วินัย พัฒนรัฐ. (2538). แนวทางบริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- วิริยะ สิริสิงห. (2524). การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุวิริยะสาส์น.
- (2550). กว่าจะเป็นหนังสือ. กรุงเทพฯ: สุวิริยะสาส์น.
- วิภาพร มาพบสุข. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. (2555). รู้จักประชาคมอาเซียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ทวีพรีน (1991).
- แว่นแก้ว พันภัย. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในครอบครัวโดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบเกมสถานการณ์จำลอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การสอนสังคมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีณยู เมืองกระจำ; และคณะ (2558, ธันวาคม). ผลการใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เรื่องแรงและการเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิทยาศาสตร์ มศว. 31(2): 99.
- ศราวุธ จอมนำ. (2557). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพิมล หงส์เหม (2555). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

- สนั่น มีจันทร์หมาก. (2537). *วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: เท็คโปรโมชั่นแอนด์ เอ็ดเวอร์ไทซิง.
- สายสุนีย์ หนูแสง. (2546: 59). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอนโดยวิธีการสืบสวนสอบสวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.*
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2555, 25 มีนาคม). *รายงานผลทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) ปีการศึกษา 2554.*
- (2556, 24 มีนาคม). *รายงานผลทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555.*
- (2557, 30 มีนาคม). *รายงานผลทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556.*
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). *รายงานที่คืออาร์ไอ. 14-15.*
- สิริอร วิชาวุธ. (2554). *จิตวิทยาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญญา เทียนพิทักษ์กุล. (2543). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน และ ความคงทนในการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- สุพัฒนา คุ่มพงษ์. (2546). *สร้างชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัวสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.*
- สุพัตรา ราชวัตร. (2555). *พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร. ถ่ายเอกสาร.*
- สมชาย ฐานวุฑโฒ. (2533). *มงคลชีวิต ฉบับธรรมทายาท เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: นิวไวด์เด็กการพิมพ์.
- สมพร จารุณัฐ. (2547, เมษายน – มิถุนายน). *ก้าวใหม่เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้: หนังสือเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 7(2): 26-28.*

สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหารพัฒนาองค์การและแรงจูงใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

ดวงกมล.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). การพัฒนาด้านจิตพิสัยของผู้เรียน. กรุงเทพฯ:

พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). การประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่อง แนวคิด

หลักการ กระบวนการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอน “จิตพิสัย: มิติสำคัญของการพัฒนาคน”. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). คุณลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ของคนไทยตามแต่ละ

ช่วงวัย. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2557). ทิศทางการเข้าสู่ประชาคมโลกของกรุงเทพมหานคร.

พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

หทัย ดันหยง. (2528). การเขียนหนังสือแบบเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

----- . (2529). การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

----- . (2532). การสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อในการอ่านในระดับ
ประถมศึกษาโดยใช้การสอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิง
วรรณกรรม กับวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ที่ใช้หนังสือเรียนเชิงวรรณกรรม.

ปริญญาณพนธ์. กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

----- . (2532). รายงานการวิจัยการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อ

พัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ประชุมการพิมพ์.

หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาการจูงใจ. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาสน์.

อุบล รินนานนท์ (2556). ผลการใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนามโนคติที่มีต่อความสามารถในการ
คิดวิเคราะห์ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา
85 (บ้านห้วยตาก) จังหวัดลำปาง. ศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).

นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

อรพินธ์ ช่วยคำชู. (2553). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สารการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์และเรียนปกติ*. วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร..

Bloom, Benjamin. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York: Mc Graw – Hill Book.

Brown, James W., Lewis Richard J. and Harclerod, Fred F. (1983). *AV. Instruction Technology, Media and Methods*. U.S.A.: McGraw – Hill.

Cronbach. Lee J. and other. (1995). *Test Materials in Modern Education*. Illinois: University of Illinois.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw – Hill Book.

Krathwohl David R., Bloom Benjamin S. and Masia Bertram B. (1964). *Taxonomy of Education Ojectives*. New York The Classification of Educational Goals, David Mckey.

Morse, Nancy C. (1953). *Satisfaction in white collar Job*. Ann: University of Michigan press.

Phillips, Linda M. (1986, April). “Using Children’s Literature of Foster Written Language Development.” *Resoures in Education*. 4(22): 35

Rogers, C.R. (1969). *Freedom to Learn*. Columbus, Ohio: Charles E. Merrili.

Shores, Louis. (1960). *Instructional Materials and Introduction of Teachers*. New York: The ronald Press Company.

Smith, Edward W. (1962). *The Educator Encychopedia*. Engle Cliffs, N.J.: Prentice – Hall.

Wallerstein, Harrey. (1955). *A Dictionary of Psychology*. Maryland: Perguin Book.

Whitehead, Alfred. (1967). *N. The Aims of Education and Otter Essay*. New York: The Free Press.

Wilson, Paul T. and others. (1986). *Children’s Book Reading Habits: A New Criteria for Literacy*. Cambridge, Holt, Beranek and Newman.

Wolman, Thomas E. (1973). *Education and Organizational Leadership in Elementary School*. Engle wood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall..

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์สุจิตรา ภักดีสงคราม
อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. รองศาสตราจารย์กุลชญา วงษ์เพ็ญ
อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพีพัฒน์ ภาสนบุตร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาณี เส็งศรี
อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข
อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. นางเพชรภรณ์ อยู่นาน
ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4
7. นางสาวสายสุนีย์ หนูแสง
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนธัญรัตน์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
8. นายวัชรศักดิ์ จิตรแน่น
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนธัญรัตน์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ภาคผนวก ข

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย

- การประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมของผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล
- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยากง่าย (p) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- การประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้
- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้
- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

ตารางการประเมินคุณภาพของแบบเรียนเชิงวรรณกรรมของผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
1. ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง						
1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60
1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา	5	5	4	4	5	4.60
1.3 ความเหมาะสมของเนื้อหากับวัยผู้เรียน	5	5	4	5	5	4.80
1.4 เนื้อหาเพียงพอเหมาะสมต่อการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน	5	5	4	4	5	4.60
1.5 การดำเนินเรื่องมีความเหมาะสม	5	5	4	5	5	4.80
1.6 การนำเสนอเข้าใจง่าย	5	5	4	5	5	4.80
1.7 การสรุปสาระสำคัญมีความถูกต้อง	5	5	4	5	5	4.80
2. ด้านการใช้ภาษา						
2.1 การใช้ภาษามีความถูกต้อง	5	5	4	5	5	4.80
2.2 ความเหมาะสมในการใช้ภาษากับวัยของผู้เรียน	5	5	4	5	5	4.80
2.3 ภาษาที่ใช้สามารถสื่อความหมายได้ดี และ มีความชัดเจน	5	5	4	4	5	4.60
2.4 ชื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีความเหมาะสม	5	5	4	4	5	4.60
3. ด้านการนำเสนอแบบเรียนเชิงวรรณกรรม						
3.1 ขนาดของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	5	5	4	5	5	4.80
3.2 ความเหมาะสมของรูปภาพประกอบ	5	5	4	3	5	4.40
3.3 ความเหมาะสมของการเข้าเล่ม	5	5	4	4	5	4.60
3.4 ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	5	5	4	4	5	4.60
3.5 ความถูกต้องในการพิมพ์	5	3	4	4	5	4.20
3.6 ภาพรวมของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม	5	5	4	4	5	4.40
ค่าเฉลี่ยรวม						4.64

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยากง่าย (p) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความยากง่าย (p)
1	0.8	0.49	0.78
2	1.0	0.29	0.59
3	0.8	0.34	0.61
4	1.0	0.34	0.56
5	1.0	0.24	0.66
6	0.6	0.20	0.68
7	0.8	0.39	0.78
8	0.6	0.39	0.54
9	0.6	0.34	0.76
10	1.0	0.24	0.37
11	1.0	0.34	0.66
12	1.0	0.34	0.56
13	1.0	0.49	0.54
14	1.0	0.44	0.22
15	0.8	0.24	0.56
16	1.0	0.44	0.56
17	0.8	0.34	0.71
18	0.6	0.39	0.54
19	0.8	0.44	0.41
20	0.8	0.44	0.61
21	0.8	0.24	0.56
22	0.8	0.49	0.39
23	0.6	0.49	0.54
24	1.0	0.24	0.41
25	1.0	0.24	0.46

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความยากง่าย (p)
26	0.8	0.24	0.46
27	1.0	0.29	0.49
28	0.8	0.39	0.54
29	1.0	0.24	0.41
30	0.6	0.39	0.78

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.79

ตารางการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	
1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด				
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้ถูกต้องตรงตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551	5	5	5	5.0
1.2 ตัวชี้วัดถูกต้องตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6	5	5	5	5.0
2. จุดประสงค์การเรียนรู้				
2.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	5	5	5	5.0
2.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	5	5	5	5.0
2.3 เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5.0
3. สาระสำคัญ				
3.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความเหมาะสม	5	5	5	5.0
3.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมีความเหมาะสม	5	5	5	5.0
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีความเหมาะสม	5	5	5	5.0
3.4 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมีความเหมาะสม	5	5	5	5.0
3.5 ความสมบูรณ์ ครบถ้วน	5	5	5	5.0
4. กิจกรรมการเรียนรู้				
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และสาระสำคัญ	5	5	5	5.0
4.2 ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	5	4	4	4.33
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	5	4.67
4.4 เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4	3	5	4.00
4.5 แผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ จริงและเหมาะสม	4	3	5	4.00
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้				
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	3	5	4.33
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	3	5	4.33

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	
5.3 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	5	4	5	4.67
5.4 สอดคล้องกับเวลาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	3	5	4.33
6. การวัดและประเมินผล				
6.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	4	5	4.67
6.2 สอดคล้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	5	3	5	4.33
6.3 สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้	5	4	5	4.67
6.4 เกณฑ์การประเมินผลมีความเหมาะสม	5	3	5	4.33
6.5 การมอบหมายงานที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	5	4	5	4.67
ค่าเฉลี่ยรวม				4.68

ตาราง 4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
	1	2	3	
1. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจ เอาใจใส่และจดจ่อในการเรียนรู้	1	1	1	1.00
2. ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่ได้เรียนรู้	0	1	1	0.67
3. ข้าพเจ้ามักจะไม่ทบทวนความรู้หลังจากที่ได้รับการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง	0	1	1	0.67
4. ข้าพเจ้าบันทึกการเรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญเพื่ออ่านทบทวนและทำความเข้าใจ	1	1	1	1.00
5. ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่สืบเนื่องจากการเรียนรู้เป็นอย่างดี	0	1	1	0.67
6. ข้าพเจ้าจะเข้าเรียนก่อนครูผู้สอน เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่อไป	0	1	1	0.67
7. ข้าพเจ้ามีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	1	1	1	1.00
8. ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อได้พบเห็นหรือรับรู้ในสิ่งใหม่ๆ	1	1	1	1.00
9. เมื่อต้องเรียนรู้ในเรื่องที่ยากต่อการเข้าใจข้าพเจ้ามักจะนั่งเฉยและไม่สนใจ	1	1	1	1.00
10. ข้าพเจ้ามักจะต้องการการกระตุ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้	0	1	1	0.67
11. ข้าพเจ้าไม่ยอมแพ้ในการหาคำตอบกับสิ่งที่อยากรู้ และยังหาคำตอบไม่ได้	1	1	1	1.00
12. ข้าพเจ้ามีความสุขในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ถึงแม้จะยากต่อความเข้าใจ	1	1	1	1.00
13. ข้าพเจ้าพยายามแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการเรียนรู้เพื่ออำนวยความสะดวกเข้าใจ	1	1	1	1.00
14. เมื่อต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ข้าพเจ้าจะให้ความสนใจ และสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม	1	1	1	1.00
15. หากเกิดข้อสงสัยในการเรียนรู้ ข้าพเจ้าจะ ไม่มีการซักถามเพิ่มเติม	1	0	1	0.67
16. ข้าพเจ้าจะติดตามข้อมูล ข่าวสารในปัจจุบันจากสื่อต่างๆ ที่น่าเชื่อถือเพื่อสร้างความรู้ใหม่ๆ	1	1	1	1.00

ตาราง (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
	1	2	3	
17. ข้าพเจ้าจะชอบพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา	0	1	1	0.67
18. ข้าพเจ้าชอบเข้าพบครู หรือผู้มีความรู้ด้านต่างๆ นอกเหนือจากเวลาในการเรียน เพื่อซักถามข้อสงสัยต่างๆ	1	1	1	1.00
19. ข้าพเจ้าเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างสงสัยในสิ่งต่างๆ รอบตัว	1	1	1	1.00
20. ข้าพเจ้าจะไม่อ่านหนังสืออื่นๆ นอกเหนือจากหนังสือที่ครูกำหนด	1	1	1	1.00

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.84

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม
3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือที่โรงเรียนกำหนด
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. แบบวัดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้
6. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

1. แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

คำนำ

แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ได้ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดทำขึ้นโดยมีเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ ม.4-6 เพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจในสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ และที่สำคัญทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น

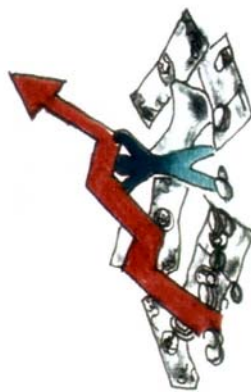
ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบเรียนเชิงวรรณกรรมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน หรือผู้ที่สนใจ และเป็นแบบเรียนที่นักเรียนมีความพึงพอใจส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน หรือผู้ที่สนใจต่อไป

ปราโมทย์ พันธุ์เมธินทร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
หน่วยที่ 1 กลไกราคาและการแทรกแซงราคา	1
ระบบเศรษฐกิจ	2
ตลาด	10
กลไกราคา	19
การแทรกแซงราคา	28
หน่วยที่ 2 การเงิน	38
นโยบายการเงิน	39
เงินเฟ้อ เงินฝืด	50
หน่วยที่ 3 การคลังและการพัฒนาเศรษฐกิจ	59
การคลัง	60
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	68
หน่วยที่ 4 การค้า การรวมกลุ่มระหว่างประเทศ	78
การค้า	79
การรวมกลุ่มระหว่างประเทศ	88
บรรณานุกรม	101

หน่วยที่ 2 การเงิน

นโยบายการเงิน

ความคิดรวบยอด

การแลกเปลี่ยนในระบบเศรษฐกิจการค้าขายสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน คือ เงินตรา ซึ่งออกจากรัฐจะเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนอยู่แล้วเป็นเครื่องวัดมูลค่า ศึกษามูลค่า และใช้ชำระหนี้ โดยมีธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่รักษาเสถียรภาพทางการเงินโดยใช้วิธีการต่างๆ ที่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้นๆ

วัตถุประสงค์

1. อธิบายหน้าที่ของเงิน และปริมาณเงิน
2. นำเสนอบทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย
3. อภิปรายนโยบายทางการเงิน

วันนี้โอกาสไม่ค่อยร้อนเหมือนเช่นดังทุก ๆ วัน เป็นวันที่โรงเรียนของหวานใจพานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปทัศนศึกษา ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ครูรุ่งอรุณ : ตอนนี้อาตมาเดินทางมาถึงธนาคารแห่งประเทศไทยแล้วคะนักเรียนทุกคน
ณัฐพล : ครูครับ ดูใหญ่จังเลยคะครับธนาคารแห่งประเทศไทย ผมมีคำถามจะเหมือน

ธนาคารแล้ว ๆ บ้านของผม

ครูรุ่งอรุณ : ก็เป็นธนาคารกลางของประเทศเรียบร้อยแล้ว ทำหน้าที่ดูแลสถานการณ์ทางการเงินของประเทศโดยไม่ให้อยู่ได้จึงจะดีนะณัฐพล

หวานใจฟังบทสนทนาของครูรุ่งอรุณ กับณัฐพลเพื่อนร่วมชั้นเรียนมาโดยตลอด เมื่อมีจังหวะ หวานใจจึงรีบพูดขึ้นมาด้วยความอยากรู้

หวานใจ : ครูคะ แล้วธนาคารศึกษาเรื่องเงินกัน แล้วเงินมีไว้ทำอะไรบ้างคะ

ณัฐพล : เงินก็เอาไปแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการไปไหน
หวนใจ : ข้อนี้ใคร ๆ ก็รู้ ถ้านายรู้ดีลองตอบเราหน่อยสิ ว่านอกจากเงินยังมีอะไร
ทำได้อีก

จุฑารัตน์ : ตอบไม่ได้ละจ๊ะณัฐ

ครูรุ่งอรุณ : เอาละ ๆ ได้ยอครูบอกตัวเอง

**ครูรุ่งอรุณพูดสวนขึ้นมาเพื่อให้ให้นักเรียนทั้งสามคนที่กำลังพูดคุยกันอยู่
หยุดแล้วฟังครู**

ครูรุ่งอรุณ : นอกจากเงินจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแล้ว

เงินยังทำหน้าที่วัดมูลค่าของสินค้าและบริการด้วย

ณัฐพล : ที่บอกว่าสิ่งนี้กับบาท สิ่งนั้นเท่าไรไร ไต่ใหม่ครับครู

ครูรุ่งอรุณหันไปมองที่ณัฐพล แล้วยิ้มที่มุมปากเล็กๆ

ครูรุ่งอรุณ : ไต่แล้วจ๊ะ... นอกจากนั้นแล้วเงินยังทำหน้าที่เป็นมาตรฐานในการ
ชำระหนี้ด้วย

หวนใจ : ขอบคุณค่ะครูที่อธิบายให้หนูเข้าใจ

ครูรุ่งอรุณ : ยังมีอีกนะ เงินยังทำหน้าที่รักษามูลค่าด้วย

จุฑารัตน์ : อย่างไรคะครู

ครูรุ่งอรุณ : เป็นการเปลี่ยนทรัพย์สินต่างๆ ไว้ในรูปของเงิน แทนที่จะเก็บไว้ใน
รูปของสินค้า เช่น ผลไม้ ถ้าเราไม่เก็บรักษาไว้ในรูปแบบของเงิน

สักวันหนึ่งผลไม้ก็จะไม่มีมูลค่าเลย เพราะเน่าเสียหมด

จุฑารัตน์ : อ้อ เข้าใจแล้วคะครู

ณัฐพล : แล้วถ้าเรามีเงินเยอะ ๆ ก็ดีสิครับครู

ครูรุ่งอรุณ : หวนใจ กับจุฑารัตน์ว่าดีไหม

หวนใจ และจุฑารัตน์พูดพร้อมกันด้วยความมั่นใจ และเสียงดัง
หวนใจ และ จุฑารัตน์ : ดีค่ะ

ครูรุ่งอรุณ : ถ้าเรามีเงินอย่างที่ว่าไม่เองเราก็อาจคิดว่าเรามีเงินมาก ๆ เป็นเรื่องที่ดี

จุฑารัตน์ : แล้วมันไม่ดีหรือคะ

ครูรุ่งอรุณ : ก็ดีนะ เป็นครูครูก็อยากมีเงินมาก ๆ แต่ถ้าเราเองในภาพรวมของระบบ
เศรษฐกิจ ถ้าทุกคนในระบบเศรษฐกิจมีเงินกันคนละมาก ๆ

จะเป็นอย่างไร

ณัฐพล : ก็จะมีเงินจำนวนมากในระบบเศรษฐกิจใช่ไหมครับ

ครูรุ่งอรุณ : ใช่แล้วจ๊ะ แล้วถ้าเงินในระบบเศรษฐกิจมีมากเกินไปก็อาจจะทำให้เกิด

ปัญหาต่อระบบเศรษฐกิจได้

**ในระหว่างนั้นเองเจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ก็เข้ามาใน
ห้องประชุม**

เจ้าหน้าที่ : สวัสดีคะคุณครูทุกท่าน และนักเรียนทุกคนนะคะ ยินดีต้อนรับเข้าสู่
การเรียนรู้ออกห้องเรียนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคะ

เจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยกล่าวต้อนรับคณะครู และนักเรียนอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งบรรยายด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง
เจ้าหน้าที่ : ก่อนอื่นพี่ขอแนะนำตัวเองก่อนนะ พี่ชื่อพี่น้อย จะทำหน้าที่ให้ความรู้

น้อง ๆ ในวันนี้ ก่อนที่น้อง ๆ จะเดินชมสถานที่ต่างๆ ของธนาคารนะคะ
ยอดชาย : พี่น้อยสวัสดีครับ

นายยอดชาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หัวใจของโรงเรียน
ตะโกนแหวกออกไป

เจ้าหน้าที่ : ขอบคุณนะคะพี่ชมพี่ แต่ต่อไปนี่น้องอาจจะสงสัยได้ ถ้าตอบคำถามพี่ไม่ได้
ยอดชาย : ขอโทษครับพี่น้อย

เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทั้งห้องประชุมหัวเราะออกมาพร้อมกันโดยไม่ได้นัดหมาย ยอดชายนั่งนิ่งกับพฤติกรรมของตนเองที่เพิ่งแสดงแสนยานุภาพออกไปเมื่อสักครู่

เจ้าหน้าที่ : เอาละ พี่จะบรรยายแบบถามตอบแล้วกัน เพื่อไม่ให้น่าเบื่อ ถ้าใครตอบได้
พี่มีของรางวัลให้ด้วย

ณัฐพล : ผมขอตอบเลยครับ

เจ้าหน้าที่ : งั้นคำถามนี้เลยคลาสิคมาก ใครตอบได้ว่าธนาคารของเราทำหน้าที่
อะไรบ้าง

ยอดชายยกมือขอตอบเป็นคนแรก และไม่รอฟังคำให้อนุญาตของ
เจ้าหน้าที่เลย

ยอดชาย : รับฝากถอนเงินเหมือนธนาคารทั่วไปครับ

เจ้าหน้าที่ : การรับฝากถอนเงินจากประชาชนทั่วไปไม่ใช่หน้าที่ของธนาคาร

แห่งประเทศไทยคะ

ณัฐพลยกมือขึ้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของธนาคารมองเห็นก็กักสายญาณ
ให้ตอบได้

ณัฐพล : ผลิธธบัญญัติครับ

เจ้าหน้าที่ : ถูกต้องคะ เดี่ยวหลังจากที่สรุปแล้วมารับรางวัลพร้อม ๆ กันเลยนะคะ
คนอื่น ๆ คิดว่าหน้าที่ของธนาคารเรานี่ยังหรือเปล่า

พวนางใจ : มีคะ นอกจากทำหน้าที่ผลิตธนบัตรแล้ว ยังทำหน้าที่กำหนดและดำเนิน
นโยบายทางการเงินด้วย

เจ้าหน้าที่ : เก่งมากเลยคะ ซึ่งการดำเนินนโยบายทางการเงินก็จะใช้วิธีควบคุม
เชิงคุณภาพ และควบคุมเชิงปริมาณเพื่อทำให้ปริมาณของเงินในระบบ
เศรษฐกิจไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป

จุฑารัตน์พูดขึ้นเบา ๆ กับพวนางใจ

จุฑารัตน์ : เหมือนที่ครูรุ่งอรุณบอกเลยว่าปริมาณเงินมากไปก็ไม่ดี

เจ้าหน้าที่ : มีคนอื่นอยากตอบเพิ่มเติมไหมคะ

จุฑารัตน์ยกมือค้างไว้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มองเห็นแล้วอนุญาตให้
จุฑารัตน์ได้ตอบ

เจ้าหน้าที่ : ตอบได้เลยคะ

จุฑารัตน์ : ทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานของสถาบันการเงินอื่น ๆ

เจ้าหน้าที่ : ใช้แล้วคะ ธนาคารเราทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานของสถาบันการเงิน
อื่น ๆ เช่น ธนาคาร ซึ่งธนาคารก็มีทั้งธนาคารพาณิชย์ และธนาคาร
ที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ รวมถึงสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารด้วย
ใครต้องการศึกษาเพิ่มเติม สามารถเข้าไปศึกษาได้ที่เว็บไซต์ของธนาคาร
แห่งประเทศไทยได้เลยนะคะ

โรงเรียน จัดเป็นสถาบันทางการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร
ประเภทหนึ่ง

จุฬารัตน์ : เอ... อันตอบถูกด้วย

ครูรุ่งอรุณ : ดีใจเบา ๆ ก็ได้ลูก

จุฬารัตน์ : ขอโทษนะคะครู

เจ้าหน้าที่ : ยังมีใครที่อยากรู้อีกไหมคะ

ทุกคนในห้องประชุมเงยบงกช ไม่แม้แต่เสียงคุ้ย ไม่มีการยกมือจาก
นักเรียนคนใด ๆ

เจ้าหน้าที่ : เมื่อไม่มีใครตอบแล้วที่ห้องสรุปให้หน่อยๆ ฟังอีกทีนะคะว่านอกจากที่
เพื่อน ๆ ตอบมาแล้วธนาคารของเรายังมีหน้าที่อีกหลายประการเลย เช่น
บริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคาร เป็นนายธนาคารและนายทะเบียน
หลักทรัพย์ของรัฐบาล บริหารจัดการอัตราดอกเบี้ยเงินตรา เป็นต้น
สามคนที่ตอบคำถามเมื่อครู่ได้ออกมารับรางวัลจากที่ได้เลยละ

ทุกคนในห้องประชุมปรบมือแสดงความยินดีกับรัฐพล หวานใจ และ
จุฬารัตน์ ทั้งสามคนได้รับกระเป๋าน้ำของธนาคารแห่งประเทศไทย

เจ้าหน้าที่ : เอาละตอนนี้ฟังให้หน่อยๆ ไปเดินชมสถานที่ต่าง ๆ ภายในธนาคารแห่ง

ประเทศไทย จะมีที่ ๆ เจ้าหน้าที่อีกหลายท่านที่รอจะพาน้องๆ เดินชม

นะคะ แล้วพบกันที่ห้องอาหารเวลาเที่ยงนะคะ

ทุกคนเดินแยกย้ายออกไปตามคำแนะนำของพี่ๆ เจ้าหน้าที่ ที่มารออยู่
นับสิบคน

สรุปสาระสำคัญ

1. หน้าที่ของเงิน

- 1) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน
- 2) เป็นมาตรฐานการวัดมูลค่า
- 3) เป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในอนาคต
- 4) เป็นเครื่องเก็บรักษามูลค่า

2. ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ หรืออุปทานของเงิน หมายถึง ปริมาณของเงินที่หมุนเวียนอยู่ในมือประชาชนและหน่วยธุรกิจต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ

- 1) ปริมาณเงินตามความหมายอย่างแคบ ประกอบไปด้วย เหรียญกษาปณ์ ธนบัตร และเงินฝากกระแสรายวัน
- 2) ปริมาณเงินตามความหมายอย่างกว้าง ประกอบไปด้วย เหรียญกษาปณ์ ธนบัตร เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากประจำ และเงินฝากออมทรัพย์

3. หน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

- 1) เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์
- 2) เป็นนายธนาคารของรัฐบาล ให้คำปรึกษาทางด้านเศรษฐกิจ
- 3) รักษาเสถียรภาพทางการเงิน
- 4) รักษาทุนสำรองระหว่างประเทศ
- 5) กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- 6) ผลิตและออกใช้ธนบัตร
- 7) ออกและควบคุมนโยบายการเงิน

มาตรการทางการเงิน	นโยบายการเงินแบบเข้มงวด	นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย
ที่ตราดอกเบี้ยนโยบาย	เพิ่ม	ลด
ที่ตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย	เพิ่ม	ลด
ที่ตรารับช่วงซื้อลด	เพิ่ม	ลด
การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์	ลด	เพิ่ม
การซื้อขายพันธบัตรของ ธปท.	ขายออก	ซื้อคืน

1. ข้อใดเป็นนโยบายการเงินแบบขยายตัว ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ

- ก. การขายหลักทรัพย์ของธนาคารกลาง
- ข. การเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ
- ค. การขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลาง
- ง. การจำกัดอัตราการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

2. ข้อใดแสดงว่าเงินทักน้ำที่ในการวัดมูลค่า

- ก. สมพรนำธนบัตรไทยชนิดราคา 100 บาท ไปแลกธนบัตรชนิดราคา 50 บาท ได้ 2 ใบ

- ข. สมศักดิ์ซื้อเมล็ดสัสด่วนซื้อนาฬิกาซื้อมือ 1 เรือน ราคาเรือนละ 30,000 บาท

- ค. สมศรีซื้อโทรทัศน์ 1 เครื่อง โดยการผ่อนชำระ 6 งวด งวดละ 10,000 บาท
- ง. สมใจมีเงินจำนวน 20 บาท ซื้อข้าวสารได้ไม่ถึง 1 กิโลกรัม

3. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างธนบัตรใบละ 1,000 บาท กับสร้อยคอทองคำหนัก 1 บาท สินทรัพย์ใดมีสภาพคล่องสูงกว่า เพราะเหตุใด

- ก. ธนบัตร เพราะเป็นสิ่งที่คนทั่วไปต้องการ
- ข. ธนบัตร เพราะนำไปแลกกับสิ่งอื่นๆ ได้ทันที
- ค. สร้อยทองคำ เพราะมีมูลค่าสูงกว่า 1,000 บาท
- ง. สร้อยทองคำ เพราะสามารถนำไปขายต่อได้รวดเร็ว

4. ปริมาณเงินในความหมายกว้างได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินใดมากที่สุด

- ก. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์ออมทรัพย์
- ข. ธนาคารออมสิน และบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม
- ค. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และบริษัทประกันภัย
- ง. ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุน

5. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่หน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

- ก. ออกเหรียญกษาปณ์
- ข. ออกและพิมพ์ธนบัตร
- ค. กำหนดนโยบายการเงิน
- ง. เป็นนายธนาคารของรัฐบาล

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเรียนเชิงวรรณกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	กลไกราคาและการแทรกแซงราคา	เวลา 4 ชั่วโมง
เรื่อง ตลาด	เวลา 1 ชั่วโมง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ภาคเรียนที่ 2	ปีการศึกษา 2558	

1. สาระการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายตลาดทางเศรษฐศาสตร์และประเภทของตลาด
2. วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ตลาดเป็นสถานการณ์ที่ผู้ซื้อ ผู้ขายพบปะกันเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้ากัน และมีการตกลงซื้อขาย ตกลงราคา องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้ขาย ผู้ซื้อ สินค้า และราคา

4. สาระการเรียนรู้

1. ความรู้
 - 1.1 ตลาดและประเภทของตลาด
 - 1.2 ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ
2. ทักษะ/กระบวนการ

การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มีวินัย

7. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. สื่อวีดิทัศน์ แสดงการดำเนินการของตลาด

8. กิจกรรมการเรียนรู้

1. การนำเข้าสู่การเรียนรู้
ครูเปิดวีดิทัศน์ให้นักเรียนได้ศึกษาดังต่อไปนี้
 - 1) การดำเนินกิจกรรมของตลาดนัดในชุมชน
 - 2) การดำเนินกิจกรรมของเซลล์ขายประกันทางโทรศัพท์
 - 3) การสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต
 ครูใช้คำถามที่กระตุ้นความคิดของนักเรียน ดังนี้
 - 1) วิถีทัศน์ที่เปิดให้ศึกษาทั้งหมดนั้นเป็นการดำเนินกิจกรรมของตลาดใช่หรือไม่ เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น
 - 2) นอกจากการดำเนินกิจกรรมจากวิถีทัศน์ที่ให้ศึกษาแล้วนั้นมีกิจกรรมอะไรที่มีลักษณะเหมือนกับตลาดอีกหรือไม่
2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้
 - 1) ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้จากแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หน่วยที่ 1 เรื่อง กลไกราคาและการแทรกแซงราคา
 - 2) ครูใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้องของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ตลาด เช่น “ความหมายของตลาดทางเศรษฐศาสตร์กับความหมายที่นักเรียนเคยรับรู้เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร”

3) ครูให้นักเรียนเล่นเกม Yes or No จำนวน 18 คำถาม ดังต่อไปนี้

- 3.1 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์มีผู้ซื้อผู้ขายจำนวนมากใช่หรือไม่
 - 3.2 ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์และตลาดผู้ขายน้อยรายผู้ผลิตสามารถเข้า – ออกตลาดได้อย่างเสรีใช่หรือไม่
 - 3.3 ตลาดผูกขาดผลิตสินค้าที่ไม่มีสินค้าอื่นทดแทนได้ใช่หรือไม่
 - 3.4 การผูกขาดจากตลาดผูกขาดมีสาเหตุมาจากการการให้สิทธิบัตรของรัฐใช่หรือไม่
 - 3.5 การโฆษณามีความสำคัญในตลาดประเภทกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดใช่หรือไม่
 - 3.6 สินค้าในตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดมีลักษณะเหมือนกันทุกประการใช่หรือไม่
 - 3.7 โรงงานยาสูบจัดว่าอยู่ในตลาดผู้ขายน้อยรายใช่หรือไม่
 - 3.8 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์สินค้ามีลักษณะคล้ายๆกันใช่หรือไม่
 - 3.9 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ผู้ขายแต่ละรายไม่สามารถมีอิทธิพลต่อราคาได้ใช่หรือไม่
 - 3.10 ผู้ซื้อและผู้ขายต่างรู้สภาพของตลาดสินค้าอย่างดีในตลาดผูกขาดใช่หรือไม่
 - 3.11 ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดราคาสินค้าใช่หรือไม่
 - 3.12 ตลาดผูกขาดสามารถยับยั้งไม่ให้ผู้ขายรายใหม่เข้ามาแข่งขันในอุตสาหกรรมของตนเป็นอันขาดใช่หรือไม่
 - 3.13 สินค้าในตลาดแข่งขันสมบูรณ์จะมีการบรรจุหีบห่อที่สวยงามใช่หรือไม่
 - 3.14 ผู้ผลิตหรือผู้ขายสามารถเลิกกิจการได้โดยง่ายในตลาดผู้ขายน้อยรายใช่หรือไม่
 - 3.15 ผู้ผลิตรายหนึ่งเปลี่ยนแปลงราคาและจำนวนการผลิตจะกระทบต่อคู่แข่งและมักมีการกระทำโต้ตอบในตลาดประเภทแข่งขันสมบูรณ์ใช่หรือไม่
 - 3.16 รถยนต์ สนุ่ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นสินค้าที่อยู่ในตลาดประเภทกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดใช่หรือไม่
 - 3.17 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์การเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตสามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็วใช่หรือไม่
 - 3.18 ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดพบว่าสินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายมีความแตกต่างกันบางส่วนแต่สามารถใช้ทดแทนกันได้ใช่หรือไม่
- 4) ครูให้นักเรียนนำคำถามจากเกม Yes or No มาจัดหมวดหมู่ประเภทของตลาดให้ถูกต้อง โดยหมวดหมู่ที่จัดมีดังนี้ ตลาดแข่งขันสมบูรณ์, ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด, ตลาดผู้ขายน้อยราย และตลาดผูกขาด
- 5) ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดถึงข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่างๆ และบันทึกลงในกระดาษที่จัดเตรียมให้

3. กิจกรรมรวบยอด

3.1 ครูสรุปข้อคำถามจากเกม Yes or No จำนวน 18 ข้อว่าจัดอยู่ในตลาดประเภทใด กล่าวคือ ตลาดแข่งขันสมบูรณ์, ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด, ตลาดผู้ขายน้อยราย และตลาดผูกขาด

3.2 ครูให้นักเรียนนำกระดาษที่บันทึกข้อดีและข้อเสียของตลาดแต่ละประเภทมาติดไว้ที่หน้าห้อง แล้วให้นักเรียนศึกษา พร้อมทั้งสอบถามนักเรียนเพิ่มเติมว่าจะเพิ่มเติมประเด็นอื่นๆอีกหรือไม่

3.3 ครูเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังขาดอยู่ รวมทั้งอธิบายขยายความในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.4 นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายเรื่องในรูปแบบเรียนเชิงวรรณกรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และใบงานหลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนและใบงาน

9. การวัดและประเมินผล

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
1. ความรู้ ความเข้าใจด้าน เนื้อหาเกี่ยวกับตลาด	ตอบคำถามและ อธิบายได้ชัดเจน ถูกต้องสมบูรณ์ มีเหตุผลทุกข้อ	ตอบคำถามและ อธิบายได้ถูกต้อง มีเหตุผลบางข้อ	ตอบคำถามและ อธิบายได้ แต่ไม่ มีเหตุผลประกอบ	ตอบคำถามและ อธิบายได้เพียง เล็กน้อย
2. ทักษะ กระบวนการ การแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	ค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง ด้วย วิธีการที่หลากหลาย โดยคิดริเริ่มในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เป็นอย่างดี	ค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง ด้วย วิธีการที่หลากหลาย โดยคิดริเริ่มในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ดี	ค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง โดยคิด ริเริ่มในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ได้บ้าง	ค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง โดยคิด ริเริ่มในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ได้ เล็กน้อย
3. สมรรถนะสำคัญ ความสามารถใน การคิด	แสดงความคิดเห็น ได้ถูกต้อง สมบูรณ์ มีการ	แสดงความคิดเห็น ได้ถูกต้อง มีการคิด เป็น	แสดงความคิดเห็น ได้แต่ไม่สมบูรณ์ มี การ	แสดงความคิดเห็น ไม่ถูกต้อง มีการคิด เป็น

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
	คิดเป็นระบบมี เหตุผล และ เปรียบเทียบได้	ระบบ มีเหตุผล เพียงบางข้อ และ เปรียบเทียบได้ บางอย่าง	คิดเป็นระบบบ้าง และเปรียบเทียบได้ เล็กน้อย	ระบบเล็กน้อยและ เปรียบเทียบไม่ได้
ความสามารถใน การสื่อสาร	ใช้ภาษาย่อยทอด ความคิด ความรู้ และทักษะของ ตนเอง เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและถูกต้อง ตลอดจนเลือกใช้ วิธีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ	ใช้ภาษาย่อยทอด ความคิด ความรู้ และทักษะของ ตนเอง เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและค่อนข้าง ถูกต้อง เลือกใช้ วิธีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ	ใช้ภาษาย่อยทอด ความคิด ความรู้เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและถูกต้อง บ้าง ตลอดจน เลือกใช้วิธีการ สื่อสารได้	ใช้ภาษาย่อยทอด ความคิด ความรู้ เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารด้วย หลักเหตุผลและ ถูกต้องเล็กน้อย ตลอดจนเลือกใช้ วิธีการสื่อสารได้ บ้าง
4. คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ใฝ่เรียนรู้	มีความตั้งใจเพียร พยายาม และเข้า ร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ แสวงหา ความรู้และสรุปองค์ ความรู้ได้ถูกต้อง สมบูรณ์	มีความตั้งใจเพียร พยายาม และเข้า ร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ แสวงหา ความรู้และสรุปองค์ ความรู้ได้ถูกต้อง ค่อนข้างสมบูรณ์	มีความตั้งใจเพียร พยายามบ้าง เข้า ร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ แสวงหา ความรู้และสรุปองค์ ความรู้ได้ถูกต้อง บางส่วน	มีความตั้งใจเพียร พยายาม เล็กน้อย โดยเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และ สรุปองค์ความรู้ได้ ถูกต้องเล็กน้อย

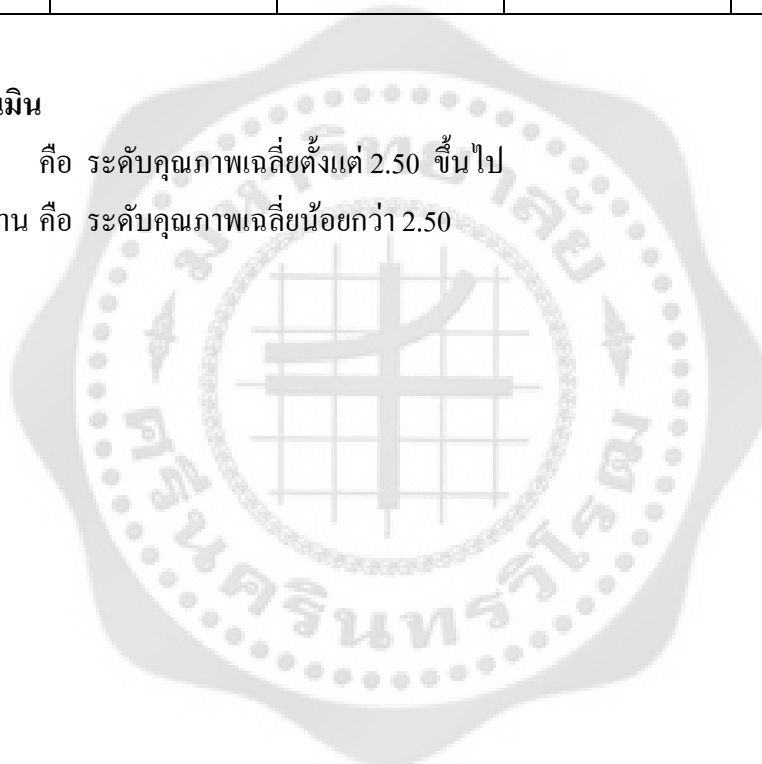
ประเด็น	ระดับคุณภาพ
---------	-------------

การประเมิน	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีวินัย	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ได้ทุกข้อ	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ส่วนใหญ่ได้	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ได้บ้าง	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ได้เล็กน้อย

เกณฑ์การประเมิน

ผ่าน คือ ระดับคุณภาพเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

ไม่ผ่าน คือ ระดับคุณภาพเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50

3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	กลไกราคาและการแทรกแซงราคา	เวลา 4 ชั่วโมง
เรื่อง ตลาด	เวลา 1 ชั่วโมง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ภาคเรียนที่ 2	ปีการศึกษา 2558	

1. สาระการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายตลาดทางเศรษฐศาสตร์และประเภทของตลาด
- วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ตลาดเป็นสภาวะการณ์ที่ผู้ซื้อ ผู้ขายพบปะกันเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้ากัน และมีการตกลงซื้อขาย ตกลงราคา องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้ขาย ผู้ซื้อ สินค้า และราคา

4. สาระการเรียนรู้

- ความรู้
 - ตลาดและประเภทของตลาด
 - ข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่าง ๆ
- ทักษะ/กระบวนการ

การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มีวินัย

7. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือที่โรงเรียนกำหนด (เศรษฐศาสตร์ ม.4-6)
2. สื่อวีดิทัศน์ แสดงการดำเนินการของตลาด

8. กิจกรรมการเรียนรู้

1. การนำเข้าสู่การเรียนรู้

ครูเปิดวีดิทัศน์ให้นักเรียนได้ศึกษาดังต่อไปนี้

1. การดำเนินกิจกรรมของตลาดนัดในชุมชน
2. การดำเนินกิจกรรมของเซลล์ขายประกันทางโทรศัพท์
3. การสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต

ครูใช้คำถามที่กระตุ้นความคิดของนักเรียน ดังนี้

1. วิถีทัศน์ที่เปิดให้ศึกษาทั้งหมดนั้นเป็นการดำเนินกิจกรรมของตลาดใช่หรือไม่ เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

2. นอกจากการดำเนินกิจกรรมจากวิถีทัศน์ที่ให้ศึกษาแล้วนั้นมีกิจกรรมอะไรที่มีลักษณะเหมือนกับตลาดอีกหรือไม่

2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

3.1 ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้จากหนังสือที่โรงเรียนกำหนด (เศรษฐศาสตร์ ม.4-6) เรื่องตลาด

3.2 ครูใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้องของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องตลาด เช่น “ความหมายของตลาดทางเศรษฐศาสตร์กับความหมายที่นักเรียนเคยรับรู้เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร”

3.3 ครูให้นักเรียนเล่นเกม Yes or No จำนวน 18 คำถาม ดังต่อไปนี้

3.3.1 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์มีผู้ซื้อผู้ขายจำนวนมากใช่หรือไม่

3.3.2 ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์และตลาดผู้ขายน้อยรายผู้ผลิตสามารถเข้า – ออกตลาดได้อย่างเสรีใช่หรือไม่

3.3.3 ตลาดผูกขาดผลิตสินค้าที่ไม่มีสินค้าอื่นทดแทนได้ใช่หรือไม่

3.3.4 การผูกขาดจากตลาดผูกขาดมีสาเหตุมาจากการการให้สิทธิบัตรของรัฐใช่หรือไม่

3.3.5 การโฆษณามีความสำคัญในตลาดประเภทกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดใช่หรือไม่

3.3.6 สินค้าในตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดมีลักษณะเหมือนกันทุกประการใช่หรือไม่

3.3.7 โรงงานยาสูบจัดว่าอยู่ในตลาดผู้ขายน้อยรายใช่หรือไม่

3.3.8 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์สินค้ามีลักษณะคล้ายๆกันใช่หรือไม่

3.3.9 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ผู้ขายแต่ละรายไม่สามารถมีอิทธิพลต่อราคาได้ใช่หรือไม่

3.3.10 ผู้ซื้อและผู้ขายต่างรู้สภาพของตลาดสินค้าอย่างดีในตลาดผูกขาดใช่หรือไม่

3.3.11 ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดราคาสินค้าใช่หรือไม่

3.3.12 ตลาดผูกขาดสามารถยับยั้งไม่ให้ผู้ขายรายใหม่เข้ามาแข่งขันในอุตสาหกรรมของตนเป็นอันขาดใช่หรือไม่

3.3.13 สินค้าในตลาดแข่งขันสมบูรณ์จะมีการบรรจุกินห่อที่สวยงามใช่หรือไม่

3.3.14 ผู้ผลิตหรือผู้ขายสามารถเลิกสัมกิจการได้โดยง่ายในตลาดผู้ขายน้อยรายใช่หรือไม่

3.3.15 ผู้ผลิตรายหนึ่งเปลี่ยนแปลงราคาและจำนวนการผลิตจะกระทบต่อคู่แข่งและมักมีการกระทำโต้ตอบในตลาดประเภทแข่งขันสมบูรณ์ใช่หรือไม่

3.3.16 รถยนต์ สนุ่ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นสินค้าที่อยู่ในตลาดประเภทกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดใช่หรือไม่

3.3.17 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์การเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตสามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็วใช่หรือไม่

3.3.18 ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดพบว่าสินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายมีความแตกต่างกันบางส่วนแต่สามารถใช้ทดแทนกันได้ใช่หรือไม่

3.4 กรุให้นักเรียนนำคำถามจากเกม Yes or No มาจัดหมวดหมู่ประเภทของตลาดให้ถูกต้อง โดยหมวดหมู่ที่จัดมีดังนี้ ตลาดแข่งขันสมบูรณ์, ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด, ตลาดผู้ขายน้อยราย และตลาดผูกขาด

3.5 ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดถึงข้อดีและข้อเสียของตลาดประเภทต่างๆ และบันทึกลงในกระดาษที่จัดเตรียมให้

กิจกรรมรวบยอด

1. ครูสรุปข้อคำถามจากเกม Yes or No จำนวน 18 ข้อว่าจัดอยู่ในตลาดประเภทใด กล่าวคือ ตลาดแข่งขันสมบูรณ์, ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด, ตลาดผู้ขายน้อยราย และตลาดผูกขาด
2. ครูให้นักเรียนนำกระดาษที่บันทึกข้อดีและข้อเสียของตลาดแต่ละประเภทมาติดไว้ที่หน้าห้อง แล้วให้นักเรียนศึกษา พร้อมทั้งสอบถามนักเรียนเพิ่มเติมว่าจะเพิ่มเติมประเด็นอื่นๆอีกหรือไม่
3. ครูเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังขาดอยู่ รวมทั้งอธิบายขยายความในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทของหนังสือเรียนที่โรงเรียนกำหนด และใบงาน หลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนและใบงาน

9. การวัดและประเมินผล

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
1. ความรู้ ความเข้าใจด้าน เนื้อหาเกี่ยวกับตลาด	ตอบคำถามและอธิบายได้ชัดเจนถูกต้องสมบูรณ์ มีเหตุผลทุกข้อ	ตอบคำถามและอธิบายได้ถูกต้อง มีเหตุผลบางข้อ	ตอบคำถามและอธิบายได้แต่ไม่มีเหตุผลประกอบ	ตอบคำถามและอธิบายได้เพียงเล็กน้อย
2. ทักษะ กระบวนการ การแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยคิดริเริ่มในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เป็นอย่างดี	ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยคิดริเริ่มในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ดี	ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยคิดริเริ่มในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้บ้าง	ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยคิดริเริ่มในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เล็กน้อย
3. สมรรถนะสำคัญ ความสามารถใน การคิด	แสดงความคิดเห็นได้ถูกต้อง สมบูรณ์ มีการ	แสดงความคิดเห็นได้ถูกต้อง มีการคิดเป็น	แสดงความคิดเห็นได้แต่ไม่สมบูรณ์ มีการ	แสดงความคิดเห็นไม่ถูกต้อง มีการคิดเป็น

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
	คิดเป็นระบบมี เหตุผล และ เปรียบเทียบได้	ระบบ มีเหตุผลเพียง บางข้อ และ เปรียบเทียบได้ บางอย่าง	คิดเป็นระบบบ้าง และเปรียบเทียบได้ เล็กน้อย	ระบบเล็กน้อยและ เปรียบเทียบไม่ได้
ความสามารถใน การสื่อสาร	ใช้ภาษาถ่ายทอด ความคิด ความรู้ และทักษะของ ตนเอง เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและถูกต้อง ตลอดจนเลือกใช้ วิธีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ	ใช้ภาษาถ่ายทอด ความคิด ความรู้ และทักษะของ ตนเอง เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและค่อนข้าง ถูกต้อง เลือกใช้ วิธีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ	ใช้ภาษาถ่ายทอด ความคิด ความรู้เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและถูกต้อง บ้าง ตลอดจน เลือกใช้วิธีการ สื่อสารได้	ใช้ภาษาถ่ายทอด ความคิด ความรู้ เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารด้วย หลักเหตุผลและ ถูกต้องเล็กน้อย ตลอดจนเลือกใช้ วิธีการสื่อสารได้ บ้าง
4. คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ใฝ่เรียนรู้	มีความตั้งใจเพียร พยายาม และเข้า ร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ แสวงหา ความรู้และสรุปองค์ ความรู้ได้ถูกต้อง สมบูรณ์	มีความตั้งใจเพียร พยายาม และเข้า ร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ แสวงหา ความรู้และสรุปองค์ ความรู้ได้ถูกต้อง ค่อนข้างสมบูรณ์	มีความตั้งใจเพียร พยายามบ้าง เข้า ร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้ แสวงหา ความรู้และสรุปองค์ ความรู้ได้ถูกต้อง บางส่วน	มีความตั้งใจเพียร พยายาม เล็กน้อย โดยเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และ สรุปองค์ความรู้ได้ ถูกต้องเล็กน้อย

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
4. คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ มีวินัย	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ได้ทุกข้อ	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ส่วนใหญ่ได้	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ได้บ้าง	ประพฤติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกาของ โรงเรียน และสังคม ได้เล็กน้อย

เกณฑ์การประเมิน

ผ่าน คือ ระดับคุณภาพเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

ไม่ผ่าน คือ ระดับคุณภาพเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ตัวอย่าง)

โรงเรียนชัยรัตน์ อำเภอยะบุรี จังหวัดปทุมธานี

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชา ส 32102 สังคมศึกษา 4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. “รัฐบาลของประเทศหนึ่งเป็นผู้วางแผนการผลิตสินค้าและบริการ บางครั้งทำให้สินค้าและบริการนั้นๆ ขาดตลาดหรือล้นตลาด ส่งผลให้กลไกราคาไม่มีบทบาทในระบบเศรษฐกิจนี้” จากข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจตามข้อใด

- ก. เสรีนิยม
- ข. ทุนนิยม
- ค. สังคมนิยม
- ง. ผสม

2. จากตารางต่อไปนี้ข้อใดกล่าวถูกต้อง

รายการ	ประเทศ			
	ก	ข	ค	ง
กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นของเอกชน	✓			✓
กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นของรัฐบาล		✓	✓	
การตัดสินใจปัญหาพื้นฐานเป็นของเอกชน		✓		✓
การตัดสินใจปัญหาพื้นฐานเป็นของรัฐบาล	✓		✓	
การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปโดยบังคับ		✓	✓	
การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจผ่านกลไกราคา	✓			✓

- ก. ประเทศ ก ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม
- ข. ประเทศ ข ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
- ค. ประเทศ ค ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
- ง. ประเทศ ง ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์

3. ข้อใดเป็นผลในการใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

- I มีการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร
- II การบริหารประเทศทำให้เกิดปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม
- III การพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็น
- IV การทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นได้ง่าย

ก. I และ II

ข. II และ III

ค. III และ IV

ง. I และ IV

4. นักเรียนเดินทางไปซื้อสินค้าในตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด และตลาดแข่งขันสมบูรณ์นักเรียนจะได้สินค้าในข้อใดตามลำดับ

- ก. ข้าวสาร รถยนต์
- ข. เนื้อไก่ เสริมสวย
- ค. ตั๊กแตน ผักกระเฉด
- ง. น้ำอัดลม โลชั่น

5. ผู้ผลิตได้รับประโยชน์จากตลาดผูกขาดอย่างไร

- ก. สามารถผลิตสินค้าได้ตามที่ต้องการ
- ข. ไม่จำเป็นต้องเสียงบประมาณในการโฆษณา
- ค. สามารถทำการผลิตขนาดใหญ่เพื่อลดต้นทุนในการผลิต
- ง. สามารถกำหนดราคาสินค้าให้สูงหรือต่ำตามที่ตนต้องการ

6. ข้อใดเป็นไปตามกฎของอุปสงค์

- ก. สมชายซื้อโทรศัพท์รุ่นใหม่ด้วยเงินสดเพราะถูกใจในคุณสมบัติ
- ข. สมศรีซื้อชุดราตรีใหม่ด้วยบัตรเครดิตเพราะลดราคาช่วงซัมเมอร์
- ค. สมหมายซื้อบ้านหลังใหม่โดยการกู้เงินธนาคารเพราะย้ายที่อยู่ไปที่ใหม่
- ง. สมทรงซื้อรถยนต์คันใหม่ด้วยระบบสินเชื่อเพราะรถคันเก่าขับมา 10 ปีแล้ว

5. แบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

แบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามต่อไปนี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง
 ของนักเรียน โดยเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้มีดังนี้

- 1 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ
- 2 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบ้าง ไม่ปฏิบัติบ้าง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้ง
- 5 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติ

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจ เอาใจใส่และจดจ่อในการเรียนรู้						
2	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่ได้เรียนรู้						
3	ข้าพเจ้ามักจะไม่ทบทวนความรู้หลังจากที่ได้รับการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง						
4	ข้าพเจ้าบันทึกการเรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญเพื่ออ่านทบทวนและทำความเข้าใจ						
5	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่สืบเนื่องจากการเรียนรู้เป็นอย่างดี						
6	ข้าพเจ้าจะเข้าเรียนก่อนครูผู้สอน เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่อไป						
7	ข้าพเจ้ามีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน						

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
8	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อได้พบเห็นหรือรับรู้ในสิ่งใหม่ๆ						
9	เมื่อต้องเรียนรู้ในเรื่องที่ยากต่อการเข้าใจ ข้าพเจ้ามักจะนั่งเฉยและไม่สนใจ						
10	ข้าพเจ้ามักจะต้องการการกระตุ้น เพื่อให้ เกิดการเรียนรู้						
11	ข้าพเจ้าไม่ยอมแพ้ในการหาคำตอบกับสิ่ง ที่อยากรู้และยังหาคำตอบไม่ได้						
12	ข้าพเจ้ามีความสุขในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ถึงแม้จะยากต่อความเข้าใจ						
13	ข้าพเจ้าพยายามแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ใน การเรียนรู้เพื่อ่ายต่อความเข้าใจ						
14	เมื่อต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ข้าพเจ้าจะให้ความ สนใจและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม						
15	หากเกิดข้อสงสัยในการเรียนรู้ ข้าพเจ้าจะ ไม่มีการซักถามเพิ่มเติม						
16	ข้าพเจ้าจะติดตามข้อมูล ข่าวสารใน ปัจจุบันจากสื่อต่างๆ ที่น่าเชื่อถือเพื่อสร้าง ความรู้ใหม่ๆ						
17	ข้าพเจ้าจะชอบพูดคุยแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้อื่นทั้งในและ นอกสถานศึกษา						
18	ข้าพเจ้าชอบเข้าพบครู หรือผู้มีความรู้ด้าน ต่างๆ นอกเหนือจากเวลาในการเรียน เพื่อ ซักถามข้อสงสัยต่างๆ						

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
19	ข้าพเจ้าเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างสงสัยในสิ่งต่างๆ รอบตัว						
20	ข้าพเจ้าจะไม่อ่านหนังสืออื่นๆ นอกเหนือจากหนังสือที่ครูกำหนด						

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามต่อไปนี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ ดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ผลการเรียนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรม

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ได้รับความรู้จากการอ่านแบบเรียนเชิงวรรณกรรม						
2	นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน						
3	เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ น่าติดตาม						
4	ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม						
5	การสรุปสาระสำคัญทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น						
6	การจัดลำดับเนื้อเรื่องมีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย						

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
7	แบบเรียนเชิงวรรณกรรมใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมเข้าใจง่าย						
8	แบบเรียนเชิงวรรณกรรมใช้ภาษาสื่อสารความหมายได้ชัดเจน						
9	ภาษาที่ใช้ในการสรุปสาระสำคัญมีความเหมาะสม และเข้าใจง่าย						
10	ขนาดรูปเล่มของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม						
11	สีสัน จำนวน และขนาดรูปภาพประกอบมีความเหมาะสม						
12	ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม						
13	ปริมาณหน้าของแบบเรียน						
14	เมื่ออ่านแบบเรียนจบแล้วรู้สึกว่ เศรษฐศาสตร์ไม่ได้ยากอย่างที่คิด						
15	เมื่ออ่านแบบเรียนจบแล้วรู้สึกชอบ เศรษฐศาสตร์มากขึ้น						
16	เมื่ออ่านแบบเรียนจบแล้วมีความเข้าใจ เนื้อหาทางเศรษฐศาสตร์มากขึ้น						
17	นักเรียนชอบแบบเรียนประเภทนี้						
18	ภาพรวมของแบบเรียนเชิงวรรณกรรม						

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

คะแนนการทดสอบของกลุ่มตัวอย่าง

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม
3. คะแนนคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง
4. คะแนนคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุม

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตารางคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	7	18
2	8	18
3	7	20
4	6	17
5	12	27
6	6	18
7	10	24
8	11	21
9	8	22
10	7	20
11	6	20
12	10	28
13	4	16
14	7	19
15	10	25
16	10	22
17	8	18
18	7	18
19	7	20
20	5	17
21	10	20
22	12	26

ตาราง (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
23	11	22
24	5	18
25	10	23
26	8	17
27	4	16
28	7	16
29	6	17
30	10	23
31	9	23
32	6	17
33	8	22
34	8	21
35	7	17
36	6	17
37	11	24
38	9	21
39	8	19
40	7	18
41	6	20

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตารางคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	9	15
2	10	13
3	5	19
4	12	22
5	4	12
6	8	20
7	4	10
8	5	11
9	7	12
10	13	18
11	10	15
12	10	13
13	11	15
14	9	21
15	6	17
16	5	15
17	9	16
18	6	24
19	2	13
20	6	15
21	9	23
22	9	17

ตาราง (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
23	9	11
24	12	13
25	8	14
26	6	13
27	9	22
28	10	13
29	2	11
30	9	22
31	12	18
32	9	16
33	6	20
34	7	20
35	8	16
36	3	19
37	9	23
38	10	12
39	4	13
40	7	12
41	13	16

3. คะแนนคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตารางคะแนนคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	53	70
2	51	61
3	56	79
4	59	76
5	60	80
6	55	65
7	52	63
8	62	68
9	49	65
10	55	74
11	59	78
12	62	86
13	54	78
14	60	86
15	56	73
16	59	69
17	61	81
18	53	59
19	56	76
20	48	60
21	55	71
22	61	80

ตาราง (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
23	60	80
24	60	78
25	57	65
26	55	68
27	43	64
28	57	76
29	57	71
30	54	72
31	55	66
32	55	61
33	50	76
34	60	83
35	62	88
36	57	76
37	56	69
38	59	70
39	59	76
40	56	73
41	59	72

4. คะแนนคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตารางคะแนนคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุม

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	53	60
2	60	70
3	57	69
4	53	58
5	60	68
6	61	56
7	50	63
8	69	60
9	73	64
10	56	58
11	51	60
12	60	63
13	68	58
14	61	59
15	54	61
16	38	63
17	56	62
18	52	51
19	48	60
20	49	60
21	59	59
22	60	54

ตาราง (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
23	58	64
24	59	61
25	54	59
26	62	60
27	65	52
28	48	65
29	46	63
30	41	65
31	48	58
32	52	56
33	50	61
34	45	63
35	48	61
36	63	58
37	57	58
38	60	67
39	63	60
40	69	63
41	61	59

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายปราโมช พันธเมทินทร์
วันเดือนปีเกิด	30 มกราคม 2531
สถานที่เกิด	เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	104 หมู่ 4 ตำบลรังสิต อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
	E-mail: kroopramoch@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนอนุธยานุสรณ์
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนอนุธยานุสรณ์
พ.ศ. 2550	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ จาก มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2553	ประกาศนียบัตรบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2559	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ (วิทยาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ